

DOMOLJUB

ŠTEV. 51.

V LUBLJANI DNI 21. DECEMBRA 1932

LETO 45

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izloča seko sreda. Svoji in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naročnina reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubliani.

Telefon uredništva: 2540

Telefon uprave: 2992

Božična skrivnost

Zakaj si Detece nebeško,
prišlo na mrzli trdi svet,
na zemljo, kjer je vse nestalno,
kjer mrje spev in vene cvet?

Mar nisi vedel, da bo zemlja
z bridkostjo napojila te;
stesala križ, ti zvela krono,
ničesar dala, vzela vse.

Zakaj si, Jezusček premili,
zapustil blesk in soj neba?
Zakaj ubog v božični noči,
prišel v dolino si solza?

Vse to sem vedel — jaz vsevedni,
a prišel tebe sem iskal:
le eno hočem, da v ljubezni
ti močno vrea si brat. —

Anton Škodlar.

„SLAVA BOGU NA VIŠAVAH IN MIR LJUDEM NA ZEMLJI...“

Tako je odmevalo pred dobrimi tisoč de-
vet sto leti na betlehemskih planjavah, ko se
je nad bornim hlevcem odprlo nebo in so pre-
prosti pastirji zagledali trume angelov, ki so
poveljevali in hvalili novorojenega Odreše-
nika in Boga. Koliko let je od takrat že pre-
teklo, koliko se je že spremenilo — eno pa je
ostalo nespremenjeno: spomin na ono skriv-
nostno in zares sveto noč, ki je prinesla svetu
Luč in Rešnico, se obnavlja leto za leto, leto
za letom postavljamo jaslice in v naših dušah
se zgane neko nedopovedljivo čustvo sreče in
miru in božičnega veselja. Še vedno prih-
lajo k nam angeli miru in še vedno prepevajo
kakor nekoč.

»Slava Bogu na višavah...«

Vse stvari, žive in mrtve, v nebesih, na zemlji
in pod zemljo, dajejo Bogu hvalo in čast. Saj
zato so pa tudi ustvarjene, zato je ustvarjen
človek, zato živijo in rastejo in mrtva narava.
Poglejmo samo ono veličastno pesem, ki so jo
zapeli trije mladeniči v ognjeni peči, v ka-
toli jih je radi njihove stanovitve vere dal
vreči brezbožni kralj Nebukadnezar! Ker ču-
stijo, da sami ne morejo dostojno veličati božje
vsemogočnosti, ki jih je med ognjenimi zublji

ohranila nedotaknjene, kličejo nebesa in an-
gele in vse moči Gospodove, naj z njimi vred
pojejo hvalo vsemogočnemu Gospodu. Pa to
se jim še ne zdi zadosti, ampak se obračajo na
sonce, luno in zvezde nebeške, naj dajejo čast
svojemu Stvarniku; nagovarjajo dež in roso,
sneg in led in mraz, ogenj in vročino, naj po-
častijo Gospoda nebes in zemlje; opominjajo
noči in dneve, blisk in grom, oblake in ve-
trove, hribe in doline, studence in reke in je-
zera in morja, naj poveljujejo velnega Go-
spodarja nad oblaki; pa še ptice pod nebom
in živali v gozdu in ribe in kar se giblje v vo-
dah, vabijo, naj z njimi povsajajo Boga nad
bogovi!... Tako mrtva, nezavedna in brez-
umna narava nevede in nehoče slavi Boga in
s svojo lepoto oznanja njegovo nedosežno le-
poto in razodeva njegovo nesluteno dobroto.
Kako ga moramo slaviti šele mi, ljudje, ki nam
je dal razum, da ga spoznamo, in pristo voljo,
da ga priznamo kot Očeta in vzgubljeno kot
svojega Stvarnika! Mi mu nismo dolžni slave
samo kot stvar svojemu Stvarniku, ampak —
kar je mnogo važnejše in odličnejše za nas —
kot sinovi Očetu in kot dediči nebeškega kra-
ljevstva, ki nam ga je od vekomaj namenil v

svoji neskončni dobroti in nam ga je Kristus
po Adamovi izgubi iznova pridobil in vrnil.
Otroci nebeškega Očeta smo in dediči nebeške
domovine, odkoder je na sveto božično noč
prišel sam Jezus Kristus. Zavedajmo se tega,
te svoje odlike, in poudarjajmo ne le dolž-
nost hvale in čiščenja, marveč
tudi pravico čiščenja! Da, pra-
vico zavestnega čiščenja, ki je
razen človeka nima nobena stvar
na svetu! Tega se zavedajmo vedno in
povsod in tako delajmo, potem se nam ne bo
videla ne težka ta dolžnost ne odveč ta pra-
vica! Naše življenje bo samo po sebi dobilo
pravo ceno, ker ga bomo preživevali tako, da bo-
mo z njim res dajali slavo Bogu na višavah...

»In mir ljudem na zemlji...«
Mir! Kaj je mir? Kako si danes vsi želimo
miru in vendar kako različno si vsak pred-
stavlja mir! Kaj je mir? Lahko rečemo, da
se še nikdar ni toliko govorilo
o miru, da pa se še nikdar ni
tako malo storilo za mir in da
se še nikdar ni toliko storilo
proti miru! To je gola ugotovitev, kdor
ne veruje, naj le odpre ušesa in oči in naj

mak, pogleda okoli sebe, pa bo takoj videl, če je res ali ne.

Kaj je torej mir? Zakaj ga ni? In ali je res tako težko priti do miru in ga ohraniti?... Pravi mir bi užival človek, ki bi imel vse do brote, ki si jih želi, tako da si ne bi želel nikesar več in se ne bi bal, da bi jih izgubil. Takega miru na tem svetu ne bomo dosegli, ker na zemlji ni stvari, ki bi nas popolnoma zadovoljila in osrečila. Pravo blaženo srečo in popoln mir bomo dosegli le pri Očetu, »zato je nemirno naše srce, dokler ne najde pokoja v Bogu, kakor je lepo povedal sv. Avguštin. Doseči pa moramo in moramo vsaj takšen mir z Bogom, mir z bližnjim in mir s samim seboj, da bomo lahko rekli, da smo storihi, kar je bilo v naši moči... Z Bogom bomo dosegli mir, ako bo naše življenje v skladu z njegovimi neskončno modrimi zapovedmi, ako se bomo vedli do njega kot do svojega vse-možnega in predobrega Očeta, ako bo skratka naše življenje — kakor sem malo prej rekel — takšno, da bomo z njim slavili Boga na višavah. Ko bo tako najlepše urejeno naše razmerje do Boga, bo s tem urejeno tudi že naš razmerje do bližnjega, da bomo tudi z njim živeli v miru. Kolikokrat slišimo, da smo vsi ljudje bratje med seboj, toda kolikokrat to tudi izvršujemo? Pa beremo, da smo vsi kristjani udje istega skrivnostnega Telesa Kristusovega in da je vsak med nami tempel svetišče sv. Duha, kakor je pisal sv. Pavel. In vsi smo ustvarjeni po podobi božji, odrešeni z isto Kristusovo krvjo, vsi smo prav za prav ena sama velika družina, katere Glavar in Oče je Bog sam! To so tako neizmerno globoke in vzvišene resnice, da ne bi nikdar več grešili niti zoper svojega bližnjega niti zoper sebe, če bi jih premislili, jih skušali razumeti in se jih zmerom zavedali! Kako vse drugače bi potem gledali na svojega bližnjega in tudi nase! Saj kakor smo po Adamu vsi tolesni bratje in sestre, tako smo po Kristusu vsi bratje in sestre v veri in v duhu. Zato se dajmo voditi Duhu in drug drugega bremena nosimo, kakor je isti Pavel pisal Galačanom, da bomo tako spoznili Kristusovo postavo. Vidite, to, da moramo drug drugega bremena nositi, to je zopet takšna misel, da ne bi nikjer pršlo do nesoglasja, celo pa ne do sovraštva, če bi jo izvrševali, kot je ne. Zato je danes toliko razprtij med posamezniki in med celimi narodi in med najbližnjimi sosedi, da bi drug drugega rajši danes kakor jutri potopili v žilci vode. Zato ni miru in ga ne bo! Če pa bi po naših družinah vladala ta zavest, ki jo priporoča sv. Pavel, ne bi bilo toliko žalostnih preprirov med možem in ženo, ne toliko sramotnih razdorov med starši in otroci, ne toliko nevoščljivosti med brati in sestrami. Take resnice, da smo vsi bratje med sabo, ustvarjeni po isti božji podobi in odrešeni z isto božjo krvjo, pa da moramo res drug drugega bremena nositi, to se pravi drug z drugimi potpeti, bi morale delovati na nas kakor dober kvas in predurati naše življenje, poboljšati vso človeško družbo. Potem bi prišli tudi do miru s samim seboj. Ko bi živeli z Bogom in z bližnjim — naš bližnji pa je vsak človek — bi se tudi v naši duši naselil sladki mir, da se ne bi vznemirjali v težavah in bojih, ki jih je polno človeško življenje! V najtežjih bojih ne bi izgubljali glave, ker bi vedeli, da imamo na svoji strani vse-možnega Zaveznika in vse ljudi, ki so blage volje. Mirno bi gledali na besnoče valovje, ki

Nihar preiti! Prečitaj pazno!

Znano je, da je več kot polovico časopisja v judovskih rokah. Zato stoji to časopisje večinoma v znamenju boja zoper Kristusa in njegovo Cerkev. Dobra četrtina časopisja pa je, ki se ne upa ravno odkrito v boj zoper Kristusa, le od časa do časa pokaže svojo čisto hladno, le od časa do časa pokaže svojo pravo barvo. To je vodeno časopisje in je prav tako nevarno kakor pravo, če ne še bolj. Majhna je peščica tistih listov, ki so zanesljivi vodniki skozi zamotane razmere modernega življenja in ki nam važne dogodke tako popisujejo, kakor se gledajo v luči večnih resnic. Če pa je tako, potem je potrebno, da se držimo pri čitanju knjig in zlasti še časopisov kot verni katoličani gotovih načel. In katera bi bila ta načela?

1. Ne naročajmo in ne kupujmo slabih časopisov! Kdorkoli naroča in kupuje protiversko časopisje, se pregreši proti Cerkev, ker donasa njenim najhujšim sovražnikom karmenja, ki ga potem mečejo v svojo od Boga postavljeno mater; pregreši se zoper Boga, ker podpira njegove najhujše nasprotnike; pregreši se zoper samega sebe, ker si sam kupuje strup, s katerim zastrupi svoje versko prepričanje in potem zastruplja še druge. Ako imamo količak spoštovanja do Boga in do Cerkev in le količak ljubezni do svoje vere, ne bomo niti enega dinarja izdali za slabo časopisje. Rajši bomo brez časopisja, kakor da bi s svojim denarjem podpirali satansko početje in prizadevanje brezvercev. Pa tudi druge hočemo na kolikor mogoče ljubezniv in prijateljski način prepričati, naj opustijo slabe časopise in se naročijo na dobre.

2. Ne čitajmo slabih knjig in slabega časopisja! Mnogi se sicer skušajo po svojih močeh opravičiti pred svetom: da boro samo novice in le vendar smejo brati in da so že toliko utrjeni, da jim nobeden časopis ne more škodovati, da slabega itak ne boro in če berejo, da nič ne verjamejo, da ni vse tako hudo, kakor pravijo škofje in duhovniki itd.

Res je, da tudi v najslabšem listu ni vsake beseda nevarna. Ravno to pa je najhujše zlo, ki mnoge premoti in naredi brezčutne, da mirno berejo tak časopis in se tako na-

divja in hrumi okoli nas, in srečno bi prišli v pristan večnega miru.

Srečno želim, da bi vsi, kar nas je blage volje — kdor še ni, pa naj postane! — razumeti skrivnost svele božične noči, ko se je sam Bog rodil, ubog in brez moči, ko se je Najvišji rad nas ponižal in se sklonil k nam in nam dal najlepši zgled ponižnosti do Boga Očeta in ljubezni do brata človeka. Bratje in sestre! Ohljubimo Jezusu v jaseleh, da bomo odslej tako živeli, da bo vse naše življenje res slava Bogu na višavah. On pa nam ne bo odrekel svojega miru. Tako bodi!

Jože Gregorič.

arkajo strupenega sovraštva do Boga in do Cerkev in do vsega dobrega, da še sami ne vedo, kdaj.

Dobro poznaš dalje pregovor: Ti očeta do praga, sin tebe čez prag. Če ti grdo ravnaš s svojimi starši, to hočejo povedati te besede: bodo tvoji otroci delali s teboj še grje. Enako je z bralcem slabega časopisja z ozirom na verske dolžnosti. Ti jih morda še v redu izvršuješ, tvoj sin že komaj, njegovi otroci pa čisto nič več. Tako govori vsakdanja izkušnja. To pa še pravi napravljati sebi in svojim največjo, večno srečo.

Prijatelji! Gobe poznaš. Dvoje vrst jih raste po naših gozdovih. Strupene in nestrupene. Kako skrbno se izogiblješ strupenih gob! Celu dobrih gob mnogokrat ne pokusi v strahu, da bi se ne zastrupil. Pogled, kako skrbiš za svoje časno življenje. Prav imaš. Vredno je časnó življenje, da ga čuvais in ohraniš. Vredno je... Kako pa ceniš večno življenje?

Zal, da moč slabega beriva ne sega samo na polje javnega, ampak z vso krutostjo posega tudi v kroge zasebnega življenja. In tudi tam seka rane, ki so strašne in grozne. Z nemarnostjo nedelja, razbiti zakonski in družinski življenje, pogostni samomorji, poboji, večne pravde in brezmejno sovraštvo. Dragi moj, vse to govori nam več, kakor cele knjige. In kaj govori? Boj se tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.

3. Tretje načelo. Naročajmo in čitajmo dobro časopisje! Naročanje in podpiranje dobrih časopisov je delo za vero in Cerkev, delo za verski in pravni prepoved ljudstva, delo za zveličanje neumrjanih duš. Zavedajmo se, da je današnja časopisje močna sila in kralj sveta ter uvažujmo besede papeža Pija X., ki jih je govoril leta 1910 nekemu njegovemu časnikarju, rekoč: »Oh, časopisje! Se vedno ni pravega pojmovanja med nami, kolike važnosti je ta naprava. Ne verniki in ne duhovniki je ne upoštevajo tako, kot bi jo morali. Večkrat slišim, kako ta ali oni tolačeš, da je časopisje nepotrebna potrata in da moremo duše zveličati tudi brez časopisja. O da, v prejšnjih časih je pač šlo tudi brez časnikov. Danes pa moramo to upoštevati, da slabo časopisje prej ni bilo tako razširjeno, kot je sedaj in da torej tudi protutež dobrega časopisja ni bila tako neobhodno potrebna, kot je današnje dni. Sicer pa ne smemo misliti preveč na to, kako je bilo nekdanj, predvsem moramo gledati, česa potrebujemo danes. Denes je pa dejstvo, ki ga ne more nihče utajiti, da slabo časopisje kvari in zastruplja ljudstvo na debelo. Kaj nam pomaga zidati cerkve prirejati misijone, ustanavljati šole; vsa naša prizadevanja, vse naše naprave bodo zastopane če ne boste znali obenem uporabljati naprednejega in obrambnega časopisja.«

Toda še ni zadosti, da smo samo naročeni na dobro časopisje, ampak moramo tudi druge nagovarjati, da to storijo. Koliko je družin in oseb, zlasti po mestih in trgih, ki nimajo nobenega dobrega časopisa. Pa tudi to še ni dosti, dobro časopisje moramo tudi čitati, da se bomo vedno bolj utrjevali v svojem verskem prepričanju in se vedno bolj oboroževali za obrambo svoje vere in cerkve. Po čitanju dobrega časopisja in dobrih knjig bomo postali neustrašeni borci in nepremagljivi vojskaki Kristusovi in naš vpliv se bo pokazal tudi v javnem življenju.

Priporoča se domače podjetje:

JANKO CEŠNIK

Linceva LJUBLJANA Str tarjeva

Za zimske lanske plače plš,amet, rips, modno

blago za obleke, perilo:amet in porbet

Za moške obleke črni in modni kamgurn. Za

zimske suknje črne, sivo in modno blago.

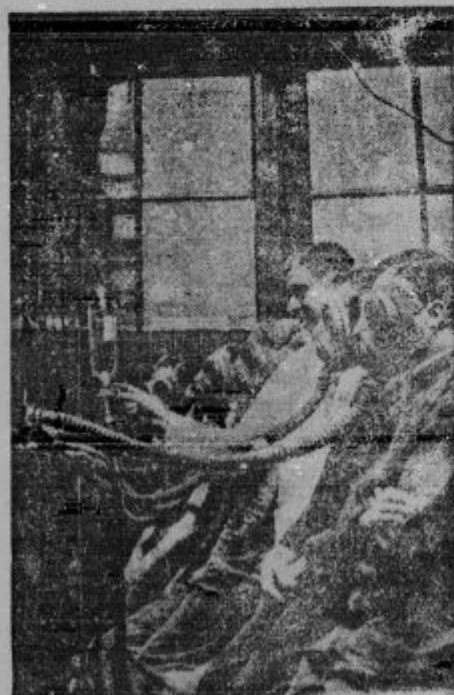
Orcinjalke plati, črne rute, vo none, zametaste

hemlinste in svilene rute.

Postrežba dobra in poštena.

Avtomobilsko cesto po knjiškem zidu kitajski inženirji se bavijo z načrtom, da bi uredili po znanem kitajskem zidu, ki je bil v davni zgrajen proti vpadam severnih narodov, avtomobilsko cesto. Pot bi bila dolga od Rumenega morja do notranjosti (seveda z raznimi odcepjenji) okrog 4000 km. Po zidu pa bi moglo voziti hkrati več avtomobilov drug poleg drugega. Vsekakor originalna zamisel!

Poskusi strupenega plina na živih ljudeh. Laboratorij londonske tvornice za strupeni plin. Tu sede delavci iz dneva v dan s plinskimi maskami v izoliranih prostorih. Z lastnimi življenji poskušajo vpliv strahotnega orožja, ki ga pripravljajo za bodočo vojsko. Zraven te sobe je pripravljena hermetično zaprta sobica, kjer čaka zdravnik za vask slušaj. Toda moderni plini so tako učinkoviti, da je sleherna pomoč odveč, če le dospe strupeni plin do pljuč.

Sajaste lonce ali ponve... očisti kot bi trenil čistilka Vim!

Gospodinji se ni treba več mučiti, ako hoče svoje lonce in ponve očistiti od nesnage in saj. Saj za to je tukaj VIM! VIM z močno vsebino mila je enako dober za snaženje vse kuhinjske posode, naj bo iz aluminija, stekla, sklenine ali kovine.

V-3-10-53

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Železniška nesreča pri Luzernu v Švici. Prva izvorna slika o strašni železniški nesreči, v predoru Gütsch pri Luzernu v Švici. Mrtve in ranjene nosijo iz predora. Sedaj se jim te posrečilo toliko očistiti predor, da se lahko že vrši promet!

PO SVETU

Italija

s Profašistične demonstracije v Trstu. Dne 16. decembra so se zopet ponovile demonstracije proti Jugoslaviji radi zadnjih trogirskih dogodkov. Skupino fašistov so korakale po mestu in vzklikale proti Jugoslaviji. Poskušali so tudi zažgati jugoslovansko zastavo, toda policija na konjih in karabinjerji so to preprečili ter zastražili tudi poslopje jugoslovanskega generalnega konzulata, proti kateremu je nameravala korakati nabujkana fašistična množica. Policija je morala demonstrante s silo razgnati. Toda naenkrat se je v vrstah demonstrantov izvršila žudežna sprememba. Priključile so se množicam nove skupine in mesto vzklikov proti Jugoslaviji, so se zaslišali in čimdalje bolj naraščali vzklici: Dol s fašizmom, dol z diktaturo. Nastala je velika zmešanja, a profašistično ogorčenje mas, ki so se valile po sredi mesta in se vaspale proti morški obali, je vsak trenotek naraščalo. Policijske oblasti, ki so bile prvi trenotek premešane in se niso moge znati, so komaj branile uradna poslopja in so hitro zastražile glavno centralo fašistične stranke, da bi jo ljudske mase ne razrušile. Policijski kordeci so zastražili tudi uredništva tržaških fašističnih listov, na katere je začelo padati gosto kamenje. Se le ko je nastopila vojaška moč, se je posrečilo manifestante razgnati. Oblasti sedaj aretirajo vse vprek po slovenskih družinah in preiskujejo, kdo je prav za prav povzročil, da se je proti jugoslovanski demonstraciji v Trstu spreminila v nevarno manifestacijo proti fašizmu.

s Drobil. Župnik g. Ivan Rejec, ki se je vrnil iz internacije, se je odpovedal župnišči Sv. Križ pri Ajdovščini in mu je bila dodeljena župnija Vogrsko. — Akademika Budina iz Koludrovce pri Zgoniku so izpustili, a že po par dneh svobode zopet internirali. — Dne 18. novembra se je pripetil žalosten dogodek v Vipavski dolini. Finančna straža intenzivno zasleduje tajno žganjekubo in v svoji ljubosumnosti izgublja hladno preudernost. Tako so nekemu mladeniču s Svinoga pri Rihemberku zakladali stoj, on pa je začel bežati. Streljali so za njim in ga ranili na smrt. Zganjekuharjev torej niso odkrili, pač pa so morali najpo poklicati Zelene križ, ki je fanta (píše se Bandelj) v nevarnem stanju prepehljali v Gorico. — V Podgradu v Istri so dokončali gradnjo vodovoda, ki je namenjen vojaštvu. Sezidali so občinsko bolnišnico in začeli zidati veliko vojašnico. Nedaleč od Račič so postavili 15 velikih vojaških barak. — Tržaški grad, ki je bil doslej last vojaškega oblastva, je prešel v roke tržaške občine. — V Kobaridu se je pri delu smrtno pomešala Amalija Cerne, por. Stres.

Nemčija

s Zaslužek nemškega kmeta. V Berliner Tagblattu navaja neki župan male vasi v južni Nemčiji te številke o zaslužku kmeta, ki ima 10 ha veliko posestvo. Stroški: za krmo 1000 mark, umetna gnojila 250, razsvetljava, motorna sila in popravila 250, začarovanje 50 in davki 50 mark, skupaj 1600 mark. Dohodki: žito 600, mleko 700, jajca 200, živina, sadje itd. 700 mark, skupaj 2200 mark. Kmetu ostane torej 600 mark, če opravi vsa dela sam s svojo rodbino. V tem primeru tudi staja. Če pa

pride bolezen ali če mora obdelovati zemljo s tujnimi močmi, potem se mora zadolžiti, ker znaša mezda za enega hišpca 400 mark mesečno. — (1 marka je v normalnih razmerah okrog 13 Din.)

Anglija

s Če bo držalo. Na konferenci petih vele-sil je prišlo do sporazuma in se Nemčiji prizna enakopravnost v oboroževanju, Nemčija pa se je pridružila izjavi velesil, da so za razoroževanje in da ne bo nobena velesila skušala s silo rešiti spornih vprašanj.

s Velika železniška nesreča. Blizu Luzerna v predoru Guetsch sta skupaj trčila 13. decembra dva vlaka. Ubilih 9 oseb in oba strojevodji in vlakovodja, 19 hudo ranjenih so pripeljali v bolnišnico. Brzovlek, ki vozi iz Curtha v Luzern, je najbrže prezl signal in je v predoru z brzino 75 km trčil v luzernski brzec, ki je vozil z brzino 50 km. Nesreča se je zgodila na progi, ki je dvotirna, vendar pa mora premagati promet petih železniških prog, med njimi važne mednarodne zveze v Italijo in Nemčijo.

Rusija

s Zanimivi poskusi profesorja Baakovskega. Voditelj moskovskega zavoda za transfuzijo (prenos krvi od enega človeka na drugega), profesor Balakovski je v zadnjem času napravil važne poizkuse glede ohranitve krvi. Temu profesorju se je baje posrečilo, da je ohranil človeško kri cele tri tedne uporabljivo za transfuzijo. Istočasno je profesor Balakovski pretakal kri od mrtveca na živega človeka. G. profesor trdi, da se začne razkroj krvi šele šest ur po smrti in je torej nekaj ur po smrti človeka njegova kri še vedno uporabljiva za transfuzijo. Profesor Balakovski je nekemu mrliču takoj po smrti odvzel kri in jo imel na poseben način shranjeno dva tedna, nakar jo je dobil neki težko bolni, ki je po transfuziji ozdravel.

Drobne novice

1200 milijonov lir bo izdala Italija v prihodnjih štirih letih za elektrifikacijo svojih železnic.

Gostilniških dolgov za pijačo ne bo mogče več iztožiti na Češkem.

Uvožno količino za les, sir in sadje bo Francija povečala Avstriji.

32 advokatov so izbrali iz madjarskih zbornic, ker niso mogli plačati dotičnih pristojbin.

Okrog 100 milijonov konj je na svetu. (Jugoslavija 1.168.000).

Nemški državni zbor je odgojen do sredine januarja.

Obsedno stanje je v Argentini.

Predsednik nove francoske vlade je Paul Boncour.

Nad 50.000 Kitajcev je že izgubilo življenje v bojih z Japonci v Mandžuriji.

Novo belgijsko vlado je sestavil Brocquevillu. Zunanji minister je Hymans.

1999 bank je propadlo v Ameriki v prvih desetih mesecih leta 1932.

70 delavcev je izgubilo življenje pri nesreči v nekem mehiškem premogokopu.

14.000 krav-mlekaric bodo zaklali na Danskem; imajo preveč masla.

Nov sovjetski dnevnik prične izhajati — v Parizu.

Največ otrok se primeroma rodi v Ukrajini, Romuniji, Poljski in Jugoslaviji.

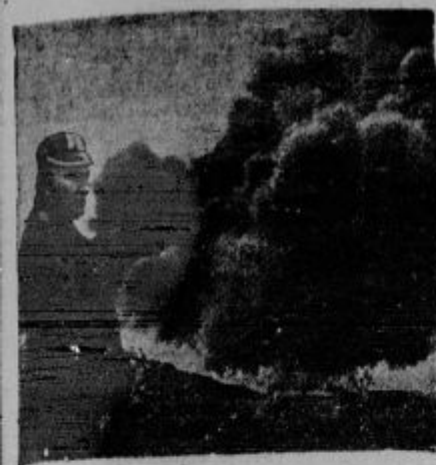
Franjo Neubauer:

Marija ob jaslicah

Jezusček moj,
spavaj nocoj!
Mamica Tvoja ne spava,
bdi nad Teboj,
s angeli poje Ti: »Slava!«
Slava Ti! Dom so Ti večna nebesa,
Bog si moj, Tvoja sem stvar.
Vendar pa mojega sad si telesa,
sinček moj, rajski moj dar!
Smela ljubiti
dom Te kot mati
in govoriti
in šepetati:
»Srček moj zlati,
dete ljubilo«
Meni sijalo
Tvoje oko,
meni smehljalo
lice se bo.
Tebi ljubezen izpirala bo
ustec sladkost,
Tebe na prsi privijala bo
moja radost.
Če Ti iz očka spoznela
solza na lice bo kdaj,
jaz jo popili bom amela,
rajaki čutila bom alaj.
Tvoje ročice, mehkejšje od svilne
nekdanj ljubete se bodo ovile
mojega vrata.
Ti šepetalo,
Dete boš zalo,
Ti boš vriskalo:
»Mamica zlata!« — — —
Dete, ko zdaj Te zrem,
meni rok v objem
širijo želje.
Ali le spavaj zdaj,
moje veselje,
zemski moj raj! — — —
Angelov zbor se v vtišavah izgublja,
tiho, neslišno že poje.
Rajska in zemska ljubdo Te poizublja,
Dete nebeško in — moje!

Proti petrolejskemu požaru. Magdeburški raziskovalci ognjegasev, Stein, je izumil univerzalno črpalko, s katero se da pogasiti vsak petrolejski požar, ker ta črpalka odvzame petroleju potreben kisik. Slika: Požar, ki zajema 15 m v dolžino in 2 metra v širino, se da v hipu pogasiti

REVMATIČNE BOLEČINE

morete zaustaviti

Neglede nato, so li bolečine v mišicah ali v členkih, SLOAN-OV LINIMENT jih bo odpravil. Brez utiranja — lekoj prout, greje in umiri. Ne trpite — imejte vedno steklenico pri roki.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, išiasu, bolečinam v križu, bolečinam v hrbtu, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-OV LINIMENT

odpravi bolečine

»Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja
Sanitarno odobrenje z rešenjem S br. 4497 od 15. marca 1932.«

Kupujte pri trgovinah, ki inserirajo v »Domoljuba«!

Proti zivalskim mučilem.

Tajnik kluba za varstvo živali predaja nekemu članu angleškega parlamenta peticijo, kjer zahteva, da se postavi strog zakon proti mučilem živali. To peticijo je podpisalo nad 300.000 ljudi. — Parlamentarni služabniki z listinami, kjer je nad 300.000 podpisov.

Moderna moška moda. Pripravna blazina za živanke...

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Bošniški kraj

Volovski taksi na Portoriki.

Ta posebna vozila stoje na kolodvoru glavnega mesta srednjeameriške države Portorike. Namesto koles, porabljajo ti vozniki sani, katere vlečejo voli laže kot vozove.

Ali je vse to res?

Naj mi bo dovoljeno malo podebatirati. V »Učit. Tovariš« sem pred kratkim bral članek, katerega sem se ustrašil.

Statistično je dokazano, da dosedanje obiskovanje šole naravnost uničuje zdravje otrok. Iz šol izstopa večji odstotek bolnih (oz. bi rekli bolehnih) otrok, kakor jih vstopa v šolo. Tuberkulozni slučajji se pojavljajo zlasti pri učencih, ki posejajo šolo že dalj časa; prav tako poraščajo in se vedno večajo tudi druge bolezni. Zato se ne smemo čuditi izjavam, da je šola večkrat neposreden vzrok bolezni otrok, da celo resnično je, da je otrok že prinesel kal bolezni iz šole. Tako članek.

Šola je torej na zatočni klopi. In so, če se ne motim, od strani nekega učitelja, morda celo učiteljske konference. Ali je pa res tako hudo? Iz vseh besed namreč veje dch, da je le dosedanja šola kriva vseh napak in bolehnosti šolske mladine. Ne pretiravajmo! Koliko časa pa otrok presedi v šoli! Kaj pa izven šole? Alkohol, nikotin, nezdrava stanovanja, preobkladanje nekaterih otrok s pretežkim delom, prezgodnje dozorevanje, razbrzdano mladina. Ti strašni kvarilci otroškega zdravja so porinjani kar vstran. Vsega bodi kriva le šola! Ali je dotični pisec že kdaj opazoval, kako hodijo otroci iz šole? Ne vsi seveda, ampak v veliki množini. Nekaj časa drve, kakor bi jih podil sam vrh, potem pa obstanejo, se nekam zagledajo, in gledajo, gledajo, postopajo, iščejo: vse za prazen nič. Koliko se jih pri tem nespametnem telanju in postopanju pošteno prehladi in oboli.

Zadnji čas se eno pomanjkanje primerne obleke. Saj veste, kako težko je danes kmetu in delavcu in obrtniku in uradniku in še drugim pošteno obleči svojo družino. Kar pridela kmet, je brez cene; delavec postopa, ker nima dela in kjer ni dela ni denarja; obrtnik gleda skozi okno in postaja pri vratih, da bi privabil naročil za svoje izdelke, naročil pa ni; uradništvo, zlasti nižje, ima pa tudi v svojih prejemkih do skrajnosti pristrizene peruti. Blago za obleko ima pa še vedno stare cene, cene drugim potrebnim se tudi dvigajo... Kako bo ta nered vplival na zdravje mladine, ni težko uganiti. In mimogrede povedano: ves zakon o varstvu kmeta, ki bi se moral razlegniti tudi v varstvo delavca in drugih, bi se moral usmeriti v pot izravnanja cene vsem življenjskim potrebščinam s plačo ali zaslužkom delavstva in s kmetскими prihodki. Vse drugo je odveč.

Če bi torej prav preiskali izvir otroških telesnim napakam in boleznim, bi prav gotovo prišli do zaključka, da je obisk šole in posedanje v šolskih klopih glede tega še najbolj nedolžna stvar.

Članek nosi naslov »Več prostosti v šol« in zato v imenu zdravja šolskih otrok zahteva več gibanja v šoli. Tudi v teh zahtevah gre mož odločno predaleč. Otrok, ki ima vedno le živo težnjo po gibanju, naj hodi kakor stara ženica: slišite, kdo pa zahteva kaj takega od

otrok. Pojasnilo za potepanje šolskih otrok vidi v tem, da se otroci hočejo navžiti solnca in svobode. Čudno, da ni pripisal še zahteve, naj bodo zamude radi potepanja vselej opravilene; saj je otrok iskal le solnca in svobode in recimo še zraka. Kolikor imam jaz vpogleda v življenje šolskih otrok in kolikor se spominjam svojih šolskih let, vem, da so šli na potep samo priznani lenuhi in da jih je na potep gibal strah zaradi tega, ker so se zavedali, da niso izvršili svojih dolžnosti.

Dalje beremo tam: Rekel bi, da je sedanja stroga šolska kazen največji greh proti otroški naravi. Zato ne smemo od otrok zahtevati nemogočih stvari (mirno sedenje, roke na klop, tihe hoje) in jih ne opominjati »Hodi tiho! Ne šepetaj! To se ne spodobi! Obnašaj se dostojno!« Vse to naj bi bilo nekaj nemogočega! Kje pa smo?

Na šolah naj torej gospodarijo otroci. Po mili volji naj delajo, kar hočejo. Učitelj mora vse mirno potpeti. On naj uči po svoje, otroci naj pa delajo po svoje. Eden naj šepeta, eden naj gleda skozi okno, eden naj lepo krub je, eden naj se tepe s svojim součencem, potem naj se eden splazi pod klop in draži tiste, ki bi radi poslušali, eden bo preštevál muhe na stropu, vse zato, ker otrok vedno teži po gibanju in premikanju. Potem se ne bomo nič čudili, če otroci ne bodo zrnali po 14. letu ne brati, ne pisati, ne računati, ničesar. Človek bi res rad vprašal: čemu potem zidamo drage šole, čemu plačujemo učiteljstvo; saj se otroci tudi brez šol in brez učiteljev lahko nastavejo. Nikar ne recite, da pretiravam. Vse na podlagi članka: Več prostosti v šole.

Otroci hodijo v šolo zato, da se priuče najpotrebnejših naukov za življenje. Ali bo pa to mogoče storiti, kjer ne bo na šoli nobenega reda? Kjer bo vsak otrok delal, kar bo sam hotel. Poznali smo že v nemodni dobi tako šolo. Otroci so bili samim sebi prepuščeni. Učitelj se je sprehajal pred šolo, učenci so pa peli, telovadili, skakali kakor so sami hoteli. Prišel je čas, ko so šli izvoljeni k sprejemni skušnji za srednje šole in so vsi prav pošteno padli. Izpita niso položili, bi se izrazil z moderno besedo. Ali ne bo po zahtevah omenjenega članka prišlo do enake polomije?

Nikakor ne zahtevamo za šolo kake pretirane strogosti, samo red mora biti. Pri taki svobodi kakor je tam opisana, pa reda nikdar ne bo. Kjer pa ni reda, tudi ne bo napredka. Zakaj v taki zmed, kjer bo vsak učenec lahko sam delal, kakor bo hotel in kar bo hotel, je vsak pouk nemogoč. Tako vsaj mora govoriti zdrava pamet.

V šoli se otroci uče tudi za poznejše življenje. Življenje pa je polno žrtev, trpljenja, premagovanja, samozatajevanja. Tudi v to smer je treba otroka vzgojiti in ga pripraviti za življenje. Kako bo pa otrok pripravljen za to, če bo v šoli smel početi, kar bo hotel? Taka vzgoja vodi v mehkužnost. Taki ljudje bodo potem brez vsake podlage na življenjske boje in zapreke, vsaka težava jih bo tirala v obup, v smrt. Kandidati smrti, revolverja, vođe in vrvi. Brez odločnosti, brez poguma, brez volje. Zdi se mi, da g. pisatelj vidi pred seboj samo otrokovo telo in razvoj telesa, za vzgojo srca in duha pa ne čuti nobene potrebe.

Cisto napačno je tolmačenje Leva Tolstojca, da more šolska vzgoja mladine le tedaj biti uspešna, ako je otrok v šoli popolnoma svoboden. Ali pa besede drugega pedagoga:

Otroška sreča je mogoča samo pri svoji pametni svobodi človeka. Pamen človek bo v tej svobodi videl to, v »Slovenec« z dne 18. nov. t. l. pripoved prof. Iv. Dolenc o mostarskih dijakih. Tudi se zaupanje do vzgojitelja. Taka svoboda je več vredna kakor samo svoboda gibanja kakor samo, da bi šola morala negovati otrokov naravni dar gibljivosti, katerega prinaša otrok na svet s seboj kakor vse ostale prirodarove. Kadar bodo naše šole znale otroka vzgajati, da bi otrok v svojem učitelju videl človeka, na katerega se bo lahko obrnil z zaupanjem tudi še po minulih šolskih letih, takrat se spomnimo besedi in navodil profesor iz Jasenja Poljana.

Svoboda gibanja! Oprostite, če gremo sledno po teh izjavah, potem moramo odobravati svobodo pobojev in pretepov. Kaj fant na vasi je tudi svoje vrste otrok, ima naraven dar gibljivosti in v razvoju tega daru je segel po polenu in je premlatil njegovo nadležnega tovariša. Ker je imel popolno svobodo gibanja v šoli, jo hoče imeti tudi vasi. Ker mu v moderni šoli moderno učiteljstvo ni smelo reči: »Dostojno se obnašaj! Hodi tiho!« mu tudi moderno orožništvo moderno sodstvo ne bo smelo reči: »Ne tujaj! Ne smeš kaliti nočnega miru! Dostojno se obnašaj!«

Svoboda gibanja! Kjer jo bo šola prepoudarjala, tam ne bo kmalu našel odziva minister prosvete, ki je z okrožnico z dne 4. febr. 1932 izrazil željo po krepitvi in razvijanju verskega in moralnega čuta in kjer jo vi: učitelji in veroučitelji, posebno po vasi, se pozivljajo v prvi vrsti, da po svojem klicu in dolžnosti delajo za povzdignitev vere in morale in za pobijanje grdih razvad.

Učiteljstvo, ki bo v tem smislu delalo, in bo imelo zaupanje ljudstva na svoji strani, kjer se bo gojil samo razvoj naravnega gibanja brez gojitve duhovnih vrednot, pa tega zaupanja ne bo. Med ljudstvom in med takim učiteljstvom bo zazlaj nepremostljiv prepad. Saj vemo, kako ljudstvo ceni dobre učitelje, ki so znali otroke učiti za življenje in za pravilnega gibanja niso zatirali. Stritarjev in netič, — tudi Šuklje ga pozna, Mlakar, Furlan, Praprotnik, Vavken, Rant in še drugi so imena, ki ne bodo še kmalu zamrla.

Resnica bo tudi, da so le tisti starišči, tisti učitelji največji sovražniki otroka, ki so kar vse vprek dovolijo. Tak otrok ne bo nikdar prav obvladati samega sebe. Zakaj, kdor se do izstopa iz šole tega ne bo naučil tudi v poznejših letih tega ne bo dosegel — Razvade bodo rastle in naraščale v brkončnost.

En stavek v tistem članku o svobodi pa resnično in ga bo vsak podpisal z obetami. Otroka zapiramo v šolo, kakor pilič v kletko, kjer mora poslušati najrazličnejša predavanja, ki niso čestokrat v nobeni zvezi z življenjskimi potrebami. To je pa res. Osmo ne šole so prenatrpane s predmeti. Iz otrok hočejo narediti učenjaka ne pa človeka. Mo

Kadar gre za zavarovanje, potem edino le domača slovenska
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vliom, nezgode, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje, Karitas,

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

PLANINKA ČAJ

Bahovec je edini in najboljši regulator za čiščenje in obnovo krvi. Zav. tek. Din 20 — v apo. tekah.

biti še fino razgibanega telovadca, ne pa človeški družbi koristnega delavca. In prav v tisti številki »Učit. Tovarika« se oglašala nekdo z novim predlogom, naj postane učni predmet še fotografiranje. Kdo drugi se bo ogreval za strojeplasje, za zrakovlovstvo, za hriboletstvo — predmetov je na izbiro. Tu bi bilo potreba zaklicati: Bolje manj, pa tisti dobro kakor pa preveč obkladati mlade duhove. Ozirajte se na potrebe ljudstva, pa tudi na želje ljudstva. Vemo, da otrok potrebuje pri rasti mnogo gibanja, tudi to vemo, da so otroci, ki mir-

no sede, navadno bolni, vemo pa tudi, da se otroci, zlasti po deželi, kljub šolanju še vedno dovolj gibljejo in imajo dovolj solnca. Vemo tudi, da je beseda o sedanjih strogi šolski kazni prazna in da ni šola kriva vsega, če iz nje prihaja telesno slaboten rod. Pa tudi duševno slabotnega rodu ne maramo.

Napisali smo te besede edino iz ljubezni do šole in iz ljubezni do ljudstva, ki za šole mnogo žrtvuje in hoče od teh žrtev tudi nekaj imeti.

Razkočnikov:

Učitelj Ferjan

Lep je bil tisti kraj tam v bližini sončne Gorice in stari Ferjan ga je ljubil. Rad je imel drobne šolarje, ki so čeblijali v prijaznem goriškem narečju in vesel jih je učil.

Pa mu je umrla zvesta žena Agata in žalost mu je legla v srce. Stiri deset let sta živela skupaj in zdelo se mu je, da sta postala eno: njegova misel je bila njena želja, njena želja je bila njegova beseda.

Ferjan je žaloval za svojo ženo in plakal kakor dete. Star je že bil in leta so ga težila. Preje ni tako zelo čutil peze let, saj sta jo nosila dva, a zdaj je ostala samo njemu.

Pobožno je obiskoval ženin grob. Vsako leto o božiču je prinesel zeleno smrečico, jo okrasil s svečkami in jih o mraku prižgal. Svečke so prijazno mežikali in starčku se je zdelo, da ga pozdravljajo mile, jasne oči njegove pokojne Agate.

Zadela ga je še druga bolečina. Njegov dom je dobil tujec.

Skoro vsi učitelji so odšli. Ferjan je pa preveč ljubil svojo vasico in mislil si je, da ne bo mogel obstati brez nje. In ostal je.

Pričeli so hoditi k njemu rojaki:

»Gospod Ferjan! Bili ste nam dober učitelj. Učite še našo dečo, da ne bo pozabila matrne besede!«

Starček se je nasmešnil:

»Privedite otročiče k meni!«

In učil jih je slovensko besedo, pravil jim je o strašnem Brdavsu in dobrodušnem Martinu Krpanu, ki se ni nikogar bal, saj je hotel biti svobodni mož na svoji zemlji. Učil jih je o skromnem goriškem slavčku, pesem o Soči in pripovedoval jim o malem teptanem narodu.

Deca ga je poslušala in strmela, veseli so bili starši, a učitelj je bil srečen.

Pa ga je srečal novi učitelj, mladi Sicilianec. Ustavil ga je in mu svetoval, da naj ne poučuje mladino, češ, da je zato šola, sicer ga mora ovaditi oblastem.

Ferjan se mu je zahvalil za svet. Odslej je ostal sam v svoji hišici, kajti postava je postava, šibkejši se ji mora povsod ukloniti!

Ker ni smel otrok poučevati, je premišljeval, kaj naj stori. Pa je jel hoditi po vaških domovih, pripovedoval deci pravilice in je bil spet zadovoljen. Otroci so ga poslušali, zvenela je domača beseda in vsi so bili srečni. Ferjanu se je zazdelo, da se je pomladil.

Bližal se je božič.

Stari učitelj je stal na grobu svoje pokojne žene. Prijazno je sijala zelena smrečica. V njegovem srcu so pa sijale nove nade. Zazdelo se mu je, da je vsaka teh svečk srce njegovih zvestih učencev, ki so ostali tu v svoji rodni vasi in razširjali bleščavo in milino ljubezni do grude in domače besede.

Na nebu so sijale zvezde. Zamisljen je stal ob grobu svoje žene in se polagoma zatopil v spomin na sveti večer, ki ga je tolikrat preživel z njo.

Tedaj je pristopil k njemu oče župan. Potrepljal ga je po rami in mu skoro žalosten rekel:

»Ferjan, meja ni daleč, še nocoj morate biti preko!«

Starček se je prestrašil. Potem se je pa obrnil k grobu in se tiho poslovil od svoje žene, debela solza mu je zdrknila po licu.

Odhitel je domov, pospravil je kar je mogel, a drugo je izročil sosedu v varstvo in odšel na postajo.

Zabučal je vlak. Starček ga ni čul. Tudi mraza ni čutil. Telo je odhajalo, a njegovo srce je ostalo priklenjeno na dom in na tiho gomilo njegove pokojne žene.

Odprl je okno in pogledal v zimsko noč.

Zapeli so zvonovi in ga klicali nazaj, a on je moral proč v svobodno domovino, vendar j njegova duša ranjena zatrepetala in se bala za vse one, ki bodo zdaj osamljeni brez njegove besede.

Vlak je pa d'rljal dalje in dalje...

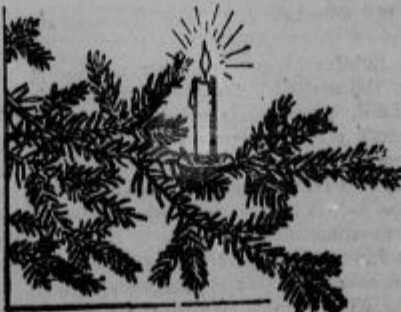
Es'n:

Božič na Dolenjskem

Teče reka Krka teče
med srebrnimi bregovi,
čolni se zibljejo na njej
z angeljki...

ko zazvone božični zvonovi...

Teče, reka Krka teče
blizu temne hoste,
ki ima cigane za goste
in angeljki k vsem
pristopijo,
v starodavne kmetijske domove
in med črnolasičke
v ciganske šatore...

Iznajdba za ženski svet. Po-
ročamo lahko o novosti, ki napravi umi-
vanje glave in las zelo prijetno. To so
očala proti peni, ki pri umivanju varujejo
oči pred vodo in peno. Pri umivanju glave
se lahko s pomočjo te iznajdbe gleda po-
polnoma prosto brez vsakega na-
pora. Taka očala se najdejo kot
omot vsakega zavojčka »Črne
glave«, »Haarglanz, Shampoo«,
kakor tudi pri posebnih vrsti
»extrablond« za blondinke. 4

Nazaj k zemlji

Slovenec je priobčil članek: Nazaj k zem-
lji. Morda bo prav, če tudi Domoljub prinese
glede tega vprašanja nekateri misli. Gotovo
je prvič to, da le zemlja donaja to, kar človek
neobhodno rabi: Živež, obleko, stanovanje,
vse to so naši predniki dobili naravnost iz
zemlje in tudi mi dobivamo vse iz zemlje, če
tudi po daljših ovinkih. Poljedelstvo in živino-
reja jim je služilo za živež in obleko. Nekaj so
porabili doma, nekaj boljšega odprodali, da
so imeli za nujne opravke. Bel pšeničen kruh
so pekli le trikrat v letu, o božiču, o veliki
noči in o žegnanju. Obleko so delali doma iz
lanu in volne. Priprosto je bilo to življenje, a
zdravo in solidno.

Prišla je industrija in človeka razvadila
glede vseh telesnih potrebščin. To, kar se
pridela doma, ne zadovoljuje več modernega
človeka niti glede živeža, še manj glede ob-
leke. Saj je na kmetih še pred nekaj deset-
letji veljala za potratno ženska, ki si je rada
privoščila kave in o kateri so vedeli povedati,
da ima »za pokrovom pisarkice«. In kdo bi
danes nosil grobo platneno obleko, kakor so
jo še pred nedavnim časom nosili poročeno
tudi moški ob nedeljah in praznikih. Industrija
je odtegnila zemlji in kmetu delavca. Zdej, ko
ga tovarna ne more več zaposliti, ga ponuja
nazaj kmetu in zemlji. Zemlja, dobro obdela-
na, bi mogla preživeti še mnogo več ljudi, ka-
kor doslej, a treba se je povrniti ne le k zem-
lji, ampak tudi k delavnosti, varčnosti, trezno-
sti, priprostosti.

Kaj je vleklo kmetškega sina ali hčer v
tovarno, dasi sta imela doma dosti dela in
živeža? Plača v tovarni je bila vsaj navidezno
boljša, kakor jo zmore kmet, dasi so marsikje
tovarniške delavke plačane neprimerno slab-
še, kakor kmetške dekle, ker se ne vpošteva
vrednost prehrane. Najbolj pa vleče v tovarne
kratka delavna doba, prostost ob nedeljah in
praznikih in pomoč ob boleznih.

Kmetško delo je dostikrat težko in uma-
zano in vsled neke napačne vzgoje zaniče-
vano. Kmetško dekle ne more iti v hlev, na
polje in v gozd v kožuho in v lakastih čevljih,
kakor se vidijo delavke na potu v tovarno.

Industrija je odtegnila kmetu in zemlji de-
lavca, ga razvadila in sedaj ga industrija ne
more več rabiti, kmet pa tudi ne, ker se je
delavec kmetškemu delu odvadil. Tako smo
prišli do čudnega pojava, ko kmet ne more do-
biti posla in delavca, dasi jih hodi na stotine
od hiše do hiše, ki prosijo podpore, ker so
brezposelni, dela pa ne sprejmejo, ker so se
kmetškemu delu odvadili in ker jih kmet ne
more od ure plačevati tako, kakor tovarna.
Hrana se pa od strani delavca premalo ali celo
nič ne vpošteva, češ da to kmetu samo zraste.
Nazaj k zemlji, a nazaj tudi k priprostosti in
varčnosti.

V vsako hišo »Domoljuba«!

111 tisoč dinarjev

Je doslej izplačala uprava Domoljuba svojim reuno plačujočim naročnikom, ki jim je požar uničil domačijo ozir. hišo, v kateri so stalno prebivali, in sicer zato, ker so

takoi ob novem letu plačali celoletno naročnino!

Storite to tudi Vi takoi, ko prejmete položnico!

KAJ JE NOVEGA

Domače novice

d Osem ljubljanskih občinskih svetnikov — gg. Franc Debevec, dr. Andrej Gosar, dr. Tomaž Klinar, Ivan Krivina, Avgust Marčičič, Josip Musar, Josip Rajnar in Josip Rutar — je odstopilo, ker se ne strinjajo z delovanjem odbora.

d Okrog kmetijskega doma. Mludenke na gospodinski šoli na Mali Loki se bavijo predbožični teden s čiščenjem šolskih in go-podarskih prostorov. Preštele bodo inventar. Ker je pomanjkljivega, pojde v popravilo. Dečletu pinijo smetano, delajo presno maslo, peče o poprtinjak in vršijo kontrolno močlajo. Ker je nastopil čas klanja, solijo meso in kose pra-vilno vlagajo v kad ter zamakajo s slanico. — V Mariboru so gnojili sadnemu drevju in izkopali jame za nova drevesca. Osmukali so listje na mladem drevju, da morebitni sneg ne bo poškodoval vej. V kleti so prekalili sadje-vec. Zelo so pazili na čistost sodov in da je prišla tekočina čim manj v dotiko z zrakom. Vsake štiri tedne bodo dopolnjevali pozode z zdravim sadjevcem. V vinogradu višje kop in gnojijo trtami. Rozge cepičev od žlahtnih trt re-žejo in shranjujejo na primeren prostor. Nadaljujejo z rigolanjem. — V Slovenski kra-jini je delo na polju onemogočeno, zato čistijo žito, robkajo koruzo in opravljajo redna dela pri živini v hlevu. Koljejo kokoši, o katerih vedo, da znesejo manj. — Na Grmu pri No-vem mestu vozijo konji drva iz gozda. Učenci so stehali živino v hlevu. Enslaza (kri-la krmu) se je izborno obnesla. Ker krmijo z njo, je milečnost krav ista kot poleti. Tudi na Grmu koljejo prašiče in prepuščajo svinje za kotičev. Kurnice so osnažene. Pregledujejo orodje in popravljajo ograjo pri drevsni in drugod. V vinogradu se vrši okopavanje in gnojenje. — Grmška šola ima na razpolago še nekaj praznih mest za učence. Prošnje je vložiti čimprej. Plačuje se mesečno od 25 do 400 Din, ker je odvisno od premoženskih razmer prosilca. Zato je prošnji priložiti pre-moženski izkaz.

d Sedemdeset let je obstoja Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Jubilej so te dni zdravniški slovesno praznovali.

d Prevoč svobode. V nacionalističnem »Pohoduc« čitamo: Naša univerza je bila zopet zaprta, ker se je tako zljubilo peščici komu-nističnih študentov. Navadno to peščico podpo-rudi katoliški avtonomiisti in ta družba stru-huje že vsa zadnja časa našo univerzo. Vpraša-

ne je, ali je univerza v Ljubljani za to, da te vrste fantiči po njej predajo svoje politično prepričanje. Je že skrajni čas, da se napravi, red: te ga ne mora nihče drugi, naj vpraša po-sebe področje. Svoboda je preveč!

d Slovenskim koroškim pevcom ni izdala avstrijska vlada pravih listov za njih koncertni pohod v Slovenijo. Zato pa tem pridnejši pri-lagajo k temu našim pevci in gosti ter širijo, a za nje sta slovenska javnost vedno bolj donerja. Kako dolgo pa?

**Blagoslovne
praznike**

*želja vsim cerčnim
naročnikom, in-se-
rentom in častnim*

Domoljuba

**Uredništvo
in uprava.**

d Proračun Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani so določili takole: potreben je 2.956.930 Din, kritja pa 2.997.500 Din.

d Neopravičeno izvrševanje obrti. Na predlog Trgovske zbornice v Ljubljani je iz-šla 6. t. m. naredba gospoda bana, s katero se vsem občinam, občinskim in občinski-oblavstvom z vsem podarškom narode, da vse osebe, ki neopravičeno izvršujejo obrti v ob-čini, brezobzirno zasledujejo in vredijo sre-skim načelstvom. Ta pa so dobila naročilo za najstrožje postopanje. Občinski načelniki in žandarmerijski poveljniki ter prešojniški po-lijskih oblastev so osebno odgovorni za stro-go izvajanje te naredbe.

d Telefonska služba je odprta pri pošti Moste pri Ljubljani.

d 21.000 bolnikov je že bilo sprejetih do 13. decembra v ljubljansko bolnišnico.

d Za ljubljanske reveže in brezposelne je darovala Trboveljska premogovna družba pet, g. Jakli, lastnik šentjanškega premogo-kopa pa tudi pet vagonov premoga in še dva in pol vagona drv.

d Nad 80 tisoč Slovencev in okrog 200.000 Hrvatov je sodelovalo na vseh letošnjih evha-rističnih manifestacijah.

d Če županov sin kraje grozdi. Županov sin je nekje kradel grozdi. Lastnik se mu je za to zahvalil z breo v podhrbet. Drugi dan

dobi lastnik grozdi uradno vabilo, naj se zglasi na občini. Seveda se je vabilu takoj odval. Župan ga je prijazno sprejel. Odprl je vrata občinske pisarne, prišleca sunil v podhrbet in rekel: »Tako! Zdaj sva opravila!«

d Najbolj elektrificiran okraj. Na ozemlju kranjskega okraja se nahaj. 93 elektrarn s 106 generatorji. Če uvažujemo, da je velik del tega okraja preprežen še z omrežjem Zavr-nice in omrežjem velenjske elektrarne, se z vso gotovostjo sme trditi, da je ta okraj med vsemi ostalimi v državi najbolj elektrificiran.

d 200 revnih otrok je obdarovala za božič krščanska ženska zveza v Mariboru.

d Sv. Križ pri Kostanjevici se imenuje od-slej Sv. Križ ob Krki.

d Železniške legitimacije za civilne in vo-jaske upokojece, invalide in njih rodbine. Vsi upokoje in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije leta 1928 in jim bo torej potekla poletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih vrnejo do 31. de-cembra 1932 finančni direkciji odseku za ra-čunovodstvo — pokojninski referat — v Ljub-ljani. Da se pa more izposlovati pravočasno izstavitev novih železniških legitimacij pri di-rekciji državnih železnic, naj se prošnjam pri-loži slika, znesek 10 Din v go'ovini in zlatni knjižni izpisek čekovne nakaznice. One že-lezniške legitimacije pa, katerim koncem leta 1932 ne bodo potekle še petle na veljavnostna doba, naj se predložijo za podajanje zgoraj omenjenemu uradu čimprej, najkasneje pa do 20. januarja 1933. Šele tekem leta 1933 vlo-žene prošnje za izstavitev novih železniških legitimacij se ne bodo predlagale direkciji drž. železnic posamezno, ampak le v posameznih partijah in največ dvakrat mesečno. Tako za-kasnele prošnje naj se torej vlagajo pravočas-no in ne šele tik pred dnevom, ko se te legi-timacije že rabijo. Pri tej priliki opozarjamo tudi vse upokojece in upokojece, naj pre-membe bivališče javijo vsaj do 10. vsakega me-seca, ker se po tem času prično že odpošiljati čekovne nakaznice podružnici poštne hranil-nice. Vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah naj se prilaga tudi zadnji knjižni izpisek čekovne na-kaznice ali pa vsaj navede številka likvidacij-skega lista, ker se na ta način omogoča hitrej-se in lažje poslovanje.

d Nov pravilnik glede ometanja dimni-kov. Z dnem 16. novembra 1932 je stopil v veljavo za vse območje dravske banovine pravi-lnik o izvrševanju dimnikarske obrti. Naj-valneje določbe tega pravilnika so, da je se-daj ometanje vseh kurilnih naprav povsod, v mestih in na deželi, obvezno brez izjeme in da sme ometati edinolet dimnikar. Sedaj ni nihče več upravičen, da sam ometa, kakor je bilo doslej na deželi ponekod dopuščeno. V mestih, trgih in večjih krajih, ki spadajo pod I. del gradbenega zakona, to je, da morajo imeti regulacijski načrt, se morajo vse kurilne na-prave, ki so stalno v rabi, ometati vsak mesec enkrat, v gostilnah, restavracijah hotelih, za-vodih, pekarijah itd. vsakih 14 dni, ali tudi večkrat. Na deželi se morajo ometati od-pri kuhinje štirikrat na leto. Če pa požarno-ogledna komisija ugotovi manjšo potrebo, se določi ometanje trikrat, najmanj pa dvakrat na leto. Vse druge kurilne naprave izven mest, trgov in večjih krajev se ometajo vsaka dva meseca. Prestopke (n. pr. zabranjevanje ome-tanja) kaznuje sresko načelstvo.

d Koleki protituberkulozne lige. Koleki so postali v vseh kulturnih državah v proti-tuberkulozni borbi važno sredstvo za pridor-

nivanje denarnih virov. Postali so pravi slovojni ljudski davek za pobijanje tuberkuloze. Leta 1904 je bil v Danaki izdelan prvi kolek, ki je že prvo leto prinesel 75.000 danskih kron izkupička. Danes prinaša pri tri in pol milijona prebivalcev letno 9 milijonov dohodkov. Švedska in Norveška sta vpeljali kolek l. 1907. l. 1913 Švica, po vojni pa je postal kolek doma v vsej srednji Evropi. V Ameriki se proda kolek za preko 5 milijonov dolarjev letno. V Franciji je bilo v letih od 1925 do 1929 prodanih za 52 milijonov frankov protituberkuloznih kolek. V l. 1930 je razprodaja kolek zbrala 25 milijonov frankov za protituberkulozno skrbstvo. Z izkupički kolek so zgradili in vzdržujejo veliko število protituberkuloznih dispanzerjev. Osrednja protituberkulozna liga se obrača na slovensko javnost s prošnjo, da pripomore njenim stremljenjem z odkupom kolek. Za letošnje božične prapnike naj velja geslo: »Na vsako božično in novoletno voščilo kolek lige«. Izkupiček iz prodaje kolek je namenjen za ustanavljanje protituberkuloznih oddelkov. Zato naj vsakdo kupi naše kolek. Koleki po 50 para. Naročajte jih na naslov: Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 20. Na prodaj bodo tudi po trafikah v krajih, kjer obstojajo organizacije protituberkulozne lige.

Med brati Hrvati

d Zavednim Slovincem šibenčanom in okoličanom ter drugim prijateljem slovenske knjige in še prav posebno knjig Družbe sv. Mohorja priporočam, da se v teku dveh mesecev do konca februarja meseca oglase pri meni in da plačajo 20 Din za naročnino. Za teh 20 Din dobite decembra meseca šest knjig, ki so sledeče: Koledar, Večernice, Jetika, Naše morje, Davki, Življenje svetnikov. Priporočam Vam tudi, da se naročite na »Mladiko«, lep družinski list, ki izide vsaki mesec. Stane 84 Din, ki jih lahko izplačate v raznih časovnih dobah. Javite se pri poverjeniku Slovencu Fr. Rajmundu Segula, Šibenik, Samostan sv. Lovre. Op. uredn.: Pa še na Domoljuba ne pozabite!

d Bonboni so se podražili. V sled povečanja davka na poslovni promet in v sled znatnega naraščanja kotizma, so v Zagrebu povišali izdelovalci čokolade in bombonov svojim izdelkom cene za 20 do 30 odstotkov. Navadna čokolada velja sedaj od 33 do 36 Din za kg. najfinjše vrste pa tudi še enkrat toliko.

d Nova tovarna. Podjetnik Oskar Maretlić gradi v Zagrebu novo tovarno za izdelovanje tkanin za kravate. Tovarna bo izdelovala tudi rokavice. Imenovala se bo »Oraoc« (»Orelc«) in bo moderno urejena. Nabavljena so najmodernejši stroji.

d Eden, ki se v zaporu dobro počuti. Pred sarajevskim vojnim sodiščem se je zagovarjal doslužen redov Peter Rakič zaradi raznih žalitev, napada na stražo in zaradi uničevanja vojaške opreme. Njegov zagovor je bil zelo originalen. Zagovarjal se je, da je bil ves čas pijan in da je vse, česar ga obtožujejo, izvršil v pijanosti. Med drugim je povedal, da je dedščino svojega očeta in sorodnikov prodal za 1.300.000 Din in da je ves ta denar do poslednje pare zalumpal. Njegova domovinska občina Danilovgrad je potrdila, da je bilo Rakičovo premoženje vredno pokrdugi milijon Din in da je vse zapravil. Obsojen je bil na štiri mesece zapore. Ko je stišal obsodbo, je dejal, da mu je žal, da ga niso kaznovali

strože, ker se prav dobro počuti v vojaškem zaporu.

d 130.000 Din primanjkljaja so ugotovili v subotički davčni upravi.

d Predpisi glede lepakov. Novosadsko policijsko ravnanstvo je odredilo, da mora imeti vsak plakat vsaj na polovici in sicer na prvem mestu besedilo v državnem jeziku, druga polovica lahko objavlja v jeziku narodne manjšine.

d Prasniki nemških narodnih neš bo dne 4. februarja 1933 v Novem Sadu.

d O potrebi razširjenja zagrebskega pokopališča, ki ga imenujejo Mirogoj, je razpravljal te dni tamošnji gradbeni in pokopališki odbor.

d Nov železniški most hočejo zgraditi čez Savo pri Zagrebu.

d Dinamitni naboj pred občinsko hišo. Oni dan se je pripetila v neposredni bližini občinske hiše v Glini neznatna eksplozija. Preiskava, ki se je vršila takoj na licu mesta, je ugotovila, da je eksplodiral dinamitni naboj. Občinska hiša ni poškodovana. Sodiijo, da so naboj položili pred občinsko hišo neki ljudje, ki jih je malo prej predsednik občine odslovil, ko so ga prosili miloščine.

— Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodac in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trpečemu človeštvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Reparaki napadi se množijo. V eni proteklih noči se je pripetil tak drzen roparski napad v okolici Bajmoka. Šestorica maskiranih roparjev je napadla dva kmeta, ki sta se vračala s sejma. Kmeta sta se peljala na vozu. Roparji so ustavili konje in zahtevali denar. Ko sta se kmeta upirala, so ju prišli toči s koli in sekirami. V tem pa so se konji splašili in zdvijali po cesti. Na nekem ovinku se je voz prevrnil in pokopal pod seboj enega od kmetov, dočim je drugi že poprej odskočil z voza. V tem so pritekli na pomoč kmetje iz bližnjih hiš, česar so se drzni roparji ustrašili in pobegnili.

d Eksplozije. Radi eksploziji, ki so se zgodile v Zagrebu 1. decembra, je bil aretiran Milan Triplat, brezposelni tipograf iz Zagreba, ki je priznal, od kdaj je v službi Perčeca, od katerega je večkrat iz inozemstva dobival razne ukaze in jih izvrševal. Tako je priznal, da je 28. aprila 1931 prinesel iz Madjarske sedem peklenskih strojev, ki so istotako eksplodirali v Zagrebu. Triplat je v spremstvu po Perčecu določene osebe prekradil našo mejo pri Matuljah v goru Lugane pri Kastvu.

d Za masiranje pri prehlajenju. Ilenem krvnem toku in posebno pri revmatičnih bolečinah se že skozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elsafluid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 58 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 16, Savska banovina.

Iz naše prestolice

d Interpelacije slovenskega poslanca Pavliča v parlamentu. Poslanec Pavlič je vložil 12 interpelacij na sledeče ministre: 1. na notranjega ministra radi prepovedanih Slomškovihih proslav v Konjicah in Rogazki Statin; 2. na ministra za telečno vzgojo naroda o delovanju sokolovskih in gosliških društev v dravski banovini, ki vedno prirejajo veselice s plesom, na katerih uživajo čezmerno alkoholne pijače; 3. na ministra za gozdove in rudnike o hudi rudarski nesreči v Hrasniku in o nameri TPD, da odpusti letalnijo zimo ponovno okrog 900 rudarjev, v kolikor jih ne bi pregrupirala v nižje kategorije; 4. na predsednika vlade radi izjave poslanca Ureka in Pustoslavca o protizakonsnem delovanju duhovščine, kmetov in delavcev v drav-banovini; predsednika vlade sprašuje, kaj misli ukreniti, da oba poslanca ne bosta dajela več takih izjav, sli v političnem oziru niso modre; posebno vprašuje predsednika vlade, kaj namerava ukreniti radi izjave poslanca Ureka, ki baje stalno proti Pavliču, »da mu bo glavo postresalec; 5. na predsednika vlade o delovanju poslanca Riste Gjokića, o katerem so se te dni dobili v vseh skupščinskih kuloarjih občirni spisi, iz katerih je razvidno, da je bil poslanec z večkrat kaznovan za razne delikte; 7. na notr. ministra radi dogodkov v Sisku na dan obletnice Radičeve smrti; 8. na prostornega ministra radi odpustanja in vpočitijev profesorjev in učiteljev v dravski, savski in primorski banovini; 10. na predsednika vlade, katerega vprašuje, zakaj se ne skliče gospodarski svet; 11. na finančnega ministra o neizplačevanju pokojnin v vojnem in prometnem ministrstvu. Interpelacijo je vložil tudi dr. Nikić in tovariši na finančnega ministra o protizakonitem postopanju davčnih oblasti pri izvršbah v raznih hrvatskih krajih. Posl. Pavlič je vprašal predsednika skupščine, zakaj se skupščinski steno-grafski zapisniki ne tiskajo menjaže enkrat v latinici in cirilici. Predvsem vprašuje predsednika skupščine, zakaj je odpustil tri strojeplake, dve Slovinci in eno Hrvatice, na njihova mesta pa je sprejel hčerke višjih častnikov.

Predsednik skupščine je Pavliča prekinil in mu takoj odgovoril, da se steno-grafski zapisniki tiskajo menjaže v latinici in cirilici. Redukcija skupščinskega materiala pa je diskrecijska pravica predsednika skupščine. Reduciranje so bile tudi Srbkinje. Sicer pa, če bo poslanec Pavlič stavil še enkrat taka vprašanja, ki ne spadajo pred ta forum, mu predsednik v smislu skupščinskega poslovnika ne bo dal več besede. (Dr. Nikić vpije iz sredine: »Denite potem raje na usta torbice!« V dvorani je nastal smeh).

d Izvoz sadja. V času od 20. do 30. novembra je bilo iz naše države izvoženo jabolk: v Češkoslovaško 123, v Nemčijo 84, v Grško 2 in v Avstrijo 1 vagon; hrušk: v Avstrijo 2 vagon; orehov: v Nemčijo 72, v Avstrijo 15 in v Švico 2 vagona.

d Za podpiranje brezposelnega in siromašnega prebivalstva je določil ministrski svet kredit v višini 50 milijonov Din, od katerih se bo uporabilo za javna dela 35, za podpiranje siromakov 5 milijonov Din.

d Za slovenske siromake v Belgradu. Med belgradskimi slovenskimi društvi Triglavom, Cankarjem in Istro se je ustanovil meddržavni svet, ki ima trenutno nalogo zbrati za božične praznike potrebna sredstva za obdaru-

Poslednji poizkus

Na mestu, kjer se je pred meseci potopil angleški podmornik čoln »M 2«, so ponovno poskušali, da bi dvignili trup čolna. V ta namen so se potapljalci opreli s cevmi za dovajanje kisika. Pa tudi ta poslednji poizkus se jim je ponesrečil. »M 2« je posledaj prepeljen svoji usodi. — Slika: Na krovu potapljaške ladje »Tedworth«.

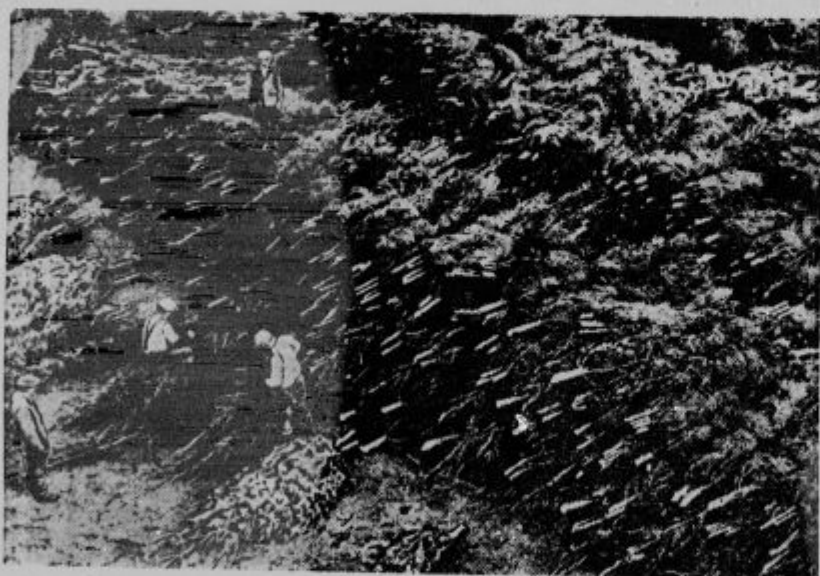
Znani angleški pesnik in dramatik, Bernard Shaw, gre s svojo ženo na potovanje okrog sveta...

Briandov spomenik,

ki ga je sklesal francoski kipar Guillaume. Za obletnico smrti Aristida Brianda nameravajo namreč Francozi odkriti svojemu velikemu državljanu spomenik v Pacy-sur-Eure.

V vsako hišo Domoljuba!

Božična drevesca...

Začetnika

Peč na prostem

Parizu, kjer se vrše skoraj vse leto razne lekme in lovi za rekordi, kurijo nekatere kavarne na svojih vrtovih javne peči, kamor se hodijo obiskovalci gre!

»Ali je to vse?«
»Ne, imam še zlato plombo v desni spodnji čeljusti!«

lev siromašnih slovenskih otrok v Belgradu. V to svrhu je bil izvoljen poseben damski odbor, ki mu predseduje ga. dr. Šumanova. Poleg nje so v odboru še druge ugledne dame. Izvoljeni damski odbor se je lotil z vso vnemo poverjene naloge in je do danes zbral že veliko vsoto — okrog 20.000 Din —, s katero bo nakupil potreben blago za obleke, perilo in obutev siromašnih slovenskih otrok v Belgradu.

d 52 lekarn je v Belgradu.

d Klub brozvercev so osnovali na belgrajski univerzi. Protektorat nad klubom je prevzela neka zelo imenitna oseba.

d Kasarijsko sodišče je razveljavilo sodbo, ki jo je izrekli nisko sodišče nad policijskim agentom Protičem, ki je letos v silobranu ustrelil četniškega vojvodo Jovanovića-Luno. Okrožno sodišče v Nišu je bilo obsodilo Protiča na pet let težke ječe.

d Na prste so jim stopili. Ze več dni se je po belgrajskih uglednih družinah šušljalo o večjih aferah, ki so se pred kratkim zopet zgodile v ministrstvu za gozdove in rudnike, toplotne v oddelku za gozdarstvo, pač pa v oddelku za rudarstvo. Omenjajo neko zadevo s celjsko cinkarno in nepravilno postopanje v centralnem ravnanstvu rudarskih podjetij v Sarajevu. Ker je bila država zaradi poslovanja nekaterih uradnikov ministrstva za gozdove in rudnike oškodovana za večje zneske, je v zvezi s temi poverljivimi ministri za gozdove in rudnike danes suspendiral v rudarskem oddelku ministrstva za gozdove in rudnike načelnika ing. Ranka Despića in ing. Ivo Veljkovića, v Sarajevu pa ravnatelja centralnih rudarskih podjetij ing. Branka Jovanovića. O početu preiskave, ki bo uvedena proti gornjim uradnikom, bomo še natančneje poročali.

d Močan potresni sunek so čutili v nedeljo 11. decembra v Podgorici v Črni gori.

— Tovarna šivalnih strojev G. M. Pfaff d. d. v Kaiserslauternu praznuje letos svojo 70. letnico. Iz skromnih začetkov se je razvilo to rodbinsko podjetje, ki ga je bil ustanovil ded sedanega vodje, tako da je zaslovelo ime Pfaff kot pojem odličnega kvalitetnega dela po vesoljnem svetu. Iprva in potem še leta in leta je izdelovala podjetje samo šivalne stroje za dom, polagoma pa je pričelo vzporedno z napredovanjem tehnike izdelovati tudi specialne šivalne stroje, kakršni so uporabljajo dandanes po različnih šivalnih obratih (pri izdelovanju oblek, čevljev, perila itd.). Trdka je ostala zvesta svojemu načelu, da izdelovala samo šivalne stroje, ne pa tudi druge izdelke vse do današnjih dni, in v tem tiči pomen in moč Pfaffove tovarne šivalnih strojev.

Nesreče

d Skedenj z vsem inventarjem je uničil požar posestniku Janezu Bobnarju v Vogljah pri Kranju.

d Hiša je pogorela kočarici Elizi Maroh na Spodnjem bregu pri Ptuj.

d De tal je pogorela stanovanjska hiša posestnika Berložnika v Velenju pri Sošanju.

d S posteljo vred je zgorel. Iz Koprivnice poročajo o strašni smrti 82 letnega Ivana Klarnerja. Ivan Klarner se je v eni preteklih noči pozno v noč zabaval s svojim sinom in z nekaterimi sosedi. Starec je precej pil in je v pijanem stanju odkolovratil na svoje stanovanje. V svoji sobi je imel, kljub temu, da je bil precej imovit, samo posteljo in peč. Zjutraj pa je njegov sin opazil, da so vrata v njegovo sobo odprta. Stopil je noter, kjer se mu je nudil strašen pogled. Med ostanki postelje je opazil zgorelo truplo svojega očeta. Policijska komisija je ugotovila, da je starec, preden je zlezal v posteljo, prevrnil zakurje-

no peč. Plamen je seveda objel posteljo in na njej ležečega starca.

d Okrog raznih nesreč. Štirikrat si je zokozlomil Lozar Janko, žagar v Crnomlju. — Veja je hudo obtočila gozdnega delavca Hoja Bogomira iz Rdečega kamna pri Snuki. V čenku si je zlomil nogo, ko je sekal kostanjevino 18 letni kmečki delavec Stangelj Stefan iz Hrušice pri Stopičah. — Nogo v bedru si je zlomil 36 letni rudar Bebar Franc iz Loke pri Crnomlju. — Desno nogo si je zlomil 17 letni posestnikov sin Avgust Grablovic iz Globocice pri Liti. — Na krožni žagi si je obrezal prste leve roke 21 letni mizar Karel Jenko v Škofji Loki. — Težka gruda premoga je priletela v obraz in hudo ranila 26 letnega rudarja Franca Kneza v Trbovljah. — Ko je padla po stopnicah, si je zlomila nogo 57 letna kmetica Marija Mihelič iz Ribnice. — Pri padcu se je sprožila puška in hudo ranila v nogo 28 letnega delavca Josipa Purkarta z Roba pri Velikih Laščah. — Lunec vrelga zdroba je prevrnilo po sebi 18 mesecev staro dekletce posestnika Kocbeka v Vukovskem dolu. Je podleglo poškodbam. — Nogi si je zlomil g. Josip Mlekuž, obratovodja v državnem rudniku v Velenju. — Ko je necal težak koš po strmi poti s Kleka, si je zlomil nogo v gležnju cerkvenik loške podružne cerkve. — Neki voznik je podrl 64 letnega prosjaka Franca Birka iz Senčurja; siromak si je pri padcu zlomil nogo.

Novi grobovi

V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Henrik Pfeiffer, deželni tajnik v pokopju. — V Gorici je preminula 62 letna ga. Marija Brauhaj roj. Simčič. — Na Golniku je odšla v večnost ga. Marija Bajt roj. Filipič. — V Ljubljani je ugrabila smrt postrešnika Jožeta Podbregarja iz Zg. Tuhinje. — V Selcih nad Skofjo Loko so pokopali 60 letno Krekovo Urško. — Na pokopališču v Stožicah so djali v gomilo 22 letno go. Nado Seldnjak roj. Cunder. — V Celju so pokopali v grob g. Mira Majna. — V Radečah je zapel mrtvaški zvon 66 letnemu cerkovniku g. Antonu Levničniku. — V Trzinu so položili na mrtvaški oder go. Marijo Supin, mater tamošnjega g. župnika. — Na Količevem pri Domžalah je zatisnila na veke oči posestnica ga. Katarina Kobilšek. — V Ljubljani je odšla po večno plačilo gđ. Tepina Antonija, doma iz Strazišča pri Kranju. — V Ljubljani je mirno zaspal v Gospodu posestnik g. Franc Povše. V Trojanah je zapustila solzno dolino vdova veleposestnika ga. Marija Konšek roj. Kralj. — Na Glinceh je Bog poklical k sebi go. Kramar Marijo. Naj počiva v miru!

d Samo devet dni je bila poročena Terezija Škrlec iz Rindečeve grabe pri Ljutomeru. Nepričakovano je te dni umrla.

Razno

d Duhovne vaje na Mali Loki lepo napredujejo. Po božičnih praznikih se bo pričel tečaj za dekleta in sicer od 27. do 31. dec. Nekaj mest je še prostih. Če se mislite duhovno prenoviti pred novim letom, se oglasite takoj. V januarju bodo duhovne vaje dvakrat: Za žene od 14. do 18.; za dekleta od 28. januarja do 1. februarja. Oskrbnina za ves čas Din 100. Pišite na naslov: Sestre križarke, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

d Izgubljeni pes. V lovišču Velike Pece na Dolenjskem se je zatekel črni jazbecar, ki sliši na ime Dulo. Baj ga je odpeljal neki krošnjar proti Novemu mestu. Prosimo, kdor

bi kaj zvedel o tem, naj sporoči proti nagradi na naslov: Kopač Valentin, Zg. Šiška 92 pri Ljubljani.

d Za 100.000 Din raznega blaga so odnesli neznan izanovci iz manufakturne trgovine Seibls ugerjeve v Zagrebu.

† Struški oče

Kakor je »Domoljub« že poročal, je 14. novembra t. l. v Strugah pri svojem sinu župniku umrl Anđel Orehek, daleč po Suhi Krajini naokoli znan kot izvedenec-samouk za živinske bolezni.

Se vedno prihajajo v Struge ljudje iz daljnih krajev, korak jim je po asen, obraz žalosten, nadloga in križ sta pri hiši, živinca je zbolelo, krava se ni pravočasno potrebila in zdaj hira, da se kar vidi, kako je je zmetaj manj. Pa so dejali sosede: Pojdi k strušnemu očetu! »I, kdo pa je to?« »Kaj nisi še slišal? To vendar ve vsak gospodar. V Strugah imajo župnik pri sebi očeta, ki so že jako star mož, blizu devetdeset jih štejejo, rajtam, ampak izvedenec mož so za živinske bolezni, da malo takih. Pojdi tja in ne boš se kesal!« »Pa je mož drag?« Kaj bo drag! Lepo te bodo sprejeli in kruha ti bodo dali odrezati, sam ga mož ne morejo, ker že dober čas ne gredo iz postelje, in pogovorili se bodo s teboj, da kar od njih ne boš mogel. Le ti pojdi, ne boš se kesal!« Možiček ubere pot pod noge, saj mu je kravica v hlevu edina dobrotinica, če ga še ona zapusti, pa je pri kraju. Res ni denarnega dobička z njo, ampak mleko za otroke je vsak dan. Pri Zagradu prekorači zeleno Krko, potem navzgor proti Ambrusu in navzdol mimo Gozdarja proti Strugam. »Kam pa vi, oče?« ga nagovori prijazen Stružanec, ki je v hlevu drva napravil. »Do struškega očeta grem. Krava je zbolela, ne vem si pomagati.« »Zastonj je vaša pot, prijatelj. V četrtek je minilo mesec dni, kar smo jih pokopali. Lep pogreb so imeli, že dolgo ni bilo takega v Strugah.« Možiček iz daljnih šumbrskih hribov otrpne od strahu. »Kaj poveste! Pa tako dolgo pot sem napravil!« »Ne pomaga nič, farovski oče so mrtvi.« »Kaj jim je bilo, da so umrli?« »Starost, 87 let, to ni majna reč. Nazadnje je bil že zeloode odpovedal. Znešli so jim skupaj, kar so na svetu mogli, pa je šlo vse nazaj. Od lakote so umrli.« »Revež, ubogi revež! Pa tak dober človek.« »Dober pa, dober. Verjemite, tako nam je vsem hudo, kakor da nam je umrl svoj človek. Kmet je danes revež, da Bog pomaga. Če ima kdo srce zanj, da se mu smili in mu pomaga, ne bo nikoli pozabljen. Tudi očeta ne bomo nikoli pozabili. Pa še nekaj vam povem, prijatelj iz Krajine. Farovski oče niso bili samo izvrten živinodravnik, ampak tudi politično zaveden mož. Pri nekih volitvah so se dali nesti na volišče, ker hoditi že niso mogli več. Grem volit, so dejali, tam se pravica dela! Naj bo sram tiste, ki lahko hodijo, pa iz lenobe ali iz neumnosti ne gredo. Ne pozabite tega, prijatelj, kadar pride čas za to! Pa za očeta izmolite kakšen očenašek tam po Krajini, dandanes ima kmet malo pravih prijateljev.« »Bomo malo,« odvrne možiček in jo ves žalosten ubere nazaj proti Ambrusu. »Struškega očeta ni več, oh, kaj bo z moj kravico? Marija od Nove Stifte, pomagaj! Če ti ne boš pomagala, sem zgubljen!« A. O.

Naročajte »Domoljuba«!

Sigrid Undset:

Pri jaslicah . . .

Stari slikarji so brez vsake bojazni popolnoma preprosto in naravno upodabljali novorojenega Jezusčka: ljubka, plavalasa glavica je v primeri s telesom precej debela, ostali udje so silno drobni. Kazalec leve roke je del otrok v usta in ga pridno sesa. Breca z nogami in zamaščenimi drgne rožnatordeče pete drugo od drugo. Ubogo detece leži na golih mrzlih tleh, le malokdaj je pod njim šop slame ali kos belega platna.

Človeka bi kmalu prišla skušnjava, da bi storil kakor pastirji v starih božičnih igrah in svetlval materi, naj vendar pametneje poskrbi za svojega otroka.

Šbka, nežna Devica Marija pa kleči ob njem vsa zatopljena v premišljevanje in molitev. Gleda svojega Sina, ki ga je nosila pod lastnim srcem in ki mu je data telo od svojega telesa — gleda svojega Boga, Zveličarja in Stvarnika, ki si je izbral to zemljo za svoj prestol; nočno zvezdnato nebo nad njima je njegov plašč, ki ga je sam skral sebi in svoji Materi.

Sveti Jožef — Zvesti in Pravični — stoji kakor varuh; poleg njega so angeli, tesarjevi zvesti in verni svetovalci. Nadeli so si vidne postave in se za praznik kar se da lepo okrasili; oblečeni so v gosto nagubane halje iz belega platna kot ministranti pri slovesni maši, in okoli lepih rdečeličnih obrazov se jim vsipljejo bujni nakodrani lasje. Da bi nekoliko zagradili svoje objestne kodrčke, so si deli na glavo zlate krone in vence cvetic.

Samo njih Gospod in Kralj je prišel k takemu prazniku brez vsakega nakita in brez lepote. Njegova so nebesa in zemlja. On je ustvaril zemeljsko oblo in vse, kar je na njej, zdaj pa je prišel kakor Zadnji in Najmanjši izmed vseh, da bi služil ljudem, kot je bilo od vekomaj določeno po božjem sklepu — po onem skrivnostnem božjem sklepu, nad katerim se v svoj človeški omejenosti in slabosti zgražamo in pohujšujemo.

Vaše srce naj se ne vznemirja, je rekel Jezus svojim učencem, in »Ne bojte se« so bile med njegovimi poslednjimi besedami. Prav isto pa je povedal, ko je prišel na našo zemljo, samo da še kropkeje kot z besedami. Kdo pa naj se boji dojenčka? Boji se ga napoln blazen idumejski knez v jeruzalemskem gradu — ta pa je bil dolgo suženj svojih lastnih divjih sanj, da je zgrabil vsak misel in okus za priproste in sladice stvari, ki se dogajajo v življenju dan za dnem... Bojijo se ga hudobni duhovi, ki na sveti večer besnijo ko vihar... Toda k ljudem, ki so blage volje, je prišel Kralj miru kot novorojenček v jaslicah, pa tako reven in brez vsega je hotel priti k nam, da bi lahko vsakdo zanj kaj storil.

Ali ni to zadnji in najskrivnostnejši vzrok božičnega veselja: da je bil svet na glavo postavljen, Vsemogočni je zavrgel vsa svoja kraljevska znamenja in sprejema naše darove, če mu jih poklonimo! Skrivnost odrešenja se je pričela z božično igro in resnoba te igre je tako neskončno vzvišena, da je ne moremo doumeti, in že skoraj dva tisoč let admeva sredi zime po vsej zemlji hrup in veselje otrok, ki prihajajo k Jezusu v Hlevcu, in ljudje se veselo in radostno igrajo okoli božjega Sina, ki je radi njih postal otrok.

V pesmi in sanji srednjega veka opazimo čuden pojav: kjerkoli nastopa Antikrist, povsod se prikazuje iznenada in kot popolnoma odrasel človek. Ne more se tako ponižati in

zakriti, da bi postal sin kakšne žene; on, ki od nekdaj premišluje, kako bi dvignil svet zoper Boga in tako uničil zemljo, nima časa, da bi se kje na tem svetu igral z navadnimi vaškimi otroki in tekal po travniških in cecatah. Samo Vsemogočni, ki je vse ustvaril in vse ohranja, se je lahko ulegel in zaspal med ostružki v delavnici svetega Jožefa in samo On se je lahko obesil Mariji na roko, ko je šla po vode k studencu pred mestnim obzidjem.

Hudoba pa se prikazuje — kot je prav — zdaj v tej zdaj v oni človeški podobi. Najvažnejše pri vseh zgodbah o hudobcu je pač

ga zavije v plenice in ga drži v naročju; Jezusček nasloni glavico na Materina prsa in iz Marijinega naročja gleda na nas s svojimi resnimi otroškimi očmi. Se tesneje se stisne k Materi, ki je dvignila njegovo desnico, s katero blagoslovlja Jezus prihajajoče pastirje. Marija se mora z Jezusom vnesti, da se ga morejo gostje prav pošteno nagledati. Stari poglavar iz jutrove dežele pade pred obema na kolena in jima poda zlato kadilnico — morebiti bi jo Jezusček rad imel, da bi se z njo igral, le čuj, kako rožljajo veržice! Otrok še zakrili z roko po zraku in zadovoljno zazemlja z nogami, nato pa povese svojo ročico na starčovo glavo kot bi ga hotel pobožati.

Borile v kitajski luči.

to, kako je napravljen. Skušajavec in ogleduh se plazi in potika po vsem svetu v vseh mogočih oblačilih. Saj je mogoče, da iz nam neznanih vzrokov posebno rad nastopa kot mož z ličnimi rožički na čelu in s kozjimi nožicami, končno pa se prav tako lahko napravi v prijazno gospo ali v častiljivega samostanskega brata, morda celo v črnega kužika ali v bliščeče tele ali v petelina brez glave. Kakor mu pač boji prija in ugaja njegovemu namenu.

Bog pa, ki nas je ljubil in čuval od vekomaj, prihaja k nam in se nam pridružuje v mesu in v krvi, da bi se skupaj s človeškim rodом zanj boril kot pravi Bog in pravi človek med ljudmi. Njegovo Sree, v katerem biva vsa polnost božanstva, je utripalo pod Marijinim srcem, in njegova usta, iz katerih je videl sv. Janez Evangelist izhajati dvorezen meč, so pila iz Marijinih prsi.

Marija vzdigne svojega počaščenega Sina,

Ljudje — Egipčani, Babilonci in Kitajci — so si napravili podobe boginj z njih otroki in jih molili. Toda niti ena teh boginj ni mogla razliti blagoslova miru na življenje in igre otrok. Bile so divje in radodarne, krute in dobrovoljne, kakršna je pač bila narava, ki naj bi jo predstavljale.

Tedaj pa nastopi žena z otrokom v naročju. Nežna Devica — »milosti polna« — mirno odgovori angelu, ki ji je prinesel oznanilo o Njem, ki je ustvaril Devico in angela: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi... In Beseda je meso postala in med nami prebivala... Marija vzdigne pred nas svoje Dete, ki je pravi Bog in pravi človek in ki nas je prišel odrešiti, ker je prav vsaka neumrjoča duša več vredna kot milijona krasota zemlje in zvezd. In Marijin Sin nam govori, da vse, karkoli storimo ali česar ne sto-

MED BRATI V TUJINI

SLOVENSKI POZDRAVI IZ TUJINE

»Domoljub« je prejel te dni od slovenskih izseljencev prav mnogo vošči za božič in novo leto. — Iz Francije pozdravljata Janež Florijan in Muhvič Josip, doma iz Begovice ob Kulpi. — Iz Ensisheima (Francija) četrtinjo: Gorišek Marko, B. der Jožef, Filip Anton, Kreže Franc, Lilek Josip, Krajnc Josip, Stumpihar Josip, Gorišek Martin, Poklič Janez, Stueck Jožef in Gobec Leopold. — Iz francoske Korzike pošiljajo pozdrave: Jože Gregorič iz Sodražice, Troha Franc iz Babnega polja, Debeljak Jernej iz Loškega potoka in Levstek Jože z Gore pri Sodražici. — V Remouville (Francija) so se za prazniške spomnili slovenske domovine Mulec Jožef in Mulec Franc iz Otoka pri Rakeku ter Ivan Lučka iz Zverovce. — Iz nemškega Hamburga nam je pisal Josip Zupanc. — Iz holandskega Nieuwenhagena bodo v duhu pri naših jaslicah Alojz in Ana Pintarič iz Rake, Alojz in Fani Pernavar ter Julijana Gliha iz Čačča pod Zaplasmom, Joško in Ivanka Grebenščer ter Terezija Trpin iz Škocijana pri Mokronogu, Anton, Just, Andrej in Angela Kušljan iz St. Jerneja, Joško Mlakar iz Stare Loke pri Rakeku, Johana Uršakar iz Podstranj pri Moravčah, Ignac in Franca Pele, Valent in Ana Gostič, Anton in Reza Kobilšek, Ivan in Neža Kobilšek, vsi iz Vrhpolja pri Moravčah. — V nemškem mestu Hochelide se je spomnil slovenske domačije g. Breznikar. — Iz daljne Kanade, in sicer iz Kirkland Lake Ontario, »onsiran Lužec«, pa pošiljajo vselej božične pozdrave: Anton Turk, Rudolf Fajdiga, Ivan Zužek, Ivan Ambrožič, Josip Vesel, Alojz Trdan, Dominik Maček, Marija Zužek, Frančiška Ambrožič in Franc Virant. — Vsem slovenskim izseljencem v inozemstvu daj Bog v novem letu mnogo zdravja in vsestranske sreče!

Slovenski lantje in moške v Severni Franciji: Alojzij Hribar, Benete, Jožef Hribar, Benete, Matvez Muha, Veliki vrh, Dominik Smel, Veliki vrh, Andrej Mišič, Fara, Jožef Mišič, Hudi vrh, Stanko Drobnič, Nova vas, Ludvik Laurič, Nova vas, Franc Modic, Glina, Janez Modic, Studeno, Maček Anton in Janez Radleč, Zgonč Karol, Radleč, Anzele Janez, Nemška vas, Janez Pavlič, Ravnik, Viktor Hraščev, Vrhnik, Plos Janez, Stari trg, Franc Znidaršič, Stari trg, Anton Lekan, Stari trg, Jakob Kovačič, Bločice, Matija Intihar, Bločice, Ludvik Janež, Babna polica, Družina Zakrajšek, Nova vas, Družina Jakič, Zavrh.

Vesele božične praznike kakor tudi srečno novo leto 1933, želimo vsem prijateljem in znancom, posebno pa našim domacinim in rojakom. Josip Klarič, Tomaz Juznič in sin Anton, Mihael Beljan in brata Peter in Jože Ožanič Dečin a. Labi, C. S. R.

Razkolnikov:

Sveta noč

Zvezdice zamaknjene so v sveto noč,
Rimska cesta nad vasico našo sije,
bela cerkev žari... Ko pozna ura bje
splava glas zvonov prek selskih koč.

Vse se vzdrami, gozd zasopeta,
glas prirode združi se z zvonjenjem
človek čaka s tihim koprnjenjem
uro rojstva samega Boga.

Zabučijo orgle, mašnik že
glasno molí, ljudstvo blagoslovlja
božje Detece vesel proslavlja,
ki prišlo med skromne je uce...

Vse polno zvezdic je nebo,
a v polju limbarji cveto,
in angeli z nebes gredo
ter pesem radostno pojo.

Vse zvezdice nocoj žare
ker tiho Jezusa časte,
migljajo mu, smehljajo se
ko z angeli igrajo se.

Veseli so nocoj ljudje,
saj vesel mir se je v srce,
zvonovi vabijo glasno,
zvonovi pejejo lepo!

Vse polno zvezdic je nebo,
a v polju limbarji cveto!

rimo kateremu njegovih najmanjših, storimo ali ne storimo Njemu samemu.

Podobe poganskih boginj so sprinle, za-
gušene in pozabljene ležijo po starih muze-
jih; spomini na nesramne veselice, na krvave
srebre in na žalostinke njihovih častilcev pa
prehajajo v zamolane bajke in pravljice, ki
jih pripovedujemo otrokom, kateri se igrajo
okoli Matere usmiljenja in se radostno gne-
ejo okrog Nje, kjerkoli se prikaže z Jezusom
v naročju.

Kjer Njo preženejo, tja se priplazi po-
stani Herod in ljudi začnejo mučiti idumej-
ske sanje o oblasti in pobodi, o slavi v nano-
v pozidanih palačah in o krvavih dejanjih in
gotinih v mračnih temnicah; v sloveskih
rečeh se vzbudi strašno sovraštvo do lastnega
naroda in ogeben strah pred otroki... In zo-
del so prišle na površje starodavne lezene in
zamenite poganske boginje, rojstvo in smrt,
lelene in odpadajoče listje. Vsaka teh bo-
ginja pritiska svojega otroka k prsim, priprav-
jena, da proti vsakemu brani lastno dolo, zo-
del napenjata Letina otroka loke in Nibinim
zavom in hčeram ni rešitve.

Zato nam ne branite iti z otroki, ki na
glas pojejo:

»Hitite, kristjani,
z veselje mnnavdani!

Pridite, pridite vsi v Betlem!

In ko v Njegovem imenu dajemo drug
drugemu božične darove, pomislimo na to, da
On podaril sonce, mesec in zvezde, zemljo
in gozdovi, s skalami in z morjem in z vsem,
kar živi v njem, in vse, kar zeleni in cvete in
diši in za vse to smo se prerekali, vse smo
storabili! On pa je prišel, da nas osvobodi vse
te nesramne in vseh naših grehot, in je
stvaril samega sebe, da je odrešil nas!

Zatorej hitimo k jaslicam
in počastimo Jezusa!

(Prevel: Sveco G.lob.)

† Jerneja Andrejke Mladostni spomini

Moja mati.

Moja mati se je rodila dne 12. junija 1819 kot mlajša
hči posestnika in malega trgovca Valentina Vehovca v
Trznem pri Moravčah. Starejša hči Vehovca Marija, se je
omozila k Lončarju v Koseze, kjer ni bila srečna, imela
je moža zapravljenca, katerega so morali dati pod skrbstvo.

Izmed petih Vehovčevih sinov se je eden priženil k
Faciju v Krtino (hiša stoji blizu cerkve na severni strani).
On in njegov sin, imenovan Krava, oba velika veseljaka
in vinska brata, sta zapravila Facijev grunt. Na nekda-
njem Facijevem posestvu gospodarijo danes tuji ljudje,
ki so staro leseno hišo podrl in novo sezidali.

Drugi Vehovčev sin je bil oženjen v Trzinu, bil je
priden in varčen gospodar. Tretjemu sinu Nacetu je kupil
stari Vehovec domačijo pri Skorjencu na Trznem; pri njem
je stanoval tudi njegov brat Matija, ki pa ni bil oženjen.
Tinetu, najstarejšemu izmed svojih sinov, pa je stari Ve-
hovec prepustil domačijo; tudi ta je bil zelo priden in
razumen gospodar.

Vsi ti bratje in sestra moje drage matere, ki so že
davno mrtvi, so jo hodili svoj čas pogosto obiskat; dobro
se jih še spominjam, zato jih tukaj omenjam.

Moj oče, ki ni znal niti brati niti pisati, je iskal, ko
se je ženil, le ženko, ki bi se razumela na kmečka dela.
ter se bojevali z nasprotniki, vrhovskimi pastirji. Delo

Dolgo je sicer izbiral, slednjič pa vendar ni prijel za
izbirek, ampak našel v moji materi pravo ženo, skrajno
varčno, pridno gospodinjico, o kateri se je lahko reklo, da
drži tri vogle hiše.

Otroke je vzgajala po špartansko, strogo preprosto,
trdo. Ob skromnih denarnih dohodkih tudi drugače biti
ni moglo. Želela si je več deklet nego fantov, zato je ho-
dila pred vsakim porodom na božjo pot k Sv. Ani v Tunjee
po punce. a sv. Ana jo je izmed dvanajstkratnih obiskov
uslišala samo trikrat.

Mati otrok ni cerkljala, vendar jih je imela zelo rada.
Kadar je prihajala iz trga ali sejna, smo ji drli nasproti,
ker smo vedeli, da nam prinaša kamniške štruče. Kadar
je kruli pekla, je vse enako obdarovala, dobil je vsak svoj
hlebček, ki je bil večkrat pomazan z orehi ali meto. Naj-
bolj težko smo pričakovali velike noči. Po stari navadi
je dala mati vsakemu otroku po dva pirha, z orehi ali
medom pomazan štrukeljček, kos blagoslovljenega kolača
in plečeta, dve jabolki in četrtinko mesene klobase. Po-
polodne pa je metala mati jabolka iz hiše po bregu, ni
in vsi vaški otroci pa smo se pahal z njimi in jih lovili.
Pravo veselje je sledilo, če smo nalovili dosti jabolč,
kateri smo potem sekali ali dajali sekati. Jabolka smo sekali
na tleh, jajca pa navadno v roki med palecem in kazalcem.
Hudomušni sekalec je prvič nalašč vsekav v roko, šele
vdružil v jajce. Tako in enako smo bili odpravljeni do
prihodnje velike noči.

Ker takrat na Rovih še ni bilo šole, torej tudi še no-
bene šolske obveznosti, so otroci ostajali doma in oprav-
ljali kmetška dela doma, na polju, v gozdu, na travnikih
in pašnikih. Najljubša nam je bila paša. Tu smo pokali
s korobači in biči, pekli krompir v žerjavici in pod po-
vezjenim piskrom pržili jabolka in pekli smojke (repo)

RAZNO

Vsako sekundo 100 bli-
stev. Po ugotovitvi brit-
ne vremenske postaje se
v oblakih vsako se-
kundo povprečno sto bli-
stev. Če bi imeli na zem-
lji naprave, ki bi vjele to
električno silo ter jo od-
lože naprej, bi imel ves
svet dovolj elektrike. Iz
sveta poročila imenovane-
ga zavoda je tudi razvid-
no, da razseja na zemlji
tukaj čas in ob istem času
100 neviht, pri katerih
žari v zemljo vsako uro
200 strel.

Iz švedskih cerkvenih
zapiskov. - Nekd švedski
profesor je iztaknil v cer-
kvenih zapisnikih obširne
zabele iz početka prejš-
njega stoletja, več zanimi-
vosti, n. pr. to, da je ime-
nata Elofstohter Ker-
stin štiri otroke, ki so se
rodili v naslednjih po tri
na vsak na 8. aprila. -
Nek kmetica je rodila 7
otrov v enem letu in 3
otroci: 26. marca 1835
dečka, 3. jun. 1836 tri
dečke in 18. novembra
spet dve deklici.

Kakor lani. Zupanstvo
je tudi letos, kakor
lani, razglasilo, da mo-
rajo posestniki pismeno

Rešimo delavca!

Kaj manjka našemu delavcu? Srčne kulture v zvezi z živo vero? To bi bil lahko čisto kratek odgovor na zgornje vprašanje, ki je pa tako dalekosežno, da se moramo nekoliko pomuditi pri njem. Ne mislim s tem vsega delavstva. Bog varuj! Še manj mislim koga žaliti, dasi se ob pisanju pričujočih vrstic prav dobro zavedam slovenskega pregovora, da »resnica oči kolje«. Celo na napade sem pripravljen zavoljo povedane resnice, kakršnih sem bil itak že deležen. Pa nič zato!

Ne mislim torej na ono naše dobro in pošteno in verno delavstvo v mestih in po deželi, ki prespi doma noč od sobote na nedeljo, ta tan zjutraj vstane z namenom, da res posvečuje Gospodov dan, se umije, preobleče in gre v cerkev, najsi tudi v ponošeni, slabi, celo zakrpani pa vsaj v snažni obleki. Ni zunanost vse, da je le čedna notranost. Taki nam delavcu prav gotovo Bog ne bo štel v zlo, ako ne pride v njegovo hišo zlikan in polit z umetnimi dišavami, kakor kak »moderni« ali »moderna«.

Toda koliko tisočev delavstva — tudi našega slovenskega — je, ki se »boji« Boga res tako, da se mu sploh najrajši ne približa v — cerkev! Morda so po deželi razmere boljše; vsaj med kmetijskim delavstvom, ki je bolj oddaljeno od delavskih in industrijskih središč. Na to kmetijsko delavstvo vsaj zaenkrat še vpliva zgled našega ljudstva, ki je v svojem jedru dobro in verno, dasi se — žal — tu in tam že tudi na deželi kažejo kvarne in zle posledice duha iz bližnjih mest in trgov in industrijskih središč, ali če hočete: iz že prislovičnih krajev, ki leže ob širokih cestah. Zgledi iz teh krajev pa so vse prej nego dobri. Upravičeno se moramo bati okuženja našega vzlic vsemu še velikega števila dobrega delavstva,

ako ne storimo vsega, kar moremo, da preprečujemo pogubno vplivanje prevratnega duha v moralnem in verskem pogledu, ki hoče razdirajoče posegati v vrste našega doslej še nepokvarjenega delavstva.

Da stori cerkev vse, kar more, to vemo. Ali bi najlepši dokaz že preznamenita okro-

nied sv. očeta »Quadragesimo anno«? Kaj pa razna društva? Ali store zares vse, da dvignejo delavstvo iz nižine na pravo višino izobrazbe in srčne kulture? Skoraj bi se zdelo človeku, ki vsaj ondi, kjer ifta možnost opazovanja bolj iz bližine, da je izobraževalno delo za duševni, moralni dvig delavstva pri nekaterih društvi nedostatno, pomanjkljivo. Vsak dan imam priliko opazovati, kako malo izobrazbe kaže poprečno delavstvo že na našaj

»Gladovni pohodi na Pariz...

Po ameriškem in angleškem zgledu je privrelo iz vseh pokrajnih države na tisoče brezposelnih delavcev v Pariz, kjer so demonstrirali pred parlamentom.

nam je odkazovala naša umna mati. Vse, kar je potrebovala živina v bleva, štirinožci v svinjaku, kuharica v kuhinji, smo morali nanositi. Dela je bilo obito. Pohajkovanja, brezdelnosti naša majka ni trpela, zahtevala je izvršitev dela brez ugovora.

Nekoč smo se ji pa vendar uprli in nismo hoteli izvršiti danega ukaza. Bilo je leta 1862. Huda suša je bila. Trava, zelišča so se sušila in posušila. Krme za prašiče ni bilo nikoder več dobiti. Listje s sadnih dreves, kar smo ga mogli doseči z lestvo, smo že potrgali in pobrali. V tej sili in stiski nam mati ukaže, da naj vzamemo s seboj sekirice ter visokim črešnjam, ki so stale tik Golečeve meje vrh Laza, odsekamo vejevje in oberemo listje za krmo prašičev. Oj! tega pa že ne storimo, naših črešenj pa ne bomo obsekavali, ko nam donajajo toliko slastnega sadja, ne bomo ne, ne bomo! smo kričali. Oče, ki je naš krik in vik slišal, pristopi in ukaže, da moramo ubogati. Nič ni pomagal naš upor. Ne samo na Lazu, tudi doma za podom, v Dolini ob potu proti Pehčaniji so stale velike, mogočne črešnje; vse smo obglodali in obsekali. Debla, ki so se zdaj dvigala brez vej kvišku, so bila podobna drevju, ki ga je sovražnikov bobneči ogenj oklestil. Drugo leto so te obglavljene črešnje posekali, jih dali na žago, nekaj lesa so porabili za domačo porabo, opravo in pohištvo, nekaj pa prodali. Otroci pa smo žalovali skozi več let po svojih nepozabnih, sladkih črešnjah.

Materi je bilo delo na kmetih, za katero je bila vzgojena, najljubša stvar.

Na Hudmanovem gruntu ni uživala rajskih dobrot, marveč ji je napravljalo gospodinjstvo, vzgoja otrok, oskrba delavcev itd. veliko skrbi in ponočnega bdenja. Ko smo bili otroci še majhni, je morala imeti mati dve žetki, oče pa hlapca. Te posle so vdinjevali v službo vsako

leto proti Božiču, najmanj za eno celo leto. Stari posli so odhajali na sv. Stefana dan (26. decembra), novi pa so prihajali že na Sventjanžev dan (27. decembra). V tedanjih časih posli niso bili tako dragi in razvajeni kakor danes, tudi jih niso plačovali samo v denarjih. Mati je dekle udinjala za nekaj obleke, postavim: za dve ruti, eno židano, drugo volneno, za dva para čevljev, en par za zimo, drugi finejši za poletje, za dve krili, eno boljše, drugo skromnejše, dve srajci, dve spodnji krili ter 40 do 50 gol-dinarjev v denarjih. Enako, samo malo višje, je udinjeval oče hlapce.

Oblačiti posle in kopico otrok, to je stalo precej denarja; kje ga vzeti? Skoraj noč in dan je morala revica misliti in tuhtati, kje in kako bo toliko prigrislo, da bo zamašila vse luknje. Kokoši so ji nesle jajca, krave dajale mleko, iz katerega je napravila maslo, sir, mohtant; zemljišče je rodilo sočivje, zelenjavo, sadje itd. V Kamniku pa je vsak torek tržni dan. Nabasala je jerbas z domačimi pridelki, na glavo z njim in hajdi v Kamnik na trg! Z izkupilom je potem preskrbela, kar je bilo neogibno potrebno za dom in družino. Nekaj denarja je pa še vedno prinesla domov, da ga je hranila za domače potrebe. Njeni potni stroški so bili majhni in skromni. — Po opravi se je pokrepčala v gostilni pri Krištofu s čašo dobre vinske kapljice in kosom kruha, potem pa je odhitela in bila kot dobra gospodinja doma že opoldne. Včasih, ko sem študiral jaz in pozneje brat Francelj v Kamniku, nama je donajala vsak teden tudi hleb kruha, ki sva ga imela za zajtrk in malico; nosila nama ga je z veseljem v nadi, da bo nama ta kruh pripomogel do duhovskega stanu; žal, da ji usoda tega veselja ni privoščila; jaz in mislim tudi Francelj pa ji bova zato požrtvovalnost in drive brezštevne dobrote do smrti hvaležna.

naznaniti, da imajo Evi-ne. Pri hiši Omanovega gospoda se ni nič spre-menilo, in zato so za-pisali: Andrej Oman, ravno tista živina, kakor lani

Olaševalna okolnost. — Sodnik: »Dognano je, da je bilo vino, ki ste ga poslali strankam, pokvar-jeno. Kaj lahko poveste v svoj prilog in v zago-vor?« — Trgovec z vinom: »Gospod sodnik, na vseh zabojih, v katerih sem poslal steklenice z vinom, je bilo napisano: Pre-vidnost!«

Hoteli v črnem lesu. Ne-ki avtomobilist, ki ga je majhna nezgoda prisilila, da si je moral iskati pre-nočišča v prastari gostilni v nemškem Črnem lesu, pripoveduje, kako sta se zmenila z gostilničarjem. Na vprašanje, ali ima kakšno sobo prazno, mu je ta takoj odgovoril: »Da.« — »In koliko stane?« — »Do-bite jo za 2 marki ali za 2,50.« — »In kakšna je raz-lika?« — »Za 2 marki 50 dobite zraven še mišnico.«

Sreča v stari knjigi. — Mlada Angležinja je študirala botaniko na univer-zi v Cambridgeu, dasi nje-na družina ni bila zdo-voljna s stroko, ki si jo je izbrala, češ, da ne obeta mnogo kruha. Toda de-

z nedostojnim vedenjem. Da, tudi delavec mora polkazati vsaj nekaj izobrazbe, pa najsi opravlja še tako umazana dela. Saj je posvečeno vsako tudi najnižje delo! Kako dirne človeka, ko se mu bliža preklinjajoč delavec — kvantač, zlasti ako že od daleč smrdi po »dalmatinceu« ali po žganju. Čul sem delavca, ki je preklinjal delo samo in vpil, da »naj hudič vzame tistega, ki je delo iznašel.« Kakor da bi ne bil sam Stvarnik tisti, ki je ukazal: V potu svojega obraza si boš služil svoj kruh. Ali je preklinjevanje in kletev dela samega, Bogu posvečenega, znak umske izobrazbe in srčne kulture? Velika je v tem pogledu vrzel pri velikem delu delavstva, ki jo bo treba zamašiti za vsako ceno. Skrb za to pa mora biti vse družbe občestva, predvsem izobraženstva, ki kaj rado prezira ali tež rano in z viška gleda delavca zato, ker je pač — delavec z umazano in žuljavo roko. Saj je umljivo s človeškega stališča, da vrača delavec tako ljubezen »izobraženecu«, največkrat pol-izobraženecu, z enako »ljubeznijo«, ki spriči okolice, v kateri živi delavec, kaj prebuda prehaja v sirovost, gotovo pa v odurnost, ki jo morda podzavestno kaže delavec nasproti skoroda osovraženemu »kričcu«, »buržuju«. Nič čudno, ako se delavčevu razpoloženje še stopnjuje v današnjih razmerah, ko mu brezposelnost in obup potiska v roke »frakelj« za težko prisluzeni ali pa naberačeni denar. Vzgoje in priučene srčne kulture v zvezi z živo vero na »čisto Previdnost, spojeno z upanjem in ljubeznijo, manjka našemu delavstvu.

Vse to pa mu more dati družba, občnost, ako bo tudi ta prežeta z duhom navedenih čednosti. Družba, ki odbija delavca od sebe, ga dela takšnega, kakršen je. Zato je dolžnost prav te družbe, da ga pritegne k sebi, da ga dvigne iz nižin sedanje pomanjkljivosti na človeka vredno višino. Ako bo storil vsak posameznik in storila družba v zvezi s cer-

kvijo in z izobraževalnimi društvi — tudi šola stori lahko mnogo! — svojo dolžnost, vzgojno dolžnost, bo vsaj večina delavstva ostala — in ona vrsta, ki je danes zanemarjena in zapuščena, postala dobra.

Toda kaj pomaga, ako je pa prav tista družba višjih desetih tisoč sama izkvarjena in prednjači namesto z dobrimi le s slabimi zgledi v vsem svojem popašanju: z napuhom, z lakomnostjo, s potratnostjo, sploh menda z vsemi sedmimi poglavitnimi grehi; z zabavljanjem na vse, kar je ljudstvu svetega; z napadi na duhovščino in Cerkev, na katoliško akcijo in na krščansko šolo. Ko se v nekaterih združenih krogih naravnost očitno hujša na vse, kar je versko dobrega. Ali naj navedem, kako sta na neki gasilski veselici v večjem kraju kakih 15 km od Ljubljane dva »inteligenta« na ves glas javno udrihala po katoliški akciji s posebnim poudarkom, da je protidržavna in da se mora prepovedati! — Seveda, ako te baže izobraženstvo (poklicev obeh za enkrat ne navajam) s takim besedičenjem kvari delavstvo, namesto da ga poplemenituje, potem se ne smemo čuditi, da delavcu manjka izobrazbe in kulture duha in srea, ter mu tega niti ne smemo zameriti.

Ni še vse izgubljeno in zamujeno. Vsi, ki so dobre volje, naj se vsaj ob letošnjih božičnih praznikih zavedo svoje krščanske dolžnosti do delavstva — pa ne samo v duševnem, marveč tudi v telesnem pogledu. Saj je delavec, posebno še bolj zanemarjeni ali celo zaničevani delavec, v očeh Stvarnika prav toliko vreden kakor bogatin ali oblastnik v dragocenem kožuhi in okovan z zlatom in brijanti. Vsa ta družba mora v delavcu zbuditi zaupanje, ga pritegniti v bližino svojih src, potem bo tudi delavec v vsej svoji revščini ter dušni in telesni zanemarjenosti našel svojo pravo pot do njihovih src, zaupanje v družbo in kar je še važnejše, do sebe samega. Tedaj se bo tudi zavedel svojega človeškega dostoj-

janstva in sam iskal ter našel pot do izobrazbe, do prave srčne kulture, ki mu jo moreje dati samo vera, upanje in ljubezen.

Teh par misli sem zapisal z željo, da slovenski delavec vrže raz sebe raztrgano obleko duševne manjvrednosti in se zave svojega neosporanega dostojanstva kot človek, ustvarjen po božji podobi. Mislim, da je dolžnost tudi vse slovenske družbe, delati na to.

F. K—n

Naznanila

n Prosvetno društvo v Borovnici uprizori na praznik sv. Štefana 20. dec. igro »Rokovnjači« točno ob 3 popoldne.

n V Kranju bodo za božič igrali eno najlepših sodobnih božičnih iger, »Trije kralji«, ki jo je napisal slavni flamski katoliški pisatelj Timmermans. Igralo se bo na Štefanovo ob 4 popoldne, na prejšnji večer pred praznikom sv. treh Kraljev ob 8 in na praznik sam ob 4 popoldne. Naj te igre nihče ne zamudi!

V vsako hišo »Domoljuba«!

le ima svojo glavo in te dni je bila ajena vztrajnost bogato obdarjena. V stari, debeli botanični knjižnici iz vseučiliške knjižnice je te dni odkrila, da sta dva lista zlepljena skupaj. Ko ju je skrbno odprla, je v svoje presenečenje odkrila, da sta skrivala oporoko nekake Beverleya, ki je umrl pred 30 leti v Ameriki. Zadnja leta svojega življenja je mož porabil za to, da si je osvojil ogromno botanično zbirko in da je napisal debelo knjigo o svojih raziskovanjih. V prepričanju, da se bo le malo ljudi zanimalo za njegovo delo, je svojo oporoko skril v izvod svoje knjige. Oporoka pa določa človeka, ki bi jo našel, za dediča njegove dragocene botanične zbirke in 20.000 funtov sterlingov v denarju. Ta nepričakovana dedščina je pripadla sedaj mladi dijakinji, katere starši so menili, da botanika ne more prehraniti človeka.

Največje ležišče zlata. Dva Amerikanca na Alaski se je izrazil, da se jima je posrečilo najti kraj, ki utegne biti največje ležišče zlata na svetu. Zlata ruda se razteza 1800 čevljev na široko in v globoko 1500 čevljev.

Pozneje, ko je dorastla hči Meta, jo je mati jemala večkrat s seboj na kamniški trg, da jo nauči, kako se prodaja, kupuje in hitro hodi domov. Ko je Meta z uspehom naredila preizkušnjo iz vseh teh predmetov, je hodila sama na trg v Kamnik, odkoder se je vračala, ker je imela mlade, hitre noge, vedno še pred poldnevom domov. Tako mati in hči! Drugače pa je bilo z očetom; kadar je odhajal z doma, mu je mati vedno zabičevala in ga opominjala: »Glej, da se ne boš zopet kje zamrežil!« Oče je imel v vsej okolici veliko prijateljev in znancev. Če je prišel z njimi skupaj v gostilni, jim je čas potekal hitro in oče je večkrat prihajal pozno ponoči domov. Mati so tedaj vedno godrnjali. Bilo je torej ravno narobe, ko pri dedu Martinu in babici Meti. Sicer sta se oče in mati dobro razumela, le glede načina uživanja zemeljskih dobrin si nista bila povsem edina. Mater, ki so bili zelo varčni, natančni in skrbni, je veselilo le delo in domačija, očeta poleg dela tudi veselo družba in razvedrilo v krogu prijateljev in znancev. Vsak izmed nju se je držal svojega načela in oba sta dosegla visoko starost; trditi torej smem, da sta vsak po svoje živela pravilno.

Naša mati je bila zelo pobožna in globoko verna žena; v tem smislu je vzgojevala tudi svoje otroke. Zvečer, ko so se posvetile lučice na nebu, nam je razlagala, da so to okenca neizmerne palače, ki se imenuje nebesa ali sveti raj. Tam stanuje Bog, stvarnik nebes in zemlje ter gleda dol na otroke in druge ljudi. Bogeke vse vidi in vse ve, dobro plačuje, hudo kaznuje, zato otroci morate biti vedno dobri in ubogljivi, potem boste prišli gotovo po smrti v nebesa k dobremu Bogu, ki je ustvaril ves svet in dal življenje tudi vam, otročki moji! Z odprtimi ušesi in ustni smo poslušali modro mamico. — Potem nas je naučila moliti Očenaš in Češčeno Marijo, vero in druge mo-

litvice. Pozneje, ko smo doraščali in znali te molitvice že na pamet, je mati strogo gledala na to, da je vsak otrok takoj, ko se je vzdignil iz postelje, opravil svojo jutranjo molitev. Vestno je čuvala tudi nad tem, da je hodila družina vsako nedeljo in vsak praznik k službi božji in večkrat med letom k spovedi in sv. obhajilu. Preden je legla k počitku, je seveda opravila tudi večerno molitev in tako končala dnevno delo tudi z Bogom.

Mati so vedno iskreno želeli, da bi bil postal vsaj eden izmed njenih sinov duhovnik. Najrajši pa bi bila imela, da bi študiral za kaplana doma in bi ji zraven pomagal tudi pri delu. Dolgo je v tem smislu poizkušala z menoj. Hodil sem v šolo v St. Vid, na Brdo in slednjič v zasebno šolo k Pircu na Rove. Ko je mati končno uvidela, da me te šole ne privedejo v duhovski stan, me je poslala v šolo v Kamnik, a žal malo prepozno, star sem bil že 14 let, ko sem vstopil v drugi razred kamniške glavne šole. Z veliko požrtvovalnostjo in skrbjo me je potem vzdrževala tri leta v Kamniku in tri leta na gimnaziji v Ljubljani.

Dobro sem se učil. Upanje je bilo, da postanem duhovnik, a začetno ciucanje se je kmalu maščevalo; nabor za v letu 1850. rojene mladeniče je bil napovedan za dne 5. maja 1870 v Kamniku. Potrdili so me po dokončani tretji šoli v nepopisno materino in mojo žalost; upanje, da bom pel: »Dominus vobiscum«, nama je splavalo po vodi. Jokala sva oba, a to ni nič pomagalo, zapisali so me v vojaške knjige, iz katerih se nisem mogel več izbrisati, oblekli so me v vojaško suknjo in vtaknili v kadetnico. Postal sem namesto kaplana oficir.

A mati ni nehala upati, da postane vsaj eden izmed njenih sinov namestnik Kristusov, zato je dala najmlajšega sina Franceljna v šolo; toda tudi pri njem se je

VEŠE BOŽIČNE PREJEMKE IN SREČNO NOVO LETO

ŽELIMO VSEM ČITATELJEM
DOMOLJUBA, POSEBNO PA
SLOVENSKIM FANTOM IN GOSPO-
DIČNAM, GOJENCI IV. PEŠA-
DIJSKE PODČASNIŠKE ŠOLE
KRANJICE MARIJE V ZAGREBU.

PODPNAREDNIKI GOJENCI:

Zagreb (podoficijska šola): Stefan Zver iz Lipe (Prekmurje), Stierle Matija iz Podloza pri Ložu, Rychly Stanko iz Krškega, Kranjc Franc iz Podlehajka pri Ptuj, Celarc Viljem iz Ljubljane, Kržišnik Alojz iz Kroke, Finžgar Ivan iz Sv. Marjete (Dravsko polje), Metlikovič Friderik iz Metlike, Popelar Stefan iz Sevnice, Kastelic Stanko iz Ljubljane, Rugelj Anton iz Ljubljane, Colnik Ferdo iz Rogože, Martinčič Maks iz Trbovelj, Petrovčič Ivan iz Rakete, Vebke Ivan iz Brežic.

Cesenj Ludvik iz Tacna, Kozamernik Anton iz Tržica, Dolšek Franc iz Laškega, Cvek Ivan iz Frankovca. — Kaplari gojenci: Lasbacher Anton iz Sv. Jurja ob Ščavnici, Božič Marjan iz Križevca, Ulkar Mirko iz Jesenice, Mikulič Ivan iz Sodražice, Pomarič Martin iz Ljubljane, Nemanic Anton iz Metlike, Janež Rudolf iz Oplotnice, Ščančar Karl iz Murske Sobote, Vodusek Viljem iz Sv. Tomaža, Oolec Albin iz Laškega.

Strumica (Južna Srbija, ob bolgarski meji): Povšič Stefan iz Zadvara, Jamnik Jože iz Lanišča, Intihar Ludvik iz Iga — Studenca, Zdor Franc iz

Kota pri Igu, Mehle Alojz iz Nove gore, Pirman Anton iz Matene, Ramovš Anton iz Ježice, Sešelj Alojz iz Ljubljane, Kadunc Alojz iz Smarja in Šiklar Franc iz Kurje vasi.

Berovo (Južna Srbija ob bolgarski meji): Jernejčič Mirko iz Ljubljane, Ahčin Anton iz Podrtga, Mikec Avgustin iz Gor. Kamna, Marucelj Ivan iz Srejenja, Adamič Anton iz Blata, Ogrinc Anton iz Ponove vasi, Zorobec Franc iz Grčevja, Simc Franc iz Teske Vode, Perne Jernej iz Drenka,

Novina Julijan iz Novega mesta, Bratkovič Jota iz Serovega loga, Udovč Alojzij iz Dolš, Vidmar Anton iz Dobindola, Udovč Alojzij iz Zajčjege vrha in Erjavc Alojzij iz Gornjega Suhadola, Šibenik (mornariji): Prešern Franc iz Tržica, Trigodi Avgust iz Ljubljane, Tominec Ivan od Sv. Jošta, Sparovec Franc iz Grosuplja, Zupančič Matija iz Grosuplja, Hočevar Ivan iz Zadvara, Kos Jernej iz Kranja, Iskra Vlado iz Javornika, Vetrli Viktor iz Maribora, Podplatnik Anton iz Vel. Nedelje in Golob Mihael iz Ptuja.

Veliki Bečkerek (teška artilerija): Kaplari: Demšar Stane iz Poljan nad Soljo Loko, Prešeren Josip iz Ljubljane, Horvat Alojz iz Fužine, Jesah Franc iz Rošice pri St. Vidu nad Ljubljano, redovi: Lebne Jožef, Vogle pri Kranju, Brejc Franc iz Lesec, Bernard Franc iz Ljubljane, Andrejčič Franc iz Jesenice, Reček Anton iz Dol. Slivice, Furman Beno iz Ptuja, Faleš Anton iz Slivnice pri Mariboru, Sebanič Koloman iz Sadišincev in Mohoriko Hinko iz Maribora.

Košalin (Crna gora): narednik Girč S., podnarednik Šraml A., Valenčič F., Rup J., redovi: Vrisk Franc iz Sevnice, Lovrinc Josip iz Celja, Hribšek Franc iz St. Petra v Savin, dolini, Čol Ivan iz Smarja pri Jelšah, Ribezelj Franc iz Vojnika pri Celju in Jug Ludvik iz Polzele v Savinjski dolini.

Djakovica (Južna Srbija, kaplariji v podolci, šoli): Brunen Avgustin iz Salovcev, Razboršek Leopold iz Loč, Hibler Jožef iz Rogaske Slatine, Janžekovič Janez iz Rucmacev, Polanec Mihael iz Oplotnice pri Konjicah, Podgoršek Franjo iz Luške vasi pri Polčanah, Pirš Franjo od Sv. Jerneja pri Ločah in Rodiga Jožef iz Godevca.

Moslar (zrakoplovci): kaplariji Carman Franc iz Medvod, Kuntič Janko iz Gorij, Meh Jakob iz Celja, redovi: Sopotnik Franc iz Brezji, Prtengrazer Albin od Sv. Petra, Čop Silvester iz Prevalj, Biček Anton iz Rateč, Bodlaj Valentin iz Tržica, Kozjak Gsbrijel iz Nomenja, Arčnik Josip od Sv. Lovrenca, Kraner Ivan iz Maribora, Drobnič Josip iz Rakete, Hafner Joško iz Pšate, Fink Ivan iz Kočevja, Havkman Anton iz Jarš, Markovič Ivan iz Ljubljane, Novotnik Ladko iz Ljubljane, Sattler Alojz iz Ptuja in Strmec Anton iz Zagradca.

Valjevo: kaplariji Klen Silvester, Slatnik, Kolar Miha iz Žužemberka, Gorše Franc iz Kote, Kolar Jože iz Nemške vasi, Arko Alojzij iz Gore, Oberstar Franc iz Dolge vasi, Marinko Vinko iz Ljub-

oglasil glas usode, da Francelj ni odločen za duhovnika, ampak za nekaj drugega. Zdaj, ko ni imela za poizkus nobenega sina več, se je morala vdati v božjo voljo.

Ze iz teh glavnih obrisov materinega življenja je razvidno, da ji bivanje na Hudmanovem posestvu ni bilo posejano z rožicami, da je kot gospodinja veliko skrbeli in trpela ter je v teku 48 gospodinskih let doživela več težkih nego veselih dni. Ni čuda torej, da si je tudi ona v starosti 72 let zaželela pokoja in plačila za svoje dolgoletno, vztrajno in uspešno gospodinjstvo.

Spomladi l 1891. sta Jakob in Meta Andrejka odstopile in prepuštila gospodarstvo sinu Antonu, ki je bil takrat že 38 let star. Kakor je pri kmetih sploh navada, sta si mati in oče izgovorila priboljšek, a ta priboljšek je bil zelo pičel. Imela sta v hiši kot ali stanovanje; zagotovljena jima je bila tudi potrebna obleka, živež, gorkota, materi 25 goldinarjev, očetu 100 goldinarjev na leto in tobaka, kolikor ga pokadi. To je bila slaba pokojnina, za toliko let trdega napornega dela in za toliko preostanih skrbi in težav. Zato sem mater odslej podpiral po svojih skromnih močeh z mesečno podporo ali priboljškom od 5 do 10 goldinarjev, ki so ji prihajali redno prvega vsakega meseca. Pravili so mi, da se je veselila ves mesec na to podporo. Vsako prvo nedeljo v mesecu po popolnanski službi božji je hodila s prijateljico, Sinkovčovo materjo iz Zagorice v krmo k Pirou na Rovih. Tam sta si krepčali s kapljico vina oslabele ude ter bile vedno zelo dobre volje. — Sama Sinkovčova mati pa mi je pravila, kako me je moja mati blagorovala in kako zelo mi je bila hvaležna za »penzije« — par goldinarčkov, ki jih je mesečno prejemale. — Oj, ko bi ona vedela, kako sem se danes vesel, da sem ji mogel napraviti vsaj nekaj več, da ji v poplačati le majhen del svojega velikega dolga.

ki bi ji ga ne mogel poplačati nikdar, čeprav bi oba živel 100 let.

Ko sem služboval pri cesarski gardi na Dunaju, sem prihajal vsako poletje na domesečni dopust v Dolenje. Moja mati se je mojega prihoda zelo veselila, pa tudi jaz sem komaj čakal dneva in ure, da vidim zopet svojo dobro mamico. V vročem poletnem času sva v prijazni hladni utici skup zajtrkovala, skup obedovala, malo južnala in večerjala; preživela sva tako rekoč večji del dneva v toj senčnatem kraju. Ves čas dopusta se nama je obena prav dobro godilo in oba sva bila zelo zadovoljna. Za zajtrk je mati imela najrajši belo kavo s šarkljem. Opoldne si je mati želela goveje juhe z mesom in prikuho, včasih tudi pečenke in piškovi; za malo južino sva dobivala vedno belo kavo, za večerjo večkrat ribe in rake. Kaše in drugih jedi, ki so bile v navadi v dneih, ko mene ni bilo v Dolenjah, mati ni marala, češ ona hoče obedovati in večerjati po gosposko kaj boljšega. Zelo rada je imela po kosilu in večerji čašo dobrega vina, tudi tega ji ni manjkalo. Preskrbel sem ji vse, kar si je pozelela, če je bilo le v moji moči.

Bojaneu. Sodnik: »Kar ste se misli, upam, da se nimate kosmate vesti. Ko ste potegnili tožitelju denarnico iz žepa, ste gotovo čutili nožranjo bojazni.« — »Da, gospod predsednik, bal sem se, da bi denarnica ne bila — prazna.«

Gospod in služkinja. — »Zakaj mi pa ne pridelate odprti? Že četrt ure stojim pred vrati.« — »Oprostite, gospod, včasih slabo slišim.« — »Petkrat sem moral zvoniti.« — »Motite se, gospod, samo štirikrat ste zvonili.«

Rastline in rosa. Rosi nista doslej niti znanstveno niti praktično vrtnarstvo zaradi njene premajhne količine pripisovali velikega pomena za spajevanje rastlin. Bavarski raziskovalec prof. Hilner pa je na določnem mestu celo leto meril količino rose in je ugotovil, da je znašala 10 odstotkov deževne količine v tem času. Rosa torej nikakor ni brez pomena za rasti, tem bolj ker nje množina v vrtarstvu vrenemu ne pada temveč na »ašča. Tla so pa le pri pravilni obdelavi zmožna sprejemati vlago, to je roso iz zraka in zato je potreba paziti, da se dobro rahljajo.

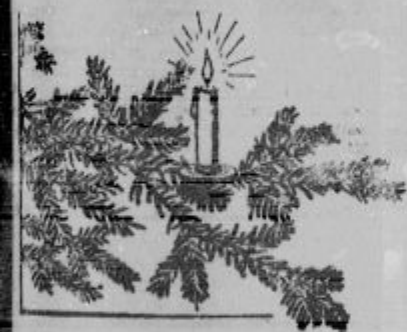
Ogrine Anton iz Lužarjev in Jarc Jože iz Kragujevac. Podnarednik Lesjak Leopold iz Zlatca, vojaki: König Maks, Malc Alojz, Petkovšek, Žihari Anton vsi iz Planine pri Raketu, Sterle, Janko iz Unca in Krašovec Alojz iz Dan, pri Stanovcu, trg. Štupi Petrič Joško, služeč kadroviški rok v Mariborski četli.

Belgrad: kaplari Sepec Janez iz Dan pri Ložu, Kozarac Franc iz Skofljice pri Ljubljani, Saksida, Slav, Francič Ervin in Fišer Ludvik iz Maribora, Kokot Jakob iz Ptuja in Martič Jože iz Maribora.

Belgrad (kraljeva garda): Lazar Janko in Jenko iz Ljaka pri Zagorju ob Sovi, Rupret Joško, Bleda, Hafner Feliks iz Škofje Loke in Vavpotič, iz Maribora.

Slovenski fantje, ki služijo pri pešpolku kraljeve garde v Belgradu: Strukelj Janez, Ig. Jožef, Orahovo. Janez Kranjc, Begunje pri Cerklji, Anton Logar, Martinjak, Franc Strojinc, Zaton, Anton Rus, Polhov gradec. Vide Mavec, Andrej Stefančič, Smrjan, Stanko Strle, Kobarič, Franc Lekšan, Klance, Jože Okoren, Trebnje, Franc Kržič, Rakitna Peter Kozamernik, Dravica, Franc Kopic, Dvorje, Janez Ponikvar, Dobro, Janez Hren, Dobropole, Janez Demšar, Ljubič, Ladislav, Zužemberk, Jože Dolenc, Logar, Klopčar, Novo mesto. Košnik Anton, Kokrica, Matija, Stara Oselica, Kostnik Franc, Mašalehar Franc, Rače selo. Zadnik Ludvik, Mašalehar, Jože Ravnik, Bohinj, Bistrica. Lojze Mavec, Janez Pintar, Studeno, Jože Kermelj, iz Skraja, laka vas.

Vrli slovenski fantje — vojaki od vseh strani so poslali tudi »Domoljubu« prisrčna čestitka in novoletna voščila. Učudnostno se za vse to zahvaljuje v svojem in v imenu vseh čitalcev in želi slovenskim fantov-jovcem prav vse priznanje in blagoslovljeno novo leto!

Občine in občinske davščine

Mislimo, da smemo odkritosrčno pisati o tem, kar danes občine najbolj teži: o preobremenitvi naših občin in o tem, kako razporediti sredstva za razbremenitev.

Občina so vsi občani, od zadnjega pastirca do prvega veljaka; v glavnem pa tvori občina naš mali in srednji kmetovalec in delavec, naš mali in srednji obrtnik, le v mali meri pa tudi bogata industrija ali celo veleindustrija pri čem pri ogromni večini drugih stanov na občini komaj v poštev, pa še ta je zaščiten. Trdimo torej lahko, da nosi težo občinski bremen naš mali človek, zlasti naš mali obrtnik, ki morata plačevati največ občinskih doklad naravnost iz svojega žepa, da bi jih mogla prevažati na druga ravna.

Saj je bilo že stokrat povedano, da naš mali pridni in varčni kmetovalec, ne izplača za svoje pridelke in živino niti toliko, da bi izkupilom državne davke in razne upravne doklade: občinske, cestne, banovinske. Vse vrste samostojnih doklad prepogosto presega državo. Ko pa zadene krivda zavoljo tega? — Vse to naj pustimo neodgovorjeno.

Izpregovoriti moramo tudi o drugi vrsti davčin, to je o indirektnih davkih, o posrednih davčinah, ki tvorijo posebno važen vir dohodkov za naše občine. — Sem spadajo takozvane konsumne davščine ali trošarine, poprej nazivane »užitinske davščine«. — Med te spadajo zlasti davščine (trošarine) od pijače.

Posebno o trošarini na vino (in na vinski mošt) je treba, da smo na jasnem z dveh vidikov: s stališča producenta, t. j. vinogradnika in s stališča točilca, t. j. gostilničarja. V poštev prihaja seveda tudi trgovec ali veletrgovec z vinom, vendar še le v drugi vrsti.

Že leta sem se bje boj za obdavčenje vina in proti obdavčenju, a v sredi tega nekrvavega boja stoji kot cilj in tarča — naša občina.

V prvem delu pričujočega članka smo poudarjali in hoteli ugotoviti, da je naš mali in srednji človek, posebno kmet, z direktnimi davki in dokladi vseh vrst k tem davkom nesporno preveč obremenjen.

Zato je neizogibno in nujno potrebno, da se prenese znaten del, nikjer ne stoji, da bi moral biti to manjši del, raznovrstnih bremen tudi na konsumenta. Z drugimi besedami na kratko: Treba je, da se obdavči konsum (t. j. uporabo) pijače do tiste višine, ki je potrebna, da bo mogla kriti naša občina vse tiste visoke izdatke in potrebe, ki jih mora nositi po veljavnih zakonih.

Proti obdavčenju žganih opojnih pijač (žganja, špirta, likerjev, i. dr.) ni sicer opaziti posebnega odpora, pač pa se poizkuša pri njih s prikrivanjem zalog in s tihotapljenjem kolikor se da odtegniti te pijače obdavčenju z občinskimi trošarinami. — V tem pogledu bodi opozorjeno na članek, ki je bil pribešen v zadnji (12.) številki »Samoprave« l. 1930.

Toda odpor proti obdavčenju vina z občinsko trošarino je tak, da je res vreden pozornosti na tem mestu. Neštetočrat je bilo že poudarjeno, da je to povsem pravičen davek, ker ni obvezen, marveč je prostovoljen, in ker zadene le onega, ki je v tako ugodnem položaju, da ga plača z lahkoto, ali pa iz strasti do uživanja, čeprav ga plačuje težje, plačuje ga pa le.

Kdo bje glavni boj zoper obdavčenje vina v javni blagor? — So to poglavito gospodje ob širokih cestah, ki ne morejo pozabiti časov, ko jim je neslo točenje ako že ne 100% ni pa vsaj 50%ni dobiček za lastni mošnjiček. So pa tudi nekateri veletrgovci, trgovci in prekupci, ki nakupujejo vino v masah — dobro vino, in slabo vino po nizkih cenah vmes ter hočejo seveda zaslužiti. Zdi se nam, da imajo pri tem prav dober meščanski zaslužek ali »profit«.

V imenu vseh pa nastopajo proti obdavčenju razne gostilničarske zadrage, ki po svojih predstaviteljih pritiskajo kljuko tam in tu, v Ljubljani in v Belgradu. S kakšnim uspehom, nam sicer ni znano. Upamo pa, da s takim, ki ne bo v kvar občinam.

Obdavčenje vina in vinskega mošta mora biti dopustno do one višine, ki je potrebna, da bodo krite vse občinske potrebe tako, da ne bo preobremenjen naš mali in srednji človek, ki mora dostikrat plačati več direktnih davkov z dokladi vred, kakor izkupi za svoje izdelke ali zasluži kot obrtnik, nima pa toliko, da bi oblekel lastnega otroka.

Trditve, da je z občinsko trošarino udarjen vinogradnik — producent, naravnost ni resnična. — Resnično je samo to, da ta danes ne more prodati vina, tega največkrat edinega

svojega pridelka. Vzrok temu zastoj pa ni previsoko obdavčenje z občinskimi trošarinami davčinami, ampak naj se išče vzrok predvsem v splošni gospodarski krizi, ki res ne dopušča, da bi se toliko popivalo, kakor se je prva leta po vojni. Ampak cene vinom pri vinogradnikih so danes — posebno spričo konkurence vin in njihovih cen iz južnih delov naše države — tako smešno nizke tudi že pri nas, da je vsak izgovor gostilničarjev na vinogradnike naravnost nesmiseln. Naš vinogradnik je danes vesel, če more prodati dobro kapljico po 3 do 5 Din liter; 6 Din je že skoraj nedosegljiva cena. Nižje doli — v Banatu, v Dalmaciji, v Sremu i. dr. so vina še cenejša: 1 Din 50 p do 3 Din. Pa so ta cena vina kaj pripravna za takozvano »rezanje«. To prav dobro vedo trgovci in založniki.

Poglejmo nasprotno, po kakšni ceni se vina točijo. Po 12 do 14 Din liter ga prav težko dobiš, »dobrega« že celo ne. — Po deželi ga moraš plačevati 16 Din tudi 18 Din za liter. Zraven pa še kakšno brozgo tu in tam.

Kje ostaja razlika med cenami producenta-vinogradnika in med cenami točilcev pijač? Ali ni torej obdavčenje vina z občinsko trošarino povsem tem opravično?

Država je šla z obdavčenjem nazaj ter je znižala državno trošarino za 50%, t. j. od 100 na 50 Din od hektolitra. Najmanj bo imel od tega znižanja vinogradnik, ki mu tiščita cene navzdol trgovec in gostilničar s praznim izgovorom na obdavčenje z občinskimi trošarinami. Le za pravično se mora smatrati, da naj pride znižanje državne trošarine v prid občinam, na katere je prevajala država toliko bremen, da omenjamo zopet tako zelo občutna bremena za šolstvo poleg vseh drugih.

Res je, da mora plačevati gostilničar direktne davke od svoje obrti. Toda on lahko prevzame tudi del teh davkov na konsumente. Pri tem pa se mu ni treba bati, da mu bo toča pobila litre in kozarce, ali da mu bo poginil v kleti sod, kakor pogine kmetu živinče v hlevu. Prav gotovo ne živi noben gostilničar, kakor ne mesar ali pek, od same »izgube«. To izpričujejo vedno nove prošnje za gostilniške koncesije in za točilnice, ki rastejo kot gobe po dežju. Saj je n. pr. v Ljubljani v nekaterih ulicah malone več točilnic kot hiš! — Zato naj se ne ovira obdavčenje pijač, ki na splošno manj boli, nego bole na splošno direktni davki in doklade. — Gostilničarji bodo imeli tudi takrat svoj delež, čeprav obdavčen, ako bodo točili res dobro kapljico. F. K-n.

PO DOMOVINI

Prosteta.

(Gorje pri Bledu.)

Kaj, bralno društvo je stvarilo letos svojega sezona s Kreskovo proslavo. Govor s Kreskovo življenju je imel našeljenik knes društva Jan Jurich, dramatični odsek je pa uprizaril Kreskovo igrano Turški križ. Z dobrim uspehom so igrali tudi igrano Pri kapetani. — Občni zbor društva se je vršil dne 27. novembra. O tej priliki je predsednik o društvenem delu p. Zibla Boje. Odšel je s par spremembami, ostal stari. — Na Mladostnem večeru je bilo obdarovanih tudi okoli 30 revnih otrok. Zadnji dve nedelji smo pa videli na našem odru Siehernika, ki je bil tudi zelo uspešen. — Društvena knjižnica se je namreč povečala in povečala. Ime poseben odsek za mlade knjižnice. Članom priporočamo, da je prihod obiskujejo, kar dobra knjiga je najboljši prijatelj, posebno sedaj ob dolgih zimskih večerih. Odprta je pa vsako nedeljo in prazniki od 11 do 12 dopoldne in od 3 do 4 popoldne.

† Andrej Bok.

(Planina pri Sv. Joštu.)

Dne 15. decembra t. l. je pri Buhovi družini zavladala globoka žalost. Ob 1 popoldne se je oglašala v hiši bela žena in iztrgala iz srede družine sina Andreja, up in nado družine. Stari in dvajset potomci je šlo njegovo življenje, polno načrtov za bodočnost. Pa je prišla pijanica, ki je uničila njegovo telo. Vaj so ga radi imeli. Dolge so bile vrste njegovih prijateljev in znancev, ki so ga prišli kropiti in so mu bili za slago njegove duše. Tudi na njegovi zadnji poti ga je spremljalo veliko ljudi. Mladi Andrej je bil tudi vojak. Globoko prizadeti družini, naročnici lista, izrekamo iskreno sožalje!

† Ivanka Stare.

(Čučinja v Bohinju.)

Za vedno nas je zapustila dne 17. dec. Ivanka, žena mizarinškega mojstra Jakoba Stareta. Zelošen očeve avtor od sosednjih skrinj se je razlegel: mamice ni več. Kaj bi Slovka ne ganilo do solz, ko se zamislil, kako so njeni otroci živali sv. Miklavju, ter ga prosili za edino darilo: naj prinese mamici ljubo zdravje. Toda Bogu je bilo všeč njena duša, zato jo je poklical k sebi. Kako je bila rajsko prijetljiva, nam prinese vesti in sonogostevstva udeležba na njeni zadnji poti. Počivaj v miru draga Ivanka; naše sožalje žalujoci družini.

Prostetne vesti.

(Trata v Poljanški dolini.)

Ko smo se letos že tolikokrat oglašali v »Domoljubu« mi od »Društva« na Trati, naj se pa še danes v zadnji številki tega letnika! — Vsem dosedanjim naročnikom »Domoljuba« priporočamo, naj ostanejo še nadalje zvesti našemu najbližjemu in najljubljemu, a ne najbližjemu tehniku, drugen pa priporočamo, naj se nareče tudi! Ne bo jim žal 36 cent. 36 Din, toliko namreč stane »Domoljub« vse leto, bo najbolje in najvarneje plačati denar! — Dobro, vemo in vidimo vaše dan, kako mnogim že sedaj vsega primanjkuje; kako res manjajo denarja niti za obično in devljo, tako da ne le otroci, ampak tudi odrasli ne morejo več hoditi k sv. maši ob nedeljah in praznikih. — A prav zato naj tisti, ki še morejo, naroče naše dobre liste, da bodo pomagali vzdržati dober tisk, obenem pa lahko našli počiva in razvedrila v listih, in s hlaposojanjem teh listov tudi drugim, zlasti stromakom, skrajšali marsikatero lakotno uro v zimskih mesecih, polnih trave, pomajkanja in saganjenih misli! — Prosvetno društvo na Trati vzpizori v ponedeljek, na praznik sv. Stefana popoldne ob 3 v Društvenem domu na Trati bliži; »Sin belih planin«, na Siveštrov večer ob 8 zvečer in na Novega leta dan ob 8 pop. pa novo, imenito, zabavno in obenem poučno igrano »Vodac«, katero je pred kratkim spisal Jože Vombberger, dober znanec vseh tistih »stranarskih študentov«, ki so med vseh študirali v Mosk. zavodu v St. Vidu. — Zato pa tudi te obveš

študente: vabimo na našo prireditev, zlasti če, če bode prišli na praznik obiskat domačo Trato. Vsem pa hkrati prištevamo v lepem sklopu, da v našem domu pričakamo in tudi zablamo Novo leto, katero namreč Bog nam vsem prav sermo in blagoslovljen!

Navice.

(Zapogi.)

Naj se najprej oglašamo. Mladiki je tudi pri nas novega. V letošnjem letu je Gosposko društvo izgradilo dva vodna potiska rezervirana v velikosti 108 kvadrat. metrov. Lani smo vsaj za dva vrnili v službo potiska. — Tudi 18. novembra je pa za našo vas viden. Obiskal nas je poljski inženjerski inženjerski p. Valsenski. Imenovan gospod je bil iskreno po naši državi in govorilje knjižarstvo. Predvsem pa se zanimal za knjižniško organizacijo. Po 2urnem govoru in informacijah se je zahvalil za lepo udeležbo. Predsedil je v knjižnici hiši in pri knjižnici branil, da je tako še bolj spoznal razmere našega knjižarstva. Drug dan je ogledal vas in posestva, ter se zanimal predvsem za živinorejo, prašičerejo, perutninarstvo in žetovarstvo. — Dne 5. decembra so pa naši fantje prišli Miklavžev večer na čast našemu farmemu pastorku sv. Nikolaju in v veselje vaščanom, kar je pridelal lepo udeležbo. — Posnemajo vredno je tudi, da so naši fantje dali prelo obiskanje potiske v društvene svrhe.

Prosteta.

(Sodra.)

Tudi pri nas smo v nedeljo igrali Siehernika. Tako razprodana in zasedena je le malo, kdaj podeželska dvorana, kot je bila pri nas to nedeljo. Grobna tišina med predstavo je zadostna pričča, kako izborna so naša dekleta in fantje razumeli svoje težke vloge in, kako iz srca in prepričanja so jim prihajale besede. Je pa to tudi veselo tolažilo, da je naše ljudstvo vneto še vedno za božjo besedo in kako prenasreženo je predstav, ki predstavljajo prizore gostilniškega omizja in zoprnega emokajna. Še jo bomo igrali in to kar na sv. Stefana dan ob letem času. S tem bomo ustregli tistim, ki so morali v nedeljo oditi brez vsopnice, pa tudi zato, da se izpostavimo javnosti in še širši kritiki. Le če pridite, boste ob tej priliki zvedeli še nekaj novega in isto bo še posebno zanimivo. — Druga novica iz našega kraja pa je, da imamo davico. Že per otrokom je skopala grob, več jih je v bolnišnici, precej jih polega tudi doma. Še eno bode pa sedaj epidemija, ker bodo še ta teden vsem otrokom vcepili protistrupe. Prav tako, samo pozno je še. — Ob drugi priliki, g. urednik, bom pa povedal še tisto, ne, saj veste...

Smrt bogzlo šanje.

(Mirna peč)

Močno je pretresla smrt Springerjevo družino z Jordankala. Komaj je zemlja sprejela sina, že je odšla v večnost hčerka in kmalu je nezprosna davica terjala še drugo hčerko. V dveh dneh so bili trije na mrtvaškem odru. Kakor da se mali sestrici ne bi mogli ločiti, kot bi ju tudi smrt ne ločila, tako sta se ljubili. Če je prva sprejela kruha, nikoli ni pozabila prositi še za drugo. Tudi grob ju ne loči. In to veselo čebanje otrok je v žalujoci hiši

umrlo, sveče le še obsejajo mrtva trupla. Hudo prizadeti družini naše sožalje! — Vedno se znova oglašajo mrtvaški zvon, ki vabi, da pomolimo za dušo, ki se loči s sveta. Umirajo gospodarji. Nagla smrt je doletela v teh dneh eno osebo s pratiko v roki, kot bi morda pogledala ali ji bi povedala uro ločite. Globodol in Karteljevo, kdaj sta že gledala toliko mrtvaških sprevedov?

Društvene vesti.

(Škofja Loka.)

Za Miklavža je bilo letos obdarovanih mnogo nad 200 otrok. Kako so jim žarela lica, ko so prejeli darove in skoraj nič se niso bali številih parkeljnov, ki so jim grozili. Ob tej priliki se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so v ta namen kaj darovali in jih prosimo, da društvu še naprej ostanejo zvesti. — Preteklo nedeljo pa je bila lepa spominška proslava 15 letnice smrti velikega dr. Jaa. Ev. Kreska, našega bližnjega rojaka. Doma je bil v Selški dolini, v kolo je hodil v Škofji Loki, za svoj narod pa je storil neizmerno dobrega. — Pribodno nedeljo zvečer pridejo v naše društvo gostovat igralci iz Ljubljane z zelo lepo igrano »Na razpotju«. Že sedaj opozarjamo na to lepo igrano in vabimo vse, da pridejo gledat. Na vrsti je nadalje še polno lepih društvenih prireditev, ki pa so vse dostojne in bojejo narodi vgnati in napraviti bolj plemeniti. Zato se pa vsi, ki Vam je do počitne zabave in izobrazbe, oklenite z vsem srcem našega Prosvetnega društva, bodite zanj navdušeni in navdušite tudi druge! — Vsi, ki še ne poznajo »Domoljuba« vabimo, da si ga sedaj ob Novem letu naroče. Za par kovčkov je bo »Domoljub« poučeval skoli vse leto o gospodinjstvu, o gospodarstvu, o živini, polju in lesu in še o tem in onem.

Smrtina kosa.

Radeče, 15. decembra.

V četrtek 15. t. g. je umrl v Radeču 65 let stari cerkovnik mestne farne cerkve g. Anton Levčič. Pokopni je opravljal cerkovniško službo 51 let v največjo zadovoljnost faranov in svojih predstojnikov.

Na praznik Marijinega spočetja se je čutil slabega, legel in čet en teden ga je poklical Večni po plačilo za njegovo marljivost, vzornost in vztrajnost v cerkveni službi. — Zaprta žalujoci vdovo in sina, ki je urednik drž. šolstva v Koprnici. Bil je vobče priljubljen povsod, in ga bomo težko pogrežali. Zalujocih naše iskreno sožalje, pokojnemu naj sveti večna luč!

Posebne vrste tatvina.

(Sv. Jurij pod Kumom.)

Dne 26. novembra zvečer je bil Medvedni, posestniku v Sv. Jurju, iz verige ukraden srednje velik pes mešane volje pasme. Pes je resan, ima dolg rep in povečana ušesa. Namen tatvine ni znan. Sami se, da je pes kam prodan, ali pa namenava dotični lopov izvršiti še kakšno drugo tatvino, pri kateri bi mu bil pes, ki je bil dober čuvaj, v napotje.

Smrt pešice.

(Javorje nad Poljanami.)

Več kot 7 mesecev niso oznanjali zvonovi smrti. Zadnjičrat so zapeli v slovo Janecu Troha iz Javorjev. To je bilo v aprila. Spomnil se bo morda nanj kateri župnik ali cerkveni ključar, ki je imel z njim opravila. S svojim očetom je napravil več cerkvenih ur, on sam pa je bil večkrat klican za popravila. Četudi telesno pohabljen, se je vendar s kovačkim delom pošteno preživljal. Naj počiva v miru! — Pred praznikom Brezmedne pa so zopet zavrnili mrtvaško pesem. Poslovil se je od sveta 33 let stari mladenič Kos Alojzij iz Dolenč. Po Velikem Smarnu je zbolel, iskal pomoči v bolnišnici, pa zastonj. Priden je bil, delaven, varčen, in kazal je, da bo dobro gospodaril. Pa Bog je sklenil drugače. Eno uro pred smrtjo je še pri polni zavesti prejel sv. obhajilo in papežev blagoslov. Da bi je vsi tako srečno umrli. Ložat Počivaj v miru!

Sv. večer.

(Ig.)

Ze več let sem so mnogi želeli, da bi na sveti večer prosvetno društvo preskrbelo za primerno in lepo zabavo v dvorani. Letošnji sveti večer boče društvo tej splošni želji ustreči. V soboto zvečer bo dvorana zakurjena in odprta od osme ure naprej. Ob devetih začne društvo s programom za sveti večer. Najprej bo izredno lepa veseloligra s petjem: Sree in denar; nato bodo društveni fantje zapeli več narodnih pesmi; potem nastopijo zopet fantje z izbrno deklamacijo s pesmijo: »Povod Bogar«. Eden izmed fantov bo nato govoril: »Spomin na prvi svet večer«, na kar bo profi koncu ukrog 11 na ulcu

Prizor: »Otroci se pri jaslicah pogovarjajo in pojejo. — Namcilo da bi se ljudje na sveti večer potikali okrog, je prav, da se vsi, ki to noč čutajo na polnočnico, zberejo v gorki dvorani, kjer bodo za prav mal denar gledali in poslušali marsikaj lepega. Vstopnina je za sv. večer značilna. Druktvo torej vabi, in nikomur ne bo žal, ki bo prišel.

Naš Božič

(Tonikelj pod Krimom.)

Ker je toliko povpraševanja, ali bo zopet letos božičnica ali ne, javljamo vsem, ki se zanimajo, da bo, in sicer še vse lepša kot lansko leto. Člani našega prosvetnega društva se že dalj časa z veliko čenmo pripravljajo za to priložnost. Splošna sobda je, da so bile do sedaj od vseh prireditev, kar jih je bilo v Tomislju, najboljše one, ki jih je imelo prosvetno društvo. Ta sobda je tudi jamstvo, da si boste lahko privoščili za Božič lep užitek in da bo letošnja božičnica spet nekaj posebnega. Kdaj so prireditev začne, bo javljeno na letnikih.

O požaru na Zg. Beli.

(Preddvor nad Kranjem.)

O požaru na Zg. Beli je bila ljudska sobda, da je to delo hudobnega Novca. Do tega zaključka je prišla tudi temerja oblastna preiskava. Kaj ima sedaj požar od tega dejanja? Kdaj in s čim bo mogoče povrniti vsa velika nevarna in gorje, ki ga je v najhujšem žrtevstvu čez vsak? Zmaki oblasti je začel prikriti. A vsevidni, pravični Bog ga bo potikal ob svojem času. Prej ali slej bo prejel dela vredno plačilo. — Božič se nam je približal, a nihče nima stede za zimo. Se aida je vedinoma v kočnici. Vsak dan stoji gošča megla, v hribih pa sonce sije.

Prosvetne vesti

(Preddvor nad Kranjem.)

Gasilno društvo je priredilo v korist reševalnega avtomobila, ki ga namerava nabaviti, v dvorani ljudskega doma igro, ki je dobro uspela. — Kakor čujemo, je novo ustanovljeno dramatično in pevsko društvo vzelo od cerkve v našem gledališko dvorano v Ljudskem domu ter priredilo na Silvestrov večer predstavo s jako lepim sporedom. Ker je pričakovati velike udeležbe, izvedba sporeda pa bo trajala štiri ure, priporočamo, da si vsak že v predprodaji preskrbi vstopnico za sedež. Mlademu društvu pa želimo čim večji razmah in obilo uspeha.

Sveti misijon.

(Gorič.)

Kakor smo se zahvalili osebno, tako se hočemo zahvaliti v javnosti pred g. misijonarjem za ves trud, posebno za krasne govore tekom sv. misijona, ki so segali tudi najširši v dušo in nas globoko navdušili za Onega, ki nam ravna dneve našega življenja. Prav tako se zahvaljujemo njihovim pr. dostojnikom, ki so nam poslali tako sposobne govornike. Enako zahvalo domačemu č. g. župniku za vso požrtvovalnost. Tisočera zahvala vsem in vsakemu posebej. Bog plačaj! — Gorički fantje in možje.

NOVICE

(Videm ob Savi)

Ze zopet se bom oglašil v »Domoljubu«, saj se iz našega kraja itak malo čuje. Tudi pri nas je padlo pred kratkim nekaj snega, a se je v par dneh raztopil. Blata imamo zdaj kar dovolj. Pa tudi kriza je zelo občutna. Denarja ni, drago je pa vse. Beračev je toliko, da nas je že strah. — Mohorjeve knjige so že prišle. Zelo lepe so in obsežne; zato se pa te poslužite tako lepe prilike tudi prihodnje leto. — Tudi v knjižnici prosv. društva se dobijo na posodo za snalenkost denar lepe knjige. Lepa knjiga je zaklad! — Miklavž se je oglašil v dverani in obdaril precej otrok in tudi odraslih. — Tudi smrt se oglašila posebno med starimi in otroki. Dne 13. dec. je umrla ga. Tamske, znana po vsej okolici. Naj počiva v miru! U. H.

Smrtna kosa.

(Subor.)

Pred par tedni je umrl 42 letni Martin Mac iz Ravnac. V enem tednu je bil zdrav in mrtev. Pljučnica je utrjala nit njegovega življenja. Bil je v Ameriki in v Argentini ter si je postavil lep dom, a v najlepši moški dobi moral zapustiti svojo a lepo domčijo, mlado ženo in otroke. Naj počiva v miru! — Dne 13. t. m. pa je dospela žalosna brzofavka iz Novega mesta, da je v božičnici umrla Ma. Ja Grški iz Gor. Suhorja. Stara je bila 80 let in zapuščila soproga ter 9 nedoraslih otrok. Bila je

skrbna mati in dobra gospodinja. Blag ji spomin. Družini pa naše sožalje! — Kriza ne vedno bolj čuti. Davka ljudje ne morejo plačati, zato so ružežni na dnevnem redu. Kdaj bo konec te krize?

Nova zastava

(Jurklošter)

Mar. družba si je za petletnico svojega občanstva omislila krasno novo zastavo, ki jo je umetno izvršila gospodična Stigil Marija, stanujoča na hribu sv. Jožefa v Celju. Stane samo 3080 dinarjev. Križ pa je oskrbel »Naša Sloga« v Ljubljani za nizko ceno 300 dinarjev. Križ s podobno Kristusovo je 45 cm visok in ves v ognju pozlačen. Zastava je iz belega dvojnostranskega damasta z vezanimi cveticami na oglih in z dvema olinatima slikama. Drog za zastavo je izdelal domači mizar Horjak Ivan. Zastava dela čast vsem umetnikom.

Slovo.

(Skocijan pri Turjaku.)

Dne 15. decembra sta bili razrešeni svoje službe v Skocijanu gđica Šolska upraviteljica Franciška Sirač in gđ. učiteljica Vera Jarčeva. Odšli sta na novo službeno mesto v Štreljceve. Obema gospodičnima, zlasti pa šol. upraviteljici, dolguje Skocijan veliko hvaležnost za njihovo lepo in požrtvovalno delo. Šolska oblast je izrekla gđ. Siračkovi priznanje in zahvalo za zelo vesno, marljivo in pa uspešno delovanje ter za odlične uspehe zlasti še za požrtvovalno delo pri gradnji šolskega poslopja v Skocijanu. — Hvaležni občani so njima napravili za slovo podoknico. Ob bakljadi je zaigrala domača godba, fanlovski zbor je zapel več pesmi in nato so izročili kot znak priznanja in hvaležnosti svoje darove, gđ. Siračkovi dragocen kip Srca Jez. Otroci pa so jih obdarjali z balonci in jim stiskali solznih oči roko v slovo.

Opozorilo.

(Iz novomeške okolice.)

Po okolici Novega mesta hodi agent neke zavarovalne družbe, ki se kaj rad izdaja za zastopnika »Vzajemne zavarovalnice«. Ker naši zavarovalci včasih je naslednje in se potem prepozno kasajo, jih opozorjamo, naj bodo previdnejši in naj ne kažejo zavarovalnih polk neznanim agentom, temveč le znanim zastopnikom domače »Vzajemne zavarovalnice«. — Jos. Munda, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice«.

Cene živine in mesa.

(Ljubiška okolica.)

Zadnji listič Miklavžev sejm je pokazal, da so cene živine niso pevn nič dvignile, skraj bi rekli, da so padle, saj so se plačevali volji po 250 Din. In vendar se je meso podražilo za 2 Din, tako da je danes 10 Din log. Drugod ali pa mikler ni tako drugo, tako da se večkrat sliši, da je v Ljubiški okolici našrtaje meso. Če bi občas tudi v tem oziru pokazala toliko značanja, kot za marsikatero druge zadeve, bi je dragotnejše ne bilo. Bil je slučaj, da so mesarji posvojili za živinca 800 Din, kmet ga je zaklinal eno, prodajal je meso po 6 Din log, dobil za meso 1800 Din in še denar mu je precej ostalo. Zato kažejo doma vstopovod, ker se jim trikrat plačala. Gospodinja N. je kupila meso za arenek, ga doma stehala in izkaznala, da je prišel kilogram na 22 Din! Taki slučaji krišajo do neba. Kdaj bo konec tega odračanja?

Par novic

(Polica pri Višnji gori)

Pred par tedni smo imeli predavanje o sadjarstvu. Predaval je banovinski svetnik, g. Karel Skulj. Dve krasi drevesnici, ena na Polici in ena na Bleč vrhu, pričajo kako navdušeni smo za sadjarstvo. Ravno sadjarstvo je v tej krizi najbolj dobičkasno. Letina je bila prav slaba; posebno kerne za živino bo hudo primanjlovalo. — Naši fantje se tudi zanimajo za smučanje. Zgodaj v jeseni so si že nabavili smuči. Sedaj pa z veseljem pričakuje prvega snega. Nekoliko ga je že padlo, pa ta je izginil. — Mladeniška Marijina družba priredi za sveti večer čb 10 in ponovi na Stefanjdnan ob 3 popoldne žaloigro v 3 dejanjih, iz Slovenskega izseljenškega življenja »Iz sreče v nesrečo«. Igra je nova in zelo lepa. K obilni udeležbi vabi odbor.

Smrtna kosa.

(St. Rupert na Dol.)

Zalostno je, 14. t. m. neznanjal zvon, da je smrt ugrabila 36 letno dekle, Faničo Rugej. Čeprav je po malem bolehalo že več časa, ni nikdo mogel verjeti, da je Bog tako nenadoma zahteval nena-

destljivo žrtev od tako vzcr. krščanske Zagraške hiše. Da, Faniča, nenadoma si zapustila svojce, da prejme plačilo od Najvišjega, ki si mu tako zvesto služila. To tvoje res krščansko življenje naj tolaži svojce, da si se zaslužila lep sprejem v deželo miru in ljubezni. Kako je bila priljubljena, priča prelep sprevod in z nad 90 ver. od soseseter Mar. družbe in ostalih prijateljev okrašen prezgodnji grob. Faniča, počivaj v miru in naj ti bo lahka gruda! Preostalim naše najgloblje sožalje.

Radio

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

od 22. do 29. decembra 1932.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Salonski kvintet, 22.00 Čas in poročila. — Četrtek, 22. dec. Opoldne Radio kvartet, 18.30 Italijanska. 19.00 Transplantacija organov. 19.30 Pogovor s poslušalci. 20.00 Pevski koncert ge. Thierry-Kavčnik. 20.30 Violinski koncert ga. Faniče Brandl. 21.30 Prenos iz kavarne Zvezda. — Petek, 23. dec. 11.15 Solaka ura: Tomažev sv. večer, 18.30 Julijske Alpe, 19.00 Francoščina. 19.30 Zdravstveno vprašanje za družino in dom. 20.00 Prenos z Dunaja. 21.00 Salonski kvintet. — Sobota, 24. dec. 17.00 Otroški božični večer. 17.30 Salonski kvintet, 18.15 Božično zvonjenje, 18.30 Božični nagovor, 19.00 Plošče, 19.30 Recitacija. 20.00 Operni kvartet poje božične pesmi. 20.45 Citraški tercet-Vesna. 22.00 Komorni zbor. 22.45 Plošče. 23.30 Zvonjenje k polnočnici, 24.00 Prenos polnočnice iz kempterske cerkve. — Nedelja, 25. dec. 9.30 Božični občaji v Slovenski krajini. 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.00 Radio kvartet. 12.00 Čas, poročila, plošče. 15.00 Prenos iz razstave kladnih kanarčkov-vrvivcev. 15.30 Salonski kvintet. 16.30 Božič. blagovest in karitas. 17.00 Odket »Ljubljanskega Zvona«. 19.30 Prenos opere »Poljub« iz Praga. 22.30 Čas, poročila, plošče. — Ponedeljek, 26. dec. 7.30 Travnistvo. 8.00 Nasveti za kmetovalce. 18.15 Gimnastika. 8.40 Karitas in narodna vzgoja. 9.00 Versko predavanje. 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz tranč. cerkve, 10.00 O svetlobnih in zvočnih pojavih v atmosferi. 10.30 Noemi, božični recitativ. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, poročila in plošče. 12.00 Kvartet Pilih. 16.15 Slovensko glasbo izvaja Salonski kvintet. 17.00 Stefanovanje pri Stari pošti, prenos iz Kranja. 20.00 Slovanski ples, prenos iz Praga. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, poročila in plošče. — Torek, 27. dec. Opoldne Radio kvartet. 18.30 Socialna vzgoja. 19.00 Poglevje iz karitativne zgodovine. 19.30 Jadransko morje tekom let. 20.00 Čajkovski: VII. simfonija na ploščah. 20.45 Operetna ura, sodelujejo: gđ. Majdič, g. Jelačin in orkester Triglav. 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda. — Sreda, 28. dec. 17.30 Božična ura za mladino. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Karitativna organizacija drugod. 20.00 Glasbeno predavanje. 20.30 Božične skrivnosti poje g. Joža Likovič. 21.00 Samospevi ge. Faniče Hribarjeve. 21.30 Salonski kvintet.

Dobre knjige

k Kristusov mladeč. Življenje Piera Giorgio Frassati (6. april 1901 — 4. julij 1925). Napisal don A. Colazzi. Prevredel Janez Logar. Izdali akademski kongranisti. Založil Glasnik presv. Srca Jezusovega. Ljubljana 1932.

Življenjepis, ali bolje drama fanta. Čisto iz naših dni. In vendar vkljub vsej sodobni stiski in žalosti in borbi toliko vsejga in plemenitosti in dobrote, da čitatelj skoraj misli, da knjiga ne slika več življenja človeka, ampak da bere povest. Mladi in močni Pier Giorgio Frassati dokazuje, kako more krščanstvo razsvetliti in srečno napraviti življenje človeka, ki je imel pogum hoditi za Kristusom in Kristusom nestrati med ljudi. Ta Kristusov duh mu je urejal tudi razmerje do deklet. Zanj dekleta niso bila kratkočasna igrača ali Ahilova petla moške slabosti, ampak vsega spoštovanja in obara vredne sestre in dobrotnice v Kristusu. Pier Giorgio je rešil problem razmerja fanta in dekleta tako, da ga morejo imeti za vzor vsi fantje, ki ljubijo in obenem počenati ostati hočejo. — Zato bodo knjigo najrajši in z resnično koristjo prebirali ravno fantje. Predvsem fantom je tudi namenjena. V raznih jezikih je tekom par let te knjige izšlo že nad 100.000 izvodov. Cena v celo rdečo ali zeleno platno vezani knjigi je 90 Din, v trdo broštrani 25 Din. Zelo poceni, če se jemlje v račun 220 strani in 15 slik z bakrotiskom, tisk in slike na najfinem papirju. Dobi se pri založniku (Glasnik presv. Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinjskega 9) in v knjigarnah.

Božični dar

Dan pred božičem je bilo. Nenavadno huda zima je držala naravo v objemu. Planine so bile pokrite z debeo odejo snega in nekako mirno so zlele na prijazno mesto. Silna burja je pela svojo divjo pesem in se poigravala s snežinkami, ki so padale po dolini. Crni oblaki dima so se vabili nad strehami, bogati meščani pa so se gregli pri gorke zakurjenih pečeh in praznihi kozarce božje kapljice...

Na mehkem naslanjaču pri oknu sta sedela mlada in bogata zakonca — Mira in Vinko. Z velikim užtkom sta opazovala zimske prizore v naravi, Vinko je motril snežene velike in si obujal prijetne spomine, ki jih je doživljal na čudovito lepih vrhovih v poletju. Praskuševal je tudi pesmi kraske vihar in bil zadovoljen, da ga ne tarejo skrbi in da ima tako krasno ženo.

Tudi Mira je zrla skozi okno, toda ne tako daleč. Pogled ji je obstal na sosednjem dvorišču. Tam je stala siromašna, na pol podrt hišica. Iz nizkega dimnika, ki je žalostno širil proti nebu, se ni valil dim. Pod skrivljeno streho je bilo majhno okence, zamašeno s cunjami. Na prag je bil zanesel veter dosti snega. Siromašna hišica, ki je stala med palačami bogatašev, je bila podobna beratici, ki je nevede zašla v krog bogato obledenih in srečnih gospa. Zdelo se je, kot bi hišica-beratica sklepala roke in govorila: »Usmilite se me! Da'le mi malo drv, da se pogrejem, da'le mi saj malenkost od vašega nakita, da ga spremenim v kruh, v obleko, pa bom vesela svetega večera in božičnih praznikov. Tudi pri meni se bo potem glasila božična pesem, polna skrivnostne melodije. Ni mi treba mnogo, pa bom srečna. Usmilite se me!«

Bogate hiše so molčale, srečni ljudje pa niso slišali. Prasketanje ognja v pečeh jim ni dopuščalo, da bi čuli žalostno pesem, katero je prepevala burja v podrti hiši. Zdi se, da je Mira čula to pesem, ker se ji je zresnilo lice, od žalosti pa so se ji zabletele solze v oči.

»Uboga žena, kaj sedaj dela? Ali vidiš, Vinko, zapuščeno hišico?« nagovori Mira vsa zamišljena moža. Mož nemirno obrne pogled od veličastnih planin na žalostno podrtijo...

»Nesrečnica, ubogi otroci!« vzklikne mož. »Tu umirajo od mraza in gladi. Če bi bil ostal mož pri življenju, bi bil vse prehranil s skromnimi dohodki. Lahko si predstavljam, Mira, kako sedaj životarijo.«

»Moj Bog, zakaj dopustiš tako veliko bedo?« vzklikne Mira sočutno in žalostno. »Poglej, Vinko, pri nas so ljudje, ki govorijo, da v našem mestu ni velikega siromaštva.«

»Toda to pravijo najbrž samo zaradi tega, da se jih iznebjijo, če trkaajo na njihova srca,« dostavi Vinko.

V tem trenutku je zabučala zunaj burja, da so se stresle šipe v oknih.

Žalost je polnila Mirino srce, ko je gledala na hišico. Burja je z besno silo odmašila

krpe, s katerimi je bilo zamašeno okence, in vdrla v temno izbo. V izbi je povzročila veliko žalost. Otroci so jokaje zbežali iz sobe, oblečeni v cunje in iskali zavetišča. Našli so ga v stari kovačnici. V izbi je ostala le mati in skušala popraviti okno. Njeno uvelo lice sta opazila mlada zakonca le za hip, ker je jelo močno snežiti.

Obrnila sta se od okna in ogledovala bogato okrašeno sobo. Ti pogledi so kalili njuno srce... Toda le za trenutek! Človek bi mislil, da je nastala med njima in zapuščeno hišico debela stena...

»Čuj me, Vinko, skoraj sem pozabil! Kako si ukrenil z novo obleko?« vpraša Mira vsa zamišljena moža.

»S katero obleko?«

»Mar si res pozabil?«

»Ah, čisto sem pozabil na to.«

»Lepo, lepo, pozabil si! Ti si pa res pozabljiv!« mu odvrne Mira napol jezno in si popravi obleko.

Vinko je vstal in zamišljen hodil po sobi.

»Ali ne slišiš?« ga nagovori Mira. »Poidi v modno trgovino M., tam sem opazila ono krasno obleko; nepopisno je lepa!«

»Toda, draga je, draga!«

»Draga? Tri tisoč dinarjev. Ali je to mnogo? Ali me hočeš zopet dražiti? Dobro veš, da smo povabljeni na Silvestrov večer na ples in meni je ta obleka tako potrebna kot zrak za življenje!«

»Krasno, krasno!«

»Ni dovolj, Vinko, če prava samo krasno, ti se moraš poizniti, da ne bi kaka druga lepota kupila to dragocenost. Malo pomisli, Vinko, to bi bilo zame zelo žalostno.«

»Da, lahko si mislim.«

»Boli žalostno, kakor pri vr, ki sva ga pravkar gledala,« je hotel Vinko ironično odvrniti, toda rajši je molčal.

Vinko.

»Poslušaj, draga moja...« spregovori Vinko.

Mini se je zdelo, kot bi ji hotel povedati nekaj takega, kar bi ji ne bilo všeč, zato mu je pretrgala besedo in nekako jerno rekla: »Ni, draga moja, stvar je rešena.«

»Ti dobro veš, da ti nisem še nikoli prošnje odbil, ali — — —«

»Brez, ali?«, Vinko!« vzklikne Mira in ga udari rahlo po obrazu. »Ti bi me moral sam s tako dragocenostjo iznenaditi... V tej stvari si zelo sproten. Toda če ne z obleko, pa s čim drugim. Zanašam se na tvoj izvrstni okus.«

Mira je iskreno želela, da bi imela za božič kakšno izredno darilo, brez tega se ji je zdelo, da ne bo pravih praznikov, kakor si jih je želela.

»Dobro, strinjam se,« vzklikne Vinko. »Hoče te iznenaditi z darom, ki bo gotovo všeč tvoji blagi duši.«

»Daj mi roko,« reče Mira možu in mu krepko stisne desnico.

Kmalu se je zmračilo. Mira je bila že ker nestrona radi iznenadenja, ki ji ga je mož obljubil. Premišljevala je, da bi ugazila skrivnost, katere se je veselila njena duša. Prepričana je bila, da ji bo mož gotovo uslišal prošnjo. Najrajši bi imela krasno obleko, katero je v izložbi večkrat opazovala. Bog ve, kaj ji bo mož prinesel?...

Vinka dolgo ni bilo domov. Zakasnili se je.

Sladka čustva so napolnjevala Mirino srce...

Temna noč je padala na mesto in poljane...

Moža ni bilo domov. Burja je pela svojo

pesem, okna so se tresla. To divje hrumenje je spomnilo Miro na ubogo ženo in njene otroke.

Svelj večer s svojo nedoumljivo lepoto je polnil Mirino dušo. Zopet se je spomnila uvele in zapuščene matere na dvorišču. Ti reveži bodo v mrzli izbi pričakovali božičnih praznikov. Težke misli so ji napolnjevale glavo, srce pa je bilo polno tuge in boli. Ni si mogla razložiti, zakaj je tako razburjena. Zelela je, da bi se otresla teh misli, pa ni mogla. Zdelo se ji je kot bi bila sama kriva te revščine in bede. Vedela je, da je na svetu mnogo žalosti in pomanjkanja in želela je, da bi ga omilila. Toda ni zadosti, da ima človek samo željo, treba je dejansko pomagati. In za to je treba imeti hrabrosti in junaštva. In vsega tega pri Miri ni bilo. Ko je tako razmišljala, je zaslišala bližajoče se korake. Veselila se je, da se bo mogla okrestiti mučnih misli. »Gotovo nese Vinko krasno obleko,« si je mislila in srce ji je jelo močnejše utripati od veselja in radovednosti.

Vrata so se odprla. Namesto moža stoji v sobo siromašna vdova in njeni otroci. Mira jih ni mogla spoznati, ker so bili v novih oblekah in zelo veseli.

»Otroci, poljubite gospej roko!« veli starca otrokom in hiti prva poljubljati roko.

»Kaj naj to pomeni?« se tudi Mira.

»Naj vam čudi Bog vse povrne in vas razveseli, kakor ste nas v razveselili danes,« nagovori starca gospe, po vsem licu pa so se vspale solze. »Hvala vam, ker ste se nas spomnili za božič s tako velikim darom. Naj vas Bog blagoslovi, ker ste nas oblekli in nam poslali voz drv in jedil, da bomo z veseljem pričakovali božiča. Sedaj tudi mi verujemo, da se bo rodil nocoj — Bog...«

»Otroci, poljubite gospej roko!«

Mira se je divila od presenečenja. Tudi njej so se porosile oči. Ni si mogla razložiti, kaj naj pomenijo in komu naj veljajo starčeve besede. Zakaj jo blagoslovlja in se ji zahvaljuje?

»Gotovo ste zašle,« reče Mira starki. V tem hipu se odpro vrata. Z nemehkom na obrazu stopi v sobo — Vinko. Srce se mu je topilo od veselja, ko je zagledal gentilni prizor. Mira se je sedaj spomnila. »Torej tako iznenadenje, tak dar si mi bil obljubil, dragi Vinko!...«

S solznimi očmi se mu je vrgla v naročje in ga iz vsega srca in vse duše poljubila.

To je bil najčistejši in najsvetejši poljub, katerega je sploh kdaj dobil mož kot nagrado od svoje žene.

Pošljite naročnino!

Božič Kodranove Špele

Špela ni sama. Njo vedela, koliko je stara, a mislila si je, da ji ima že precej čez sedemdeset in to se ji je zdelo zelo veliko, saj je vse življenje samo garala. Nikoli pa ni poznala kakke dobrote. Ženica je pa bila čudovito potrpežljiva in vdana v božjo voljo. Marljivo jo je občudoval.

Nekdaj, v mladosti, je bila omožena. Pa je bil njen mož pijanec, vse je pognal po grlu. Preden je pa zapel boben, je utonil njen mož v vaški mizici, ko je šel enkrat pijan domov. Pustil je Špelo samo z majhnim, nekaj let stari otročičem.

Žena je odslej živela samo za svojega otroka. Skrbela je zanj in ga ljubila. Hodila je delat po hišah in jemala s seboj dete. Ljudje so bili dobri, smilila se jim je in davali so tudi mleka za dete, da ni stradalo.

Ko je Blažek dorasel v kroplega Blaža, je mati kmalu spoznala, da ga vleče v tužno in dolgočasno življenje. Imel je nekaj očetovega na sebi, zato jo je kar skrbelo, kaj bo z njim.

Mati se je za svojega otroka bala, a rekla mu ni nikoli, naj ostane doma. S strahom je čakala usodne ure, ko bo stopil k nji in ji povedal, da mora pogledati po svetu.

Na res je odšel. Špela je jokala, ko se je poslovil in ji je povedal, da se vrne. Ni se mogla zlepa potola.

Blaž se je pridružil gruči delavcev in odšel delat. Materi je večkrat pisal, enkrat ji je še poslal nekaj denarja, a potem je utihnil. Špela je pozvedovala o njem, a ni mogla ničesar zvedeti.

Bil je že tretji božič, ko je bila sama doma. Ta večer je bil zanj najbolj žalosten, kajti ko je dobila pislo, sin ji je pisal iz jezdne in dobila pislo. Sin ji je pisal iz jezdne in dobila pislo.

Blažu je prekipela goreča kri, na vse je pozabil in potisnil je nesprotno nož v prsi. Blaž je sicer odrasel, a Blaž je moral v vojsko. In zdaj je pisal materi žalostno pislo.

Draga mati! Odpustite mi! Moram vam sporočiti žalostno novico, da sedim v ječi in bom sedel tam do božičnega večera in to mi je najhujše. Zato je za vse, kar se storilo, toda zdaj je prepozno. Kazen mora biti in zaslužil sem jo, ker sem nekoga sovražil z nožem zaklal. Zdaj je zdrav, hvala Bogu!

Za mrežami mraz ejoče bom čepel in mislil na vas. Tam zunaj bo pa vse tako lepo! Zvezde bodo rožnate tako nize kakor bi šle k polnočnici in našo domačo cerkev. Potje bo odveč,

kmetje bodo prihajali z baklami, a zvonovi bodo brneli čez hrib in plan! Naša cerkevica bo vsa praznična in lepa. Tam v kotu bodo stale jasele in božji Otroci bo blagoslovil svet.

Mene bo pa zeblo globoko v srce, mraz mi bo in mislil bom na Vas in molil za Vas. Mati, odpustite mi!

Kmalu bom prost, potem odidem daleč. Va in bom že vse sporočil. Enkrat se pa vrnem kot premožen mož in tedaj bova srečna.

Pozdravljam Vas prav lepo in prisrčno
Vaš Blaž.

Špela je pisno spravila. Vsak božič ga je čitala. Na sveti večer je naredila jasele, prižgala luč in se zagledala v papir. Vsako leto je upala, da se sin vrne. Ni ga bilo. Deset let je upala in potem dvajset let.

Po dvajsetih letih ji je pa lučka upanja ugasnila. Bila je prepričana, da se sin ne vrne nikoli več.

Vsako leto na sveti večer je pa še vedno čitala njegovo pismo. Kimala je poleg jasele, mislila na svojega otroka in se jokala; ko se je zjokala, ji je bilo lažje. Pomirjena je bila in čutila je, da ji v dušo lega sveti božični mir; počasi se je napotila v cerkev k polnočnici.

★

Ko je prišel Blaž iz zapora, je iskal nekaj časa službo, pa je ni našel. Potem se mu je posrečilo, da je prišel na neki parnik, kjer je delal med kurjači. Pripeljal se je v Ameriko. Ko je stopil na suho in pogledal okoli sebe, se je kar prestrašil. To milijonsko mesto naj ga sprejme in mu da kosce kruha? Steptalo ga bo kakor smet!

Nekaj časa je stal in zbiral svoje misli. Potem je spet prevladala njegova volja. Bil je čvrst in mlad in zdrav. Vtkesal si je v močigane misli:

»Moram in hočem zaraditi z božjo pomočjo! Če vse popelza, delo moram dobiti!«

Dva dni je taval okoli in stradal. Potem je našel nekega svojega rojaka, ki mu je pomagal iz prve stiske in ga spravil v nek rudnik. Blaž se je mučil in garal kakor živina. Vztrajal je. Mislil na mater se mu je vedno in vedno vračala. Hotel ji je pisati in ji poslati nekaj denarja.

Prav tedaj je pa prišel v njegov rudnik delavec Tomaž Zagorčič; bil je brat tistega delavca, ki ga je Blaž oklal z nožem. Ta človek je bil zelo maščoven. Prvo, kar je govoril z Blažem, je bila novica o materini smrti, ki jo je njegov rojak izvil iz trte.

Blaž ga je poslušal. Solze so mu orosile obraz, ko je njegov tovariš lagal, kako skromno so jo pokopali nekoga deževnega dne in da je bila njena zadnja misel pri sinu.

Tovarišu je vse verjel. Zdal ni imel doma nikogar in ničesar več, saj mu je rojak povedal, da je bila tudi bajta takoj po materini smrti prodana, ker je morala starica napraviti precej dolga, da se je preživela v svoji bolezn.

Blažu se je posrečilo, da je dobil majhno trgovinico, kjer je delavcem prodajal razne drobnarije in jestvine. Premoženje se mu je počasi množilo.

A srečen ni bil. V duši mu je ostal svetel spomin na domačo vas tam daleč pod gorenskimi gorami. Kakor svetla iskra se je v njegovih duši utrjujela misel na mater in na rodno grudo.

★

Špela sedi v cerkvi. Veselo brie sveče in trepetajo drobne lučke pred jasecami. Špela jih gleda in pobožno molí.

Ob jasecah kleči štiridesetleten mož. Tuj je in gosposko oblečen. V njegovih temnih lasih se že svetlikajo sive niti. Krepek je, a njegov obraz je ves razoran in mrk.

Tujec mirno kleči, ves je zameknjen v jasele.

Špela se ne hote ozira vanj. Sama ne ve, zakaj jo zanima ta tujec, ki je prišel v njih skromno vas na sveti večer. Ljudje ga začudeno opazujejo, a tujec se ne bdiča za nikogar. Truden je in blede. Njegov vlak je zakasnili. Na kolodvoru si mož ni mogel dobiti vozika in dospel je šele nekaj pred polnočjo v vas. Takoj so ga zamenjali božični zvonovi in šel je kar v cerkev, kjer zdaj kleči in molí ter misli na svoja srečna, otroška leta, ki jih je užival v tem tihem selu med gorami, kjer je bil skromen pastirec. Zdal je dokaj premožen mož, a njegovo srce ni našlo sreče. Še enkrat se je napotil domov k polnočnici in pogledat materin grob.

Pač bošle ugeniti, da ta tujec ni nihče drugi kakor — Kodranov Blaž.

Polnočnica je minila. Tujec vstane in gre proti vaški krčmi. Ko vstopi, se na krčmar začudi:

»Kaj hočete vi tukaj? Pravkar sem prišel od polnočnice in zdaj gremo počivat.«

»Da, prav imate. Toda jaz sem tujec. Morda me zamorete prenočiti, saj vam vse plačam.«

»Pa se na zdite nekam zmanj.«

»Morda ste poznali mojo rajno mater Kodranovo Špelo?«

Krčmar ga debelo pogleda:

»Ti da si Blaž, tisti Blažek, ki je tudi moji krave pasel? Pa kaj govoriš o rajni materi, saj je Špela še vedno živa in dosti trdna za svoja leta!«

Tujec prebledi:

»Nikar me ne plahtajte oče krčmar! Zagorčič mi je sam pravil, da je mati mrtva, a koča prodana.«

»Ta je pa bosa. Tvoja mati še vedno živi v svoji koči. Morda ji je res včasih malo trda prednja, no hitre ji je vendar ostala. Pri nas dobi včasih malo juhe, pa tudi župnik ji vedno pravi, naj se večkrat ogreje v njegovi kuhinji.«

Zdal se Blaž spomni na Zagorčičevega brata in takoj se mu posveti v glavi:

»Kaj, če se mi ta človek ni nihalal iz maščevanja, saj je bil tedaj, ko sem se od njega poslovil, kar v zadregi. Da je pa tako hudoben, si pa nisem mogel misliti.«

Blaž je naprosil krčmarja, naj gre z njim k materi, da se ne bo preneč preskačila. Za svet dan je pa naročil za sebe in mater pri njem dobro kosilo.

★

»Ne vem, zakaj mi ta tujec ne gre iz glave? Še vedno moram misliti na njegove oči, tako dobre so in mile kakor oči mojega Blaža. Zakaj je prišel na božični večer v našo samotno selo? Ne gre mi z misli. Mora biti kak domaćin. To ga bodo domači veselili. Jaz pa ostanem sama s svojimi spomini,« je mislila Špela, ko je sedla k jasecam, saj je vedela, da ne bo mogla spati. Vzela je v roke Blažovo pismo in ga hotela spet čitati — Tedaj je začula trkanje in preplašena pogledala kvadrano in vprašala, kdo trka na okno.

»Jaz sem, krčmar Fris. Odpri nekoliko, nekaj ti moram takoj sporočiti.«

»Kaj vendar hočeš tako pozno?«

»Nekaj važnega o tvojem sinu.«

4

Stariki je zastalo srce. Odprla je vrata in krčmar je stal na pragu ter pripovedoval:

»Menda te veselje ne bo umorilo? Nekdo ga je v Ameriki nalagal, da si mrtva. Prišel je obiskat tvoj grob. Oglasil se je pri meni in tu ga imaš.«

Skozi vrata je stopil tujec, ki ga je videla v cerkvi.

Zdaj ga je takoj spoznala. Njeno materinsko srce je zatrepetalo, oči so ji blaženstva zasijale ko je razpela roke:

»Moj Blaži!«

Ze sta si ležala v objemu.

Krčmar si je obrisal solze in po prstih odšel iz bajte. Smehljaje se je ozrl v zvezde, ki so sijale tako svetlo in prijazno. Pod njimi so pa potrkavali zvonovi in raznašali glasove v daljave. In zardelo se mu je, da nad cerkvijo v svetlem oblaku plava kor angelov in prepeva:

»Sveia noč, blažena noč!«

Listnica uredništva

V Višnje gore: Brez podpisa, zato v koš. Polhov gradec: Bolje, da ne objavimo. Bi imenovanemu pohvala od naše strani utegnila škodovati.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem članom

Kmetijska zadruga, Radovljica

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

Peter Novak, mlinar v Prebajnem pri Kranju

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želim

IANKO in PAVLA BIDOVEC, Kranj
dvojina pri »Sia em Moyera«

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1933 želi

Hranilnica in posojilnica
v Kranju, r. z. z n. z.

Srečno in vesele novo leto 1933 želi

Bogataj Vinko, klobučar, Radovljica

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi svojim c. odjemalcem

ANTON WAGNER, barčar in kem.
čist. obrab. Radovljica — podr. Ljubljana, Vošnjakova 4 in Slomškova 25.

Pri zdravniku. »Prav nič mi niste všeč,« pravi zdravnik gospodični. — Gospodična užljeno: »Saj tudi vi niste posebno lepi, gospod doktor.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrtica ali nje prostor velja za eukrat! Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Neveste! Ze Vaše matere so kupile pri meni, ko so se močile, kuhinjsko posodo in druge gospodinske potrebitve. — Obrnite se zaupno tudi Ve na mojo staro, solidno trdiko in vse življenje boste veseli in zadovoljni! — Fr. Stupica, trgovina z železino Ljubljana Gosposvetska cesta 1

Kupim vsako množino bele oprane volne domačih ovac. — Ponudbe z vzorcem na Lojze Kristan, Zapuže p. Lece

Posočina, mlina in pa nekaj posestva na prometnem kraju, ob glavni cesti Motnik, takoj naproti zelo ugodni ceni — Jože Pibernik, Velenje.

Mizarstvo opredja, če dobro ohranjen — kupi P. Jošt, Naklo št. 17, pri Kranju.

Novohaga valenca sprejemem. Hrana ter stanovanje v hiši, Jurij Blažun. Senčur pri Kranju.

Službino za vsakovrstna poljaka dela sprejemem. Predstaviti se osebno pri: Robežnik, Vič 49.

Posočina brezobrestna za odkup zemljiškoknjigovnega dolga, nakup posestva in zidavo biš podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Iščo zastopnike

Malo posestvo vse v enem kosu, blizu žel. postaje, cerkve in šole, prvovrstna lega, po ugodni ceni prodam. Vsemem tudi hranilne knjižice. Oglasiti se prosim samo osebno na Dankovec, Polzela, Savinjska dolina.

Hmečko dekle od 16 let naprej in pastirja od 14 let sprejemem takoj. Biti morata poštena in vajena dela. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 18.055.

Moderni berači. »Ali niste videli na vratih tablice, da je beračenje prepovedano?« — »Niso, ker sem prišel skozi okno.«

Pri zdravniku. Zdravnik: »Narediti bom moral posnetek z rentgenom.« — Bolna dama: »Prosim vas, naredite ga v profilu, lepše izgledam.«

Kmetiški mlina nastalni moči vzamem takoj v našem. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Januar«

Plapca, pridnega in konjem in za kmetička dela sprejemem. Naslov pove urava »Domoljuba« pod št. 18.054

Kovaškega valenca sprejemem s hrano in stanovanjem. — Franc Flajšman, splošno kovaštvo, Mengeš 67.

Z kravi, dobri mleka- ena s telčkom, druga do teletila koncem januarja. Jožef Zdešar, Stranaka vas 17, pošta Dobrova pri Ljubljani.

Čebelarji! Vse čebelarke potrebitve kupite po izjemnih cenah v trgovini Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Oglas radi dediščine se išče Bevk Marija rojena 1877 v Trebnjem. Njen naslov naj se sporoči na Bevk Anton Dol. Stars Vas p. St. Jernej, Dolenjsko.

Harmonike, harmonije, klavirje in orgle, uglašuje popravljaja in izdeluje Anton Dornič, orglar, Radovljica.

Hiša z 2 njiavama je v okolici Ljubljane naprodaj — Vprašati: Oražnova ul. 3/I.

Bojzerce z dvojnimi podplati in 3 krat šivane Din 220 — izdeluje Jernej Jeraj, Zapoge 10. p. Smlednik.

Kuonjem smrekove in jelove hlode, (okrogel les) — Zuga Andlovic, Skofljica.

Javorova debla debela, stoječa, kupimo. Pismene ponudbe na upravo lista pod značko »Javor« št. 18.066.

Društveno delo.

(Saeberje — Zadobrova.)

Tukajšnje Pevsko društvo je vzprizorilo 18. decembra »Miklovo Zalog« v novem Pevskem domu Dverana je bila do zadnjega kotička napolnjen. Igranci so svoje vloge izvedli vsestransko zadovoljivo, kljub temu, da je bilo le 12 dni časa za študiranje. Scenerija je pa predvsem pokazala pravo umetnost odra, ki jo je hvalevredno izvedla z. Krule iz Ljubljane. — Na sveti večer vzprizorili Jerkolovo žaloigro »Čez deset let«. Igra je prva primerna za sveti večer. Vabimo vse vašane in okoličane, naj ne zamude prilike. Dvorana bo grobo zakurjena.

Zakaj „Karitas“ napreduje

1. Ker so ljudje spoznali, da je popolnoma varna;
2. ker posluje pravilno in izplačuje redno;
3. ker vsak, ko se zavaruje, ve, koliko bo mesečno plačeval in koliko mu bo »KARITAS« izplačal;
4. ker ni samopomoč, temveč oddelek velike slovenske zavarovalnice Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani.

Pred sodiščem. Sodnik obojencu: »Lahko vložite ničnoostno pritožbo proti obsodbi na višje mesto, lahko se ji pa tudi odrečete.« — Obojenec: »Torej se odrečem tej sodbi, g. sodnik.«

Čuden kušuh. »Kaj ste pa imeli snoči, da je tako ropotalo po stopnicah?« — »Nič posebnega. Moja žena se je razvezila, pa je vrgla po stopnicah moj kušuh.« — »In to je tako ropotalo?« — »Da, ker sem bil še v kušuhu.«

All se hočete temeljito osredotiti

REVMATIZMA

gihla, iščasa in bolečin v krizu?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrvice išče v borni koži pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso bolni, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot

revmatizem.

Sedaj so bolečine v udih in sklepih, sedaj zopet otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so prav pogosto posledica revmatičnih in protinjskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostanska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, ki se rabijo proti njim. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem studentnice, ki je pomagala že mnogim bolnikom. Nabe zdravljenje je izborno in učinkuje naglo tudi v službah, ko je bolezen zastarela in kronična. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali popolnoma zastonj našo zanimivo, zelo čutno brošuro Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito osredotiti svojih bolečin brez vsake nevarnosti, naj piše še danes na:

Nabiralnica za pisma:

August Märzke Berlin-Wilmersdorf, Bruch-
nerstrasse 5 Abteilung 254

Ob pojavih slabosti

In nezadostnem krojenju krvi, ki se pojavlja pri človeku, ako se mu oslabei žile in mišice. Mnogi hvalijo drgnjenje s Fellerjevim Elsalfluidom Proti revmatičnim bolečinam, prehladu, za masažo, trganje v členkih, bolečine v križu, obrazu in vsem telesu ga imajo stalno pri hiši. Kadar je človek duševno in telesno utrujen, ga osveži in okrepi nekoliko kapljic blagodišnega Elsalfluida. Uporablja se že nad 35 let kot zanesljivo domače sredstvo. Dobiva se v vseh apotekah in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti na manj en paket (9 po zkusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, dva taka paketa 102 Din pri lekarnarju EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsaltrg 16, Savska banovina.

Odobreno od Min. soc. pol. in narodnega zdravja - p. br. 519 od 24. III. 1932.

L. Mikuž

Ljubljana, Mesni trg 15

Na malo **Bežniki** Na veliko
Ustanovitveno 1930 Telefon 2282

Doslednost. Vodja antialkoholnega gibanja pride k zdravniku, da mu plača neke račune. »Ali ne bi kozarček brinjevega? Bo dobro storilo pri tem mrazu.« mu ponudi zdravnik. — »Hvala, ne bom. Saj veste, da sem predsednik protialkoholne organizacije in — sploh sem pa zjutraj že tri kozarčke popil.«

V kavarni. »Gospod natakak, belo kavo.« — »Zelite tudi pecivo?« — »Da.« — »Ga ni več.«

Za Božične praznike!

Da priskočim v natečajem položaju in nepremogljivi krizi cenj, obelastitv v pomoč, sem znal: oziroma: cene vsem čimskim blagom, kljub vsakdanji odraščitvi. Zategadelj opozarjam vse cenj o tjemca ce. da se pozna: ite pred nakupom blaga si ogledati v so tini in najcenejši, nad 100 l. stari narodni trgovin Rudolf halus v Trebnjem nasproti farne cerkve. — Pri večjem nakupu izrejen po ust.

Prijazna gospodinja je vandrovec podarila kos pogače, ki jo je sama spekla, in sicer prvič. Po preteku ene ure se vandrovec vrne ter prosi go spo, da bi mu dala recept one pogače. Gospa je bila presenečena: »Zakaj pa rabite recept?«

Vandrovce: »Veste, z mojim kolegom se prepirava. On trdi, da sta v pogači dve žlici cementa, a pa, da so tri. Zato bi rad vedel...«

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list —
Vzgojni mesečnik — je dosegel 30 leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!

Naša družbena dolžnost je, da vsi naročimo
in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«.

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi
krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je
»BOGOLJUB« najlepši cerkveni list, ki
prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih
in krasno izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20.— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiratelci in nabirateljke novih naročnikov
dobe lepe nagrade. — Povejte to osem, kjer
»BOGOLJUB«-a še nimajo. — Naroča se v
jugoslovanski tiskarni v Ljubljani
ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Za smeh

Nomadi. »Torej ljudje, ki se selijo iz kraja v kraj in ki nimajo nikjer obstanka, se imenujejo nomadi. Ali mi lahko kdo pove kak primer?« — Mihec: »Naša služkinja, gospod učitelj.«

Kako se človek zmoti. Zelo utrujen in neprespan izgledaš, prijatelj. — »Saj sem tudi, vse pre malo spim. Vselej, kadar sliši moja žena ponoči kak ropot, me zbudi iz strahu, da so vlomilci.« — »Vlomilci vendar ne delajo ropota.« — »Sem ji tudi jaz to povedal in sedaj me zbudi vedno, kadar se ji zdi tišina preveč sumljiva.«

V dobri šoli. Žena: »Ali greš danes zopet od doma? Pred leti, ko sva se poročila, si mi zatrjeval, da sem ti več kot ves svet.« — Mož: »Od takrat sem zelo razširil svoje zemljepisno znanje.«

Vedno ista pesem. »Kako kaj gre trgovina?« — »Slabo; vsak dan moram doplačevati.« — »Zakaj pa ne zaprete?« — »Od česa pa naj živim?«

Prehitela ga je. Mož: »Časi so slabi in ne smemo po nepotrebnem izdajati denarja.« — Žena: »Nič se ne boj, že dva tedna kupujem vse na kredit.«

Prav je povedal. »Snoči sem pri kegljanju dobil prvo nagrado.« — »Tako? Drugi so mi povedali, da si dobil četrtjo.« — »Res je, četrtjo; ampak ta je bila prva v mojem življenju.«

Doher odgovor. »Kajenje vam gotovo ne škoduje, gospod, saj dovolite?« se je obrnil na pol dorastel mladenci v vlakcu do starejšega človeka. — »Meni ne — vam pa prav gotovo!«

Izgovor šoferja. »Dokazano je, da ste pred nesrečo zel odrveli.« — »Odkritosrečno povedano, gospod sodnik, zavore na avtomobilu nislo delovale, pa sem drvel domov, da jih popravim.«

Otroška modrost. »Da, moj mali, otroci morajo biti pridni. Fantek sedmih let mora biti že ob sedmih v postelji, osemih let že ob osmih...« — »Ti potem sploh nikdar ne greš spat, teka?«

Napačno razumel. Potnik pride v hotel in zahteva sobo. »Koliko se plača pri vas za enkratno prenočevanje?« — »To je odvisno od loga.« — »Če ni radi tega morda bolj drago, jaz spim vedno na hrbtu.«

Vsaj ni dolgo trpel. »Danes je minilo 20 let, odkar mi je umrl mož. Umrl je nenadoma, osem dni po poroki.« — »No, vsaj ni dolgo trpel.«

Prva jugoslovanska tovarna za
diaslad, slad in kuas

Rudolf Zaloker, Ljubljana - Vič
Telefon 3tev. 2809

Želi vsem svojim centen. odjemalcem
vesele božične praznike in srečno
Novo leto.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-CRIZNER za dom,
industrijo in obri v vseh opre mah.

Izložen izvirski plešni
stroj DUBIED

»Čuk v vsenju brezpla-
ćen. — Nizke cene.

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prešernovega spo-
menika za vo do.
Večletna garancija.
Tudi za obroke.

bloza v Kranju: Trgovina Levčnik.

Pozna svoje rojake. V Rdinburghu na Škotskem so izpraševali policiste: »Kako bi razpršili zbirajočo se ljudsko množico?« so pobrali enega. »Zgrabil bi gumijevko in bi...« — »Dobro.« Kaj bi pa vi storili?« so vprašali drugega. — »Snel bi šlem in bi začel zbirati darove!« se je odrezal mož, ki je dobro poznal svoje rojake.

SUHE GOBE

platuje po najvišji cen.

SEVER & KOMP.
LJUBLJANA

Konkurencija. — »Povejte nam, obtoženec, kako ste mogli razbiti to blagajno?« — »Ne morem vam povedati, gospod sodnik, ker je tu v dvorani nekaj mojih konkurentov.«

V šoli. Učitelj: »Franček, no kaj hoče povedati pesnik z besedo »pomladno dehtenje.« — Franček molči. Učitelj: »Glej! Če greš pomlad v naravo, kaj vonjaš?« — Franček: »Bencin, gospod učitelj!«

FIGE, LAŠKO BRINJE in OREHOVA JEDRCA

nudi najceneje SEVER & Komp., Ljubljana.

Saj je že vsem znano. Briand je bil znan po svojih duhovitih in strupenih medledih. Ko je nekoč neki poslanec kritiziral nov predlog zakona, je začel svoj govor: »Ko sem prvič prečital besedilo zakona, sem mislil, da sem nor...« — »Kaj vam je vendar treba pripovedovati splošno znane stvari!« — ga je s kreplim glasom prekinil Briand in govora je bilo konec.

ALOJZIJ ŠESTAK

LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica št. 1
je odprl trgovino s usnjem in čevlji, potrebitinami

Dobernik je svedel tudi lovec in da zna je »jagriti govoriti kot bi mazal, to vemo vsi. Pripovedoval je nekoč: »Spominjam se, da me je nekoč v gozdu napadlo 80 volkov, od katerih mi je samo eden ušel, vse druge sem pobil.« Poslušalci so stremeli, nihče si ni upal ziniti, ko se oglasi Augleca: »Ata, pred par leti ste pa pravili, da je bilo le 15 volkov.« — Dobernik pa ni bil prav nič v zadregi, ko je odvrnil: »Vidi, takrat ni bila še premlada, da bi bila zvedela vso strašno resnico.«

registri ova: kadrogi + naujinio žaves

Podrobnejša pojasnila
ustmeno in pisмено.

Za Jugoslovensko Narodno: Kancel. CeA